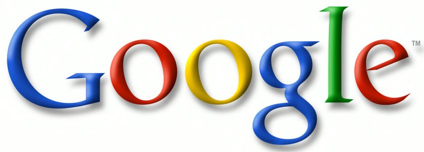

2 l

QUAESTIONES

DE

DIONYSIO ET PAUSANIA ATTICISTIS

ETYMOLOGICI MAGNI FONTIBUS.

DISSERTATIO INAUGURALIS

QUAM

SUMMOS IN PHILOSOPHIA HONORES

AB AMPLISSIMO

PHILOSOPHORUM ORDINE LIPSIENSI

RITE IMPETRANDOS

SCRIPSIT

Heinrich, 1860

HENRICUS HEYDEN,

OSTRICIENSIS.

LIPSIAE

TYPIS J. B. HIRSCHFELDI.

MDCCCLXXXV.

EL

FRIDERICO AUGUSTO ECKSTEIN

S.

QUAESTIONES

DE

AELIO DIONYSIO ET PAUSANIA ATTICISTIS

ETYMOLOGICI MAGNI FONTIBUS

SCRIPSIT

HENRICUS HEYDEN.

Quanto magis in dies intellexerimus, quae grammatici et lexicographi Graeci undique congesserint, quam uariam et multiplicem doctrinam, quas ineptias conscripserint, quanto magis perspexerimus, quibus fontibus usi sint recentiores et quemadmodum scrinia ueterum doctorum compilarint — tanto magis celeriusque, quam quinquaginta fere abhinc annos Ritschl[1]) exspectauit, historiam artis grammaticae conficere poterimus. Attamen cum satis multae difficultates hac in prouincia obstent, id quod, si quis mediocriter huic disciplinae uacauerit, mox intelleget, parua iuuare debent, praesertim si non sine aliqua opera indagata sunt.

Pusillum lucis afferre posse mihi uideor lexicis rhetoricis Aelii Dionysii et Pausaniae atticistarum, si hac dissertatione ostendero, quae ex eorum operibus auctor Etymologici Magni in suum horreum comportauerit. Ac profecto illorum reliquiae in Etymologico M. facili negotio agnosci poterunt, cum in propatulo sint neque ex glossarum colluuie eliciantur atque extricentur necesse sit. Glossas enim omnes, quas Etymologus ipse ex lexicis quibusdam rhetoricis haustas esse formulis: *ἐν δὲ τῷ ῥητορικῷ λεξικῷ εὗρον σημαίνειν* similibus declarat[2]), ex atticistarum illorum lexicis fluxisse mihi persuasum est. Cui quidem sententiae obloquentes habeo Naberum et Boysenum, quorum ille in prolegg. ad Photium p. 169 sqq. quaestione parum diligenter absoluta glossas Etymologici M. rhetoricas — ut ita breuiter dicam — Photii esse dicit, hic in

1) In ed. Thom. M. praef. p. IX et in commentatione de Oro et Orione opp. tom. I. p. 582.

2) Cf. Ed. Meieri opp. tom. II. p. 115.

commentatione de Harpocrationis lexici fontibus cap. V. § 4 p. 67 de illis glossis rhetoricis agens Naberi argumenta uno de suo addito adoptat. Argumentorum autem primum respiciendum est illud Boyseni censentis:

„et Photii λέξεις et glossas rhetoricas in medio Etymologico M. desiderari", quo ex consensu, quem demonstrasse sibi uidetur, Boysen efficit rationem quandam inter Photium et glossas rhetoricas intercedere, deinde quod Naber et Boysen consentiunt:

„omnes glossas rhetoricas in Photio adhuc superesse neque quicquam ex Photio in glossis rhetoricis deesse", denique quod iidem statuunt:

„glossas rhetoricas cum Photio convenire etiam in corruptelis".

Inprimis igitur Naberi et Boyseni sententia huius dissertationis capite primo mihi refutanda est, ita quidem ut

§ 1. contra Boysenum ostendam:

„Photii λέξεις per totum Etymologicum M. aequabiliter dis-
„persas neque ullis formulis: εὗρον ἐν τῷ ῥητορικῷ cett.
„esse notatas",

§ 2. contra Naberum et Boysenum demonstrem:

„duas glossas Etymologici M. rhetoricas in Photio deesse
„aliasque multo uberiores in Etymologico M. quam in Photii
„lexico exstare",

§ 3. contra eosdem confirmem:

„Etymologum M. in multis glossis rhetoricis lectionem rectam,
„Photium falsam exhibere, ergo corruptelas quasdam com-
„munes ad fontem communem esse referendas."

Tum capite altero demonstraturus sum, glossas rhetoricas ad unam omnes reuocandas esse ad lexica rhetorica [1]) Aelii Dionysii et Pausaniae atticistarum. Disputabo autem § 4:

---

1) Non premo — quia inter omnes constat — primum Aelii Dionysii et Pausaniae opera permultis locis ab Eustathio appellari λεξικὰ ῥητορικά: cf. uerbi causa frg. Rindfl. no. 24. 52. 203. 257. 291. 347 ubi λεξικὰ ῥητ. cum atticistarum nominibus coniuncta sunt et frg. no. 51. 143. 161. 178. 255. 276. 279. 293 coll. Eust. 1280, 50. 408, 4. 1413, 30. 1944, 7. 1957, 62. 1496, 56. 310, 30. 455, 39, ubi inter λεξ. ῥητ. uerba et nomina atticistarum

„de Aelio Dionysio ab Etymologo M. laudato et de glossis „rhetoricis, quibuscum plane conuenit alteruter atticista apud „Eustathium“,

deinde § 5.:

„de glossis rhetoricis, quibuscum conueniunt atticistae apud „Eustathium, Photius uel discrepat uel congruit“;

dein § 6.:

„de glossis rhetoricis, quibuscum consentiunt atticistae apud „Eustathium, quäe quidem omnes apud Photium deside-„rantur“,

tum § 7.:

„de glossis rhetoricis, quibuscum concinunt lexicographus „Bachmanni, cuius lexicon Photium in usum uocasse cum „Boyseno [l. c. p. 34] consentio, et Photius et Suidas alii „[Hesych. et lexicogr. V. Bekk.] — desunt atticistae“ —.

Quibus addam § 8.:

„glossas rhetoricas, in quibus conueniunt Suidas alii [Hesych., „lexicogr. V. Bekk. et Bachm.] praeter Harpocrationem — „Eustathius et Photius desunt“, et eiusdem paragraphi in „parte altera glossas rhetoricas, quibus persimiles sunt Har-„pocrationis articuli, quos quidem hunc grammaticum ex „fonteet ipsius et atticistarum communi descripsisse Freyer[1]) „palamfecit — conueniunt Suidas alii praeter Eustathium „[et Photium]“.

Postremo § 9. enumerabo:

„XIII glossas rhetoricas, quibuscum congruit aut unus Pho-„tius aut Hesychius uel scholiasta Aristophanis uel lexico-„graphus Bachm. et Photius — Suida excepto —, VIII,

---

spatium interest uel initium enuntiati noui, ita tamen ut manifestum sit *λεξ. ῥητ.* esse atticistae (cf. Nab. proll. § 6, p. 48), qui paulo ante uel post laudatur, deinde formulas omnes et simplicissimas ueluti *ῥητορική* et pleniores ueluti *οὕτως εὗρον ἐν τῷ λεξικῷ ῥητορικῷ* unum eundemque fontem uel, ut hic statuendum est, ad fontes duos (cf. hui. diss. § 9, II, 2 *γνώμων* et § 9, III. 1 *βάτεια: ἐν τοῖς ῥητορικοῖς*) eiusdem generis spectare.

1) In quaestionibus de scholior. Aeschineor. fontibus. Leipziger Studien V. p. 259.

„quibuscum consentiunt Hesychius uel scholiasta Arist. uel „lexicogr. V. Bekk. et Bachm. — Photio et Suida exceptis —, „VII, quibus simile quid apud ullum grammaticum non „exstat“[1]).

Caput I.

Naber et Boysen censentes glossas Etymologici M. rhetoricas fluxisse ex Photii lexico refelluntur.

§ 1. Photii λέξεις per totum Etymologicum M. aequabiliter dispersas neque ullis formulis: εὗρον ἐν τῷ ῥητορικῷ cett. notatas esse ostenditur.

Boysen, postquam recte confirmauit in Etymologico M. medio glossas rhetoricas deesse[2]) — id quod Naberum fugerat — inde proficiscens Photii quoque λέξεις in illa Etymologici M. parte desiderari nobis persuadere conatur his argumentis.

Primum quamquam in Etymologico M. sub litt. κ glossis triginta quinque, quae cum Photianis contendi possint, inuenit, tamen, cum id curet, ut Photii λέξεων in illa parte nec uola nec uestigium appareat, illas glossas ex Photii lexico fluxisse negat, 'plerasque [XXV] potius e uetustioribus etymologicis uelut ex Gudiano[3]) uel Orionis deriuatas esse opinatur et, quia glossis decem, quae restant, Photianis similibus uix quisquam magnam fiduciam habiturus sit', quam certissime affirmat 'hac

1) Operae pretium est, atticistarum doctrinae frusta colligere, quae Etymologus M. in lexicon transfudit auxilio aliorum grammaticorum ueluti Photii uel lexicogr. V. Bekk. et Bachm. uel Hesychii: cf. Meieri comment. opp. acad. II. p. 123 sqq.

2) A glossa s. u. θέσθαι p. 448, 15 usque ad glossam sub lemmate σκηνὴν δὲ ἣν ἔχουσι p. 716, 53. Conferas Gaisfordii indicem auctorum s. u. λεξικόν in ed. Et. M. et Haasium in ed. opp. academ. Ed. Meieri tom. II. p. 117.

3) Unde hoc sciat Boysen, uellem indicasset. Nam quantum scio, adhuc nemo de ratione inter Etymologicum M. et Gudianum intercedente disseruit. Quare cauendum est, ne consensu utriusque Etymologici nimis confidamus.

in littera κ conscribenda Photii librum ab Etymologo M. inspectum non esse'. Deinde sub litt. ι Photianis esse similes glossas Etymologici M. undetriginta; hoc ex numero undecim deberi Etymologico Gudiano [*ἶβις, ἰγνύαι, ἰδνωθεὶς, ἴδρις, ἰλαδόν, ἱμαῖος, ἱμείρω, ἵππουρις, ἰτέον, ἶφι, ἴφθιμος*], sex lexico quinto Segueriano [*ἰδιώτης, ἱερώσυνα, ἱερομνήμονες, ἱεροποιοί, ἱερὰ ὁδός, ἰταμόν*], sex Hesychio [*ἰάλεμος, ἱερὸν γάμον, ἱερομήνια, ἰθαγενής, ἴπνος, ἰσοφαρίζειν*], restare igitur solas glossas *ἰδιαίτερον, ἵδρυσις, Ἱερώνυμος, ἱεράτω, ἱερὰ συκῆ, ἰθυφάλλος,* quas conicit non ex Photii, sed ex alio quodam lexico manasse. Tum eandem glossarum rationem sub litteris *λ μ ν ξ ο π ρ* esse, ut eisdem in partibus glossae Photianae ac notae illae glossis subiunctae *εὗρον εἰς τὸ λεξικὸν τὸ ῥητορικόν* cett. prorsus desint. Denique quamuis Photius patriarcha in medio Etymologico M. sexies nominatim laudetur, nullam illarum glossam ex lexico Photii petitam esse, sed potius ex fontibus etymologicis, ubi Photius quoque appellatus sit'. Atque haec quidem Boysen.

Ut autem eius opinio, quae argumentis admodum exilibus nititur, convelleretur, denuo de Photio Etymologi M. fonte disputandum esse mihi uidebatur. Comparaui igitur primum inter se Photii et Etymologi M. glossas. Excussi deinde, si glossae quaedam Photii et Etymologi conspirabant ad uerbum — etenim glossas eas, quae inter se paululum discrepabant, quamquam in usum meum convertere poteram, tamen, ut rem propositam quam certissime diiudicarem, prorsus praetermisi — omne grammaticorum genus qui sunt Moeris, Herodianus, Pollux, Phrynichus, Harpocration, Hesychius, Ammonius, Orion, lexicographi Bekkeri et Bachmanni, scholiastae Hom., Aeschyli, Soph., Eur., Dem., Aesch., Plat., Luc., Etymologus Gudianus[1]) cett. Tum demum, cum hic nullum uestigium illius glossae Etymologi M., quam cum Photii aliqua *λέξει* conuenire uideram, uel nil simile exstitit, meo iure illam

1) Cf. hui. diss. p. 176 adn. 3. Adieci hoc loco Etymologicum Gud., ne quicquam respondeat Boysen.

Etymologi expositionem non ex alio fonte nisi ex Photii λέξεων συναγωγῆς depromptam esse censui.

Conlatis hoc modo Etymologici M. partibus a p. 370 [s. u. ἐργᾷ] usque ad p. 403, 23 [s. u. ἐφήγησις] et a p. 462, 29 [s. u. ἰῶτα] usque ad p. 552, 19 [s. u. κλητῆρες in fine litterae κ] et a p. 597, 13 — litterae ν ξ ο π init. — usque ad p. 652 extr. et a p. 743, 44 [s. u. ταῦ] usque ad p. 753, 40 [s. u. τεταγών], perspexi Photii λέξεις per totum Etymologicum M. aequabiliter dispersas ac ne unam quidem formulis illis rhetoricis notatam esse eaque de causa Boyseni sententiam esse falsissimam. Neque igitur solum in medio Etymologico M. a littera ι usque ad litteram ρ — in qua parte glossae rhetoricae non leguntur — sed etiam ubi glossae rhetoricae occurrunt, et in initio et in fine operis, Photii glossae ita comparent, ut formulae illae iis subscriptae non sint. Ac primum quidem plane incredibile est, Etymologum M. animum induxisse sub iis litteris, quibus glossae rhetoricae deprehenduntur, partem obseruationum Photii formulis quibusdam adiectis, partem formulis illis praetermissis describere. Deinde si hoc sibi proposuisset, causam afferre non possemus, cur Etymologus M., quoniam eum Photii lexico usum esse constat in medio quoque opere, repente a littera ι usque ad litteram ρ illis formulis abstinuisset et rursus a littera σ usque ad finem notas ad partem quandam Photianarum glossarum adiecisset. Denique si conicere mallet Boysen Etymologum omnes λέξεις Photianas, quas in opus suum transtulisset, reuera formulis significasse, librariorum autem incuria eas periisse, hoc eum uix cuiquam persuadere posse opinor propterea, quod ita in sescentis glossis illas notas omissas esse censendum sit atque eas in medio opere ad unam omnes, cum in initio et fine paucae desint. Nam circiter uiginti glossas sub litteris α—ϑ et σ usque ad finem inueni in codice uetusto Florentino saeculi decimi a Millero conlato [1]), quibus in ceteris codicibus illae notae non sunt additae.

1) Mélanges de littérature grecque cett.

Iam exempla proferenda sunt, quae secundum ordinem litterarum ε, ι, νξοπ, τ enumerare mihi liceat. Attamen cum longum sit glossas omnes huiusmodi in lucem protrahere, ea sola depromam, quae maxime contra Boysenum pugnent.

Phot. s. u. ἐρεσχηλεῖν· πολὺ παρὰ Πλάτωνι τῷ φιλοσόφῳ καὶ παρὰ Ἴωσιν· γέγονε δὲ ἀπὸ τοῦ ἐρᾶν καὶ ἀπὸ τῆς λέσχης.	Et. M. p. 371, 3: ἐρεσχελεῖν: ... ἀπὸ τοῦ ἐρᾶν καὶ τῆς λέσχης. πολὺ παρὰ Πλάτωνι τῷ φιλοσόφῳ καὶ παρ' Ἴωσιν.

Desunt Herodianus, Phrynichus, Pollux, Harpocration, Ammonius, Orion, lexicographi Bekk.; alia praebent Moeris, Hesychius, lexicographus Bachm., Etymologus Gud., qui omnes inter se et cum Etymologi M. p. 371 init. conspirant.

Phot. s. u. ἐσκοροδισμένος· παρωξυμμένος· ἀπὸ τῶν σκορόδων· μεταφορὰ δὲ ἀπὸ τῶν ἀλεκτρυόνων [ἢ][1]) τῶν διὰ τὴν νόσον χριομένων σκόροδα.	Et. M. p. 384, 51: ἐσκορ[ο]δισμένος· παρωξυμμένος· ἀπὸ τῶν σκορόδων. ἡ μεταφορὰ δὲ ἀπὸ τῶν ἀλεκτρυόνων [ἢ][1]) τῶν διὰτὴννόσονχριομένωνσκόροδα.

Desunt omnes, quos dixi, praeter Hesychium: ἐσκοροδισμένος· σκόροδα βεβρωκώς· Ἀριστοφάνης ἐν Ἀχαρνεῦσι παίζει ἅμα μὲν ὅτι σκοροδοφαγοῦσιν οἱ Θρᾷκες, ἅμα δὲ ὅτι παροξύνονται οἱ ἀλέκτορες πρὸς τὰς μάχας, ὅταν ἐμφάγωσι τῶν σκορόδων, qua ex glossa Photii doctrinae prior quidem pars emanare potuit, neutiquam autem Etymologi glossa. Multo etiam magis quam Hesychius ab Etymologo M. discrepat scholiasta Aristophanis Ach. u. 165 et eq. u. 492.

Phot. s. u.: ἐσπάθα· σπάθῃ ὕφαινεν ἢ διέφθειρε τὰ οἰκεῖα. ἐσπαθημένος· πεπυκνωμένος· ἀπὸ τῶν κατακρουουσῶν σπαθῶν [corr. Naber in σπάθῃ] τὴν κρόκην.	Et. M. 384, 48: ... καὶ ἐσπάθα· σπάθῃ ὕφαινεν· ἢ διέφθειρε τὰ οἰκεῖα. ἐσπαθημένος· πεπυκνωμένος· ἀπὸ τῶν κατακρουουσῶν σπαθῶν τὴν κρόκην.

Etiam huic Etymologi M. expositioni, cui praeterea est communis corruptela in verbo σπαθῶν, nullum alium fontem

1) Dobraei Advers. crit. ed. Wagner, Berol. 1874. tom. III. p. 32.

inuestigare potui nisi Photium, cum Etymologus ex fonte communi, quem uel cuius uestigium exhibere Hesychium uel scholiastam Aristophanis ad nub. u. 53 statim uidebis, eadem ac Photium huius lexico non inspecto depromere non potuerit. Praetermisso scholio Aristophaneo hoc loco Hesychii glossam exscribam: *ἐσπάθα·* ....*τὸ μὲν γάρ ἐστι σπάθῃ καθυφαίνειν· τὸ δὲ διαφορεῖν τὰ οἰκεῖα. ἔστιν οὖν διέφθειρεν. ἢ ὕφαινεν ἀπὸ τῆς σπάθης.* et *ἐσπαθημένος· πεπυκνωμένος.* Glossa autem, quae in Harpocrationis epitoma legitur s. u. *ἐσπαθᾶτο* p. 137 ed. Dindorf., quacum fere ad uerbum consentit lexicographus V. Bekk. [AGr. p. 256, 26], huc non pertinet, rettulerunt tamen eam quoque et Photius et Etymologus M. in opera sua sub eodem lemmate [Et. M. p. 384, 44], uterque autem, ut opinor, ex epitoma ipsa, cum Etymologus alioqui certe Photii adnotationes eodem ordine *ἐσπάθα, ἐσπαθημένος, ἐσπαθᾶτο* neque hoc ordine *ἐσπαθᾶτο, ἐσπάθα, ἐσπαθημένος* in farraginem suam recepisset. Notandum denique est Etymologum articulos s. u. *σπάθη* p. 722, 32 et s. u. *σπάθαι* linea 34 ex Orionis lexico p. 146 extr. et p. 145, 20 ed. Sturz petiisse.

Photii doctrina deinde transiit in Etymologi M. glossam p. 385, 51: *ἑτερόγναθος ἵππος· ὁ σκληρόστομος· οἷον ὁ ταῖς γνάθοις ὡς μὴ ἰδίαις χρώμενος· ἢ ὁ ἄπληστος καὶ ἀμφοτέραις ταῖς γνάθοις ἐσθίων.* Conlatis Photio s. u. et Orione p. 59, 26 dubium non est, quin Etymologus M. in priore parte usque ad *χρώμενος* participium Orionem, in posteriore inde a particula *ἢ* Photium sit secutus.

Denique si scire cupies, cuiusnam obseruationes exhibeat Etymologus in glossis: 1) *εὐερκίας* p. 390, 18: *εὐπρεποῦς ἀσφαλείας καὶ περιφράξεως*[1]); 2) *εὔηνος* p. 390, 56: *ὁ πρᾶος καὶ μέτριος, καὶ μὴ ταραχώδης· ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἵππων*[2]);

---

1) Hesychius: *εὐερκείας· ἀσφαλείας*, quae uerba inter Herodiani fragmenta recepit Lentz tom. II. p. 513.

2) Hesychius: *εὐήνιον· καλῶς ἡνιοχούμενον, ἐπὶ μηδενὶ ἀνιώμενον, πρᾷον*; lexicogr. V. Bekk. p. 257, 21: *εὐηνιώτατα· τὰ εὖ ἔχοντα, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἵππων, αἳ θέουσαι ἡνία ἄγουσιν.*

3) *εὐθημοσύνη* p. 391, 28: *τάξις*[1]); 4) *Εὐμολπίδαι* p. 393, 28: *γένος Ἀθήνησιν, ἀπὸ Εὐμόλπου τοῦ Θρᾳκός, ὃς καὶ τὴν μύησιν εὗρεν. ἢ ἀπὸ τοῦ Μουσαίου· ὃς ἦν ἀπὸ β' πέμπτος*[2]); 5) *εὐναῖος* p. 393, 43: *ἐγκεκρυμμένος. Σοφοκλῆς Δόλοψιν· Εὐναῖος εἴη δραπέτιν στέγην ἔχων*[3]); 6) *εὐράχαντες* p. 395, 21: *ἥκοντες· ῥαχίας γὰρ ἐκάλουν τοὺς τραχεῖς καὶ παρήκοντας τόπους*; 7) *ἔφεσις* p. 401, 51: ... *ἡ εἰς ἄλλο δικαστήριον ἐφιεμένη δίκη ὑπὲρ τοῦ κριθῆναι πάλιν. ἐγένετο δὲ Ἀθήνησιν ἐπὶ τῶν ἐν τοῖς δήμοις ἀποψηφισθέντων. ἐφεῖσθαι γὰρ αὖθις ἐξῆν αὐτοῖς εἰς δικαστήριον περὶ τῆς πολιτείας. καὶ εἰ μὲν ἑάλωσαν, ἐπωλοῦντο ὡς ξένοι· εἰ δὲ μή, ἐπανίεσαν*[4]) *εἰς τοὺς ἐξ ὧν ἀπεψηφίσθησαν δήμους*[5]). — euoluas mihi omnes illos grammaticos et lexicographos et deprehendas sane aut nullum plane uestigium illarum glossarum uel certe nihil simile aut fontem, qui uix agnoscatur, ex quo Photius solus sua suffuratus est, cuius auxilio centum fere annis post Etymologus M. illam doctrinam uetustam retractauit. An mihi demonstrare conaberis Etymologum u. c. *Εὐμολπίδαι* glossam Photii lexico non usurpato conposuisse eadem forma iisdemque uerbis atque Photium ex scholio Soph. uel ex ipsorum Istri, Androtionis cett. operibus?

Venio iam ad litteram *ι*. Quarum Etymologici M. *λέξεων* nonnullae etiam hoc loco mihi tractandae sunt, quas, etsi a Photio et Etymologo M. solis eas tradi Boysen concedit nec fontem alium unde fluxerint indicare potest, tamen ab Etymologo ex Photii lexico descriptas esse negat.

Praemittam eum locum, quo vel solo, si cetera corruant,

1) Quae secuntur, recepit Etymologus ex Orionis lexico, ubi p. 59, 16 similia exstant.

2) Conferas illud doctissimum scholion Soph. ad Oed. Col. u. 1051 ed. Elmsley p. 79, ubi cognoscere poteris, unde Photius sua in lexicon transtulerit. Valde a Photio distat Hesychius.

3) Hesychius: *εὐναῖος· λαγώς. Σοφοκλῆς Δόλοψι. κατεπτηχώς.*

4) Codd. V et D *ἐπανήεσαν.*

5) Lexicogr. V. Bekk. p. 244, 8: *ἔφεσις· εἴσοδος ἡ εἰς ἄλλο δικαστήριον ἐφιεμένη ὑπὲρ τοῦ κριθῆναι αὖθις τὸ αὐτὸ πρᾶγμα*; lexicogr. IV. Bekk. p. 186, 7, Et. Gud. p. 224, 21, Harpocr. p. 142 ed. Dind. ualde dissident.

patebit Etymologici M. auctorem in littera *ι* quoque Photii *λέξεων συναγωγήν* manibus trivisse: dico expositionem, quae est p. 462, 52 de uoce *ἰάλεμος· σημαίνει τὸν θρῆνον. ἔστι γὰρ εἶδος θρήνου. ὅτε μὲν ἐπὶ τοῦ Ἀπόλλωνος λέγεται, δασύνεται, ἀπὸ τῆς ἱήσεως (ὅ ἐστιν ἀφέσεως) τῶν βελῶν· ἐπὶ δὲ τοῦ θρήνου, ψιλοῦται. γεγόνασι δὲ ἀμφότερα οὕτως. ἔστιν ἵημι τὸ πέμπω. ἐκ τούτου γίνεται ἴηος· εἶτα ἰήεμος διὰ τοῦ ε κατὰ τὴν παραλήγουσαν· τροπῇ τοῦ η εἰς α καὶ πλεονασμῷ τοῦ λ, ἰάλεμος, ἐπὶ τοῦ θρήνου. ἢ ἐκ τοῦ ἴηος κατὰ τροπὴν τοῦ η εἰς ε, γίνεται ἴεμος· καὶ πλεονασμῷ τῆς αλ συλλαβῆς, ἰάλεμος· καὶ ἰαλεμῆσαι τὸ θρηνῆσαι, ὡς παρὰ Καλλιμάχῳ ʻεἰδυῖα φάλιον ταῦρον ἰηλεμίσαιʼ. Οὕτως Φιλόξενος περὶ Μονοσυλλάβων, ὥς φησιν Ὠρίων. Ἐν ἄλλοις δὲ εὗρον ἐγὼ τὸ ἰάλεμος ἐπὶ τοῦ θρήνου ἐτυμολογούμενον παρὰ τὸ ἐπὶ τοῖς ὀλωλόσιν ἰωὴν φέρειν.*

Hoc de uocabulo praeter Etymologum M. Moeris atticista [ed. Piers. p. 190], Hesychius, Photius, Etymologus Gudianus [p. 268, 45 et p. 269, 3] egerunt. Ex quibus Hesychium Etymologo M. hac in glossa conscribenda fontem fuisse, Boysen censet, quamquam una *θρῆνοι* uox et in Etymologico M. et in Hesychii lexico reperitur neque ulla littera in ceteris conuenit: [Hesych.] *ἰάλεμοι· θρῆνοι. ὀρφανοί, στερόμενοι. θρηνητικοί. ἄνανδροι. δυστυχεῖς.* Sed haec est Boyseni leuis argumentandi ratio, de qua uerba facere opus non est. — Immo Etymologi M. obseruatio conglutinata est ex Photii et Etymologi Gud. glossis, nisi dicere malis ex glossis Moeridis et Photii et Etymologi Gud. eiusue fontis et Herodiani et alius etymologi i. e. aut Etymologi Gud. aut eius fontis. Simul ex hoc exemplo plane apparet, quemadmodum recentiores lexicographi ueterum libros excerpserint. Etenim quae Etymologus M. initio glossae profert: *σημαίνει τὸν θρῆνον,* leguntur et apud Moeridem et apud Etymologum Gud.; uerba, quae secuntur: [*ἔστι*] *γὰρ εἶδος θρήνου,* apud solum Photium; ea quae restant: *ὅτε μὲν* cett. magna ex parte apud Etymologum Gud. Ita enim lexicographi opera componebant, ut ordine uerborum confecto in uniuscuiusque uocis locum et nonnulla

de suo, quae sane omnia erant exilia, et quae in fontibus inuestigauerant, sine mente ac ratione referrent et congererent[1]). Quam rem ita se habere manifestum fit et exemplis sescentis non solum ex Etymologico M. uerum etiam ex aliis lexicis sumptis Graecorum Romanorumque[2]), et expositione Etymologi M. de uoce *ἰάλεμος*, in qua dixerim furem teneri tam manifestum quam nullo alio loco. Primum enim quicumque initium glossae: *σημαίνει τὸν θρῆνον. ἔστι γὰρ εἶδος θρήνου* perpenderit, utramque explicationem, quibus idem significetur, ex eodem libro esse descriptam negabit. Dein priorem interpretationem *σημαίνει τὸν θρῆνον* ex eodem opere petitam non esse ac uerba sequentia: *ὅτε μὲν* cett. [scil. ex Etymologico Gud.], patet. Neque enim credibile est Etymologum M. in priore explicatione [Et. Gud.] non acquieuisse, sed Photii lexico inspecto alteram hinc addidisse ac tum ad Etymologi Gud. explicationem exscribendam rediisse. Ergo statuimus, Etymologum M. priorem interpretationem ex Moeridis uerbis: *ἰάλεμος, Ἀττικῶς. σημαίνει δὲ τὸν θρῆνον ....*, alteram ex Photii glossa: *ἰαλεμῷ· θρηνῷ. ἰάλεμος γὰρ θρήνου εἶδος·* cett. petiisse atque, quae a uerbis *ὅτε μὲν* cett. secuntur, ex Etymologico Gud. eiusue fonte aliisque adiunxisse. Sed utut est, negari nequit, quae laudaui *ἔστι γὰρ εἶδος θρήνου* uerba non esse Etymologi M. ipsius, sed, cum non forte factum sit, ut Photius eadem praebeat, solius patriarchae.

Ἰδιαίτερον· ἰδικώτερον[3]) glossam Etymologi M. deberi Photio, apud quem legimus: *ἰδιαίτερον· ἰδικώτερον,* mihi concedes, praesertim cum perlustratis omnibus qui ante Etymologum M. scripserunt, lexicographis superstitibus illorum uerborum ne uestigium quidem reperiatur.

De Atheniensium die festo, quem *ἱερὸν γάμον* uocant, exstant pauca in Hesychii, Photii, Etymologi M. lexicis, quae

1) Cf. Boysenum l. c. p. 68.

2) Cf. Festum.

3) Cf. Thom. Mag. ed. Bernard p. 466 agn. 3, ubi Oudendorpius Suidae formam *ἰδικώτερον* in *ἰδιώτερον* mutandam esse iniuria censet, quia haec uerba in Photii codice, ex cuius lexico in Suidam migrauerunt, ita scripta sunt.

inter se comparata declarabunt Etymologum quidem sua debere Photio, Photium fortasse Hesychio eiusue fonti, haudquaquam, quod Boysen, ut Photii uestigium deleat in Etymologico M. patens, commendat: Etymologum Hesychio. Ipse autem diiudices illorum uerbis examinatis:

Hesychii:	Photii:	Et. M. p. 468, 56:
ἱερὸς γάμος· ἑορτὴ Διὸς καὶ Ἥρας.	*ἱερὸν γάμον· Ἀθηναῖοι ἑορτὴν Διὸς ἄγουσι καὶ Ἥρας ἱερὸν γάμον καλοῦντες.*	*ἱερὸν γάμον· Ἀθηναῖοι ἑορτὴν Διὸς ἄγουσι καὶ Ἥρας ἱερὸν γάμον καλοῦντες.*

Et. M. p. 468, 36: *ἱερᾶσθαι· ἱερουργεῖν· καὶ Θουκυδίδης· ʽκατὰ δή τινα παλαιὰν αἰτίαν οὐ καθαροὺς ὄντας ἱερῶσθαιʼ. σημαίνει τὸ ἱεροὺς νομισθῆναι, καὶ οἷον καθιερῶσθαι.* Quam expositionem conflatam esse ex duabus glossis de uocibus *ἱερᾶσθαι* et *ἱερῶσθαι* omisso altero lemmate post *ἱερουργεῖν* uerbum nemo non uidet [1]). Pars prior cuius auctoris esse possit: *ἱερᾶσθαι· ἱερουργεῖν,* ostendunt et Hesychius: *ἱερᾶσθαι· ἱερουργεῖν. καὶ τὸ ἱερωσύνην ἔχειν* et lexicographus Bachm. [AGr. I. 260, 17]: *ἱερᾶσθαι· ἱερουργεῖν,* quocum Photius consentit sub eodem lemmate. Sed antequam cuius doctrinam Etymologus M. reddat, discernamus, exploremus, quae de uerbo *ἱερῶσθαι* sint tradita. Hesychius habet haec: *ἱερῶσθαι· θύειν καθαροὺς ὄντας* et Photius: *ἱερῶσθαι· φησὶ Θουκυδίδης· ʽνομίσαντες κατὰ δή τινα παλαιὰν αἰτίαν οὐ καθαροὺς ὄντας ἱερῶσθαιʼ. σημαίνει γὰρ τὸ ἱεροὺς νενομίσθαι καὶ οἷον καθιεροῦσθαι.* Quibus omnibus cum Etymologi M. glossa conlatis nullus de origine dubitationi locus est. Etenim quamquam glossae initio Hesychius et lexicographus Bachm. eadem praebent atque Photius, ut Etymologus sua eodem iure ex illis hausisse dici possit, tamen quam maxime repugnat altera pars, ubi non solum illo Thucydidis loco, uerum etiam extremis uerbis uestigium Photii deprehenditur.

---

1) Conferas Sylburgium in Gaisf. Et. M. ed., qui adnotauit: *καὶ Θ.*] fortasse melius, *ὁ δὲ Θουκ.*: ut uidelicet *ἱερᾶσθαι* et *ἱερῶσθαι* aduersatiua coniunctione dirimantur.

Persimilis est ratio glossae Et. M. p. 479, 5: ἰσχνομυθοῦντες· ἀκριβολογοῦντες, quacum congruunt glossae lexico-·aphi Bachm. et Photii. Hesychius autem ʻἰσχνομυθοῦντεςʼ ;se dicit: ʻλεπτολογοῦντες. ἀκριβολογοῦντεςʼ. Quae cum ita nt, num putas tres illos lexicographos miro quodam casu)nsentientes eandem explicationem uerbi ἰσχνομυθεῖν reti-ıisse, eandem omisisse? Ordo igitur excerptorum hic est: ·xicographus Bachm. ab Hesychio atque aut Photius et Ety-ologus M. a lexicographo aut ab hoc, quod ueri est similius, hotius [1]), a Photio Etymologus glossam habet.

Neque minus ad sententiam meam stabiliendam ualent ·ticuli, qui sunt in Etymologico M. de uocibus ἵδρυσις p. 466, 43, ·ρώνυμος p. 468, 49, ἰθύφαλλοι p. 470, 3 (cod. M.), quibus oysen, qui fontem aliquem sese inuestigare potuisse negat, ·iginem quamuis incertam sine negotio indicare poterat, lexicis : Harpocrationis [ed. Dind. p. 159, 17] et Bachm. [AGr. tom. I. 260, 10] inspectis, ubi eadem exstant atque in Photii lexico [2]) ; in Etymologico M. Sed cum exemplis allatis satis super-ıe demonstratum sit Etymologum adiisse Photium in littera quoque, etiam in his glossis opinamur patriarchae doctrinam ueniri.

Omittam exempla proferre, ex quibus efficiam Etymolo-ım in littera κ Photii lexico usum esse, sed id, quod demon-raturus sum, documentis ex litteris ν ξ ο π (init.) petitis con-·mabo.

Iam uideas quaeso glossam, quae est p. 599, 51 de uoce

1) Suo iure, ut mihi uidetur, Boysen refellit Naberum cum demon-rat, lexicon Bachm. a Photio in λέξεων συναγωγήν esse receptum Cf. Nab. ·oll. p. 127 sq., Boysen. l. c. p. 34 sqq., Leop. Cohn. Jahrbb. Suppl. XIII, 813 sq.

2) Glossas ʻἹερώνυμος et ἰθύφαλλοι Naber ut omnes, quas ex Harpo-·ationis lexici epitoma arreptas in Photio deprehendit, eiecit: sed iniuria)inor, cum illa Harpocrationea reuera in Photii libro olim lecta esse ;mo neget. Cur igitur quae Photii sunt, ei denegemus? Profecto si Har-)crationis lexicon eiusque epitoma aetatem non tulissent, Naber nullum mporis punctum dubitasset, illa quoque Photio dare ac concedere. Cf. ab. proll. p. 106.

ν ε α λ ή ς· κυρίως ὁ νεωστὶ ἑαλωκὼς ἰχθύς, ἢ ἁλισθείς, ὁ πρόσφατος. [Praetermissis lexicographis iis, quorum ex operibus Etymologus hanc obseruationem non hausit: Antiatticista (Bekk. AGr. I. p. 109, 13], Phrynicho (ἐκ τῶν Φρυνίχου Bekk. AGr. I. p. 52, 20], Ammonio [ed. Valck. p. 97 (p. 95)], Etymologo Gud. eiusue fonte [p. 403, 38], restant Harpocration [ed. Dind. p. 212, 3]: *ν ε α λ ή ς·* Δημοσθένης ἐν τῷ κατ' Ἀριστογείτονος, εἰ γνήσιος. ὁ νεωστὶ ἑαλωκὼς οὕτως ἐλέγετο κατὰ μεταφορὰν τὴν ἀπὸ τῶν ἰχθύων; Hesychius: *ν ε α λ ή ς·* νεωστὶ ἁλούσης. *ν ε α λ ε ῖ ς·* πρόσφατοι. κυρίως δὲ ἐπὶ τῶν ἁλσὶ παττομένων; auctor lexici V. Bekk. [p. 282, 27]: *ν ε α λ ή ς·* ὁ νεωστὶ ἑαλωκὼς ἰχθύς, ἢ ὁ νεωστὶ ὁτιοῦν πεποιηκὼς ἢ πεπονθώς; Photius: *ν ε α λ ή ς·* κυρίως ὁ νεωστὶ ἑαλωκὼς ἰχθύς· λέγεται δὲ καὶ ὁ νεωστὶ ἁλισθείς.

Quorum glossographorum, quos Etymologus exscribere potuit, lexicogr. V. Bekk. statim abiciemus, cum eius doctrinam Etymologus iam p. 599, 9 suam reddiderit et, quamquam ille admodum inepte lexicon condebat, tamen certe non ita sana mente caruerit, ut quae paulo ante ex aliquo libro sumpserat, eodem fere dixerim momento ex eodem auctore repeteret. Quibus perspectis alteram Etymologi glossam certe fluxisse ex altero fonte etiam tum statuendum esset, si Photii λέξεων συναγωγή periisset. Neque enim ex Hesychii lexico neque ex Harpocrationis opere, quorum expositionibus dissimilis est Etymologi iste alter articulus, sed solo ex Photio fluxit, qui fortasse sua habet ex illorum operibus. Unum uerbum extremum πρόσφατος Etymologum M. aliunde u. c. ex Hesychii glossa *ν ε α λ ε ῖ ς·* πρόσφατοι adiunxisse satis est uerisimile.

Photio igitur in hac quoque littera agnito haec documenta addam, e quibus idem apparebit.

Compara glossam Etymologi M. p. 612, 30 et Photii de sudore, quem uocant, sicco: *ξ η ρ ὸ ς ἱ δ ρ ώ ς·* ὁ μὴ ὑπὸ λουτρῶν, ἀλλ' ὑπὸ γυμνασίων καὶ πόνων γενόμενος; utrumque ad uerbum consentire uidebis, ceteris lexicographis nihil exhibentibus.

Neque minoris pretii est Photii expositio de uoce *ὀ τ ρ υ γ η φ ά γ ο ν·* τὸν κριθοφάγον· Ἀρχίλοχος κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ο·

τρύγη γὰρ ὁ Δημητριακὸς καρπός, quae paulo mutata redeunt apud Et. M. p. 637, 24 s. u. ὀτρυγηφάγος· τρύγη, ὁ Δημητριακὸς καρπός· ἐξ οὗ τρυγηφάγος· καὶ πλεονασμῷ τοῦ ο ὀτρυγηφάγος omissis uerbis Photii τὸν κριθοφάγον· Ἀρχίλοχος.

At dixerit quispiam Etymologum sua ex Photio uix sumpsisse, cum etiam ab Hesychio uel Herodiano petere ea potuerit. Sed tu ipse glossas aspicias. Primum Hesychius haec praebet s. u. ἀτρυγηφάγου· πολυφάγου. τρύγη γὰρ ὁ Δημητριακὸς καρπός, quorum sola in Etymologico M. conspicis uerba nouissima, quae tamen neutiquam, cum ea sub littera α reperiantur, ab Etymologo secundum morem excerpendi in componenda littera ο descripta, sed fortasse in alterum articulum, qui est p. 167, 21 s. u. ἀτρύγετος, translata sunt. At uero ne haec quidem sententia stare potest, cum ibi auctorem appellet Etymologus Herodianum: ἀτρύγετος· ʽπαρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο'. παρὰ τὸν αἰγιαλὸν τῆς θαλάσσης τῆς ἀκαταπονήτου καὶ πολλῆς· ἢ τῆς ἀκάρπου. εἰ μὲν παρὰ τὴν τρύγην, ὥς ἔνιοι, οὐ πλεονάζει· [τρύγη δέ ἐστιν ὁ Δημητριακὸς καρπός, ὥσπερ ʽὄνου κήλωνος ὀτρυγηφάγου' ἀντὶ τοῦ κριθοφάγου, κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ο, ὡς ἐπὶ τοῦ κρυόεις ὀκρυόεις. ὡς παρὰ Ἀρχιλόχῳ, τρύγαν οὐκ ἔχουσαν· ἢ μὴ τρυγωμένην· οἱ δέ, ἄδενδρον·] εἰ δὲ παρὰ τὸ τρύειν, πλεονάζει. ἄτρυτος γὰρ ἀτρύετος, καὶ πλεονασμῷ τοῦ γ, ἀτρύγετος. οὕτως ʽΗρωδιανός. Huc referuntur uerba uncis inclusa, quae, id quod nomen Herodiani in fine appositum declarat, ex huius opere [scil. περὶ παθῶν], una tamen cum uerbis εἰ μὲν παρὰ τὴν τρύγην, ὡς ἔνιοι, οὐ πλεονάζει et εἰ δὲ παρὰ τὸ τρύειν, πλεονάζει fluxerunt, quare Lentz fere totam glossam inde a uerbis εἰ μὲν π. τ. in Herodiani fragmenta recipere debuit, non sola uerba tom. II. p. 174 uncis inclusa (iure omissis illis ἢ μὴ τρυγωμένην· οἱ δέ, ἄδενδρον), et tom. II. p. 284 uerba, quae uncos secuntur: παρὰ τὸ τρίειν πλεον. Nam quominus illa uerba εἰ μὲν π. τ. τρ. cett. Herodianea esse putemus, uix impediat illud ʽἔνιοι', quod iam apud Herodianum legi potuit. Itaque ex Herodiano Etymologus deriuauit, quae sub littera α, ex Photio, quae sub littera ο exstant, ita quidem, ut his glossis

(id quod ex illo manifestissimo exemplo sub uoce *νεαλής* elucebat) ab Etymologo, si duas glossas in lexico praebet, duos libros esse usurpatos, optime confirmetur. — Quae autem Hesychius sub littera *ο* exhibet: *ὀτρυγηφάγον· περιττὸν τὸ ο. τρύγη γὰρ ὁ σῖτος καὶ ὁ χόρτος*, ea sententiam nostram non perturbant.

Pluribus uerbis demonstrare in medio Etymologico M. uestigia Photiana inesse cum non iam opus sit, tamen de duabus glossis uerba faciam, quibus, ut hoc iterum iterumque premam, adnectere poteram multas alias Etymologi obseruationes, quae, etsi concordant et cum Photii et cum aliorum u. c. lexicographi Bekk. uel Bachm. glossis, tamen summa cum uerisimilitudine Photio tribuendae sunt.

Priore loco afferam illam narrationem de Atheniensium die festo in honorem Iouis instituto, quem uocant *τὰ Πάνδια* uel *Πάνδεια*. Legitur in Etymologico M. p. 651, 21: *ἑορτὴ Ἀθήνησιν· ἀπὸ Πανδείας τῆς σελήνης· ἢ ἀπὸ Πανδίονος, οὗ καὶ ἡ φυλὴ ἐπώνυμος· ἢ ὅτι τῷ Διῒ ἄγονται τὰ Πάνδεια· ὠνόμασται ἀπὸ τοῦ πάντα δινεύειν* (!) *τῷ Διΐ.* Auctorum, qui aliquantulum de hoc die festo tradentes ab Etymologi M. uerbis multo distant, scholiastam Demosthenis [ed. Dind. opp. uol. IX. p. 539], Harpocrationem, Hesychium prorsus omittere licet. Restant lexicographus V. Bekk. et Photius, quorum ille haec exhibet [p. 292, 10]: *Πάνδια· ἑορτὴ Ἀθήνησιν, ἤτοι ἀπὸ Πανδίας τῆς Σελήνης, ἢ ἀπὸ Πανδίονος, οὗ καὶ ἡ φυλὴ ἐπώνυμος* nec plura, hic: *Πάνδια· ἑορτή τις· ἀπὸ Πανδίας τῆς Σελήνης· ἢ ἀπὸ Πανδίονος, οὗ ἐστὶ καὶ φυλὴ ἐπώνυμος· ἄγεται δὲ αὕτη τῷ Διΐ· ἐπονομασθεῖσα ἴσως οὕτως ἀπὸ τοῦ πάντα δεῖν θύειν τῷ Διΐ.* Perspicuum est Etymologum debere aut priorem partem glossae lexicographo V. Bekk. et posteriorem Photio aut totam glossam patriarchae. Pro *δινεύειν* ab Etymologo M. tradito scribendum esse *δεῖν θύειν* Photii uerba demonstrant.

Denique mihi in animo est glossam Etymologi M. tractare de triremi sacra *Πάραλος* p. 699, 14: *ἱερὰ τριήρης ὥσπερ καὶ Σαλαμινία καὶ Ἀντιγονὶς καὶ Δημητριάς· ἀπὸ Παράλου*

τινὸς ἥρωος· πρὸς ὑπηρεσίαν τῶν ἀναγκαίων ἐπιτήδειος. αὗται δὲ ἐπὶ στρατηγοὺς ἐπέμποντο, καὶ τοιαύτας τινὰς χρείας. Quam expositionem non ex uno fonte manasse facile cognoscitur. Diuidenda enim est in partes quattuor: ab initio usque ad nomen *Δημητριάς*, dein usque ad uocabulum *ἥρωος*, tum usque ad adiectiuum *ἐπιτήδειος*, denique usque ad finem. Unde deprompta sint uerba media, pars secunda et tertia, inuestigare non potui. Cum extrema autem glossa concinunt ad uerbum extrema uerba glossae lexici V. Bekk. p. 267, 21 s. u. *ἱεραὶ τριήρεις· πάραλος, Σαλαμινία, Ἀντιγονίς, Δημητριάς. αὗται ἐπὶ στρατηγοὺς ἐπέμποντο καὶ τοιαύτας τινὰς χρείας*, ubi etiam priora uerba Etymologi M. fere omnia occurrere uides. Num autem haec glossa lexicographi V., quae sub littera *ι* exstat, hüic Etymologi articulo sub littera *π* fons fuerit, ualde dubito, praesertim cum illic media Etymologi uerba desint neque probabile esse uideatur, Etymologum eandem glossam, quam antea sub lemmate *ἱεραὶ τριήρεις* p. 469, 19: *αἵτινές εἰσι Πάραλος, Σαλαμινία, Ἀντιγονίς, Δημητριάς. αὗται ἐπέμποντο ἐπὶ στρατηγοὺς καὶ τοιαύτας τινὰς χρείας* in farraginem receperat, posthac denuo in usum conuertisse idque ita, ut priorem partem illius glossae Seguerianae [*Πάραλος* usque ad '*Δημητριάς*'] transcriberet, his ex alio quodam fonte nonnulla [*ἀπὸ Παράλου ἥρωος* usque ad '*ἐπιτήδειος*'] adderet, postremo in fine ad illam doctrinam Seguerianam [*αὗται δὲ ἐπὶ στρ.* usque ad '*χρείας*'] rediret. Veri esse similius censeo hoc loco Etymologum lexicographum V. Bekk. non adiisse sed, quae uerba cum illo conueniunt maximeque extrema, ex communi aliquo fonte deduxisse. Initium autem transiit procul dubio ex Photii articulo *Πάραλος· ἱερὰ τριήρης, ὥσπερ καὶ ἡ Σαλαμινία· ἦσαν δὲ καὶ ἄλλαι τριήρεις β'· Ἀντιγονὶς καὶ Δημητριάς·* . . ., omissis uerbis quae superuacanea esse uidebantur, inde ab '*ἦσαν*' usque ad '*τριήρεις β'*'.

Restat, ut, quod mihi extremum proposueram, quam possum brevissime de glossis Photianis disseram, quae in Etymologico M. sub littera *τ* leguntur.

Paginarum quadraginta, quae continent hanc litteram, de-

cem priores accuratissime cum illis grammaticis, quorum opera fortunae beneficio ad nos peruenerunt, contuli atque sedecim articulos collegi, quos ad nullum alium nisi ad Photium redire necesse est. Ex illo autem numero colligendum esse uidebatur, Boysenum in numero glossarum CLXV, quas ab Etymologo M. ex Photii lexico sub littera τ arreptas deprehendit, errauisse. Nam tantum aberat, ut equidem Boyseni rationem confirmari illas reliquas triginta paginas litterae τ percurrens viderem, ut tantum sexaginta circiter tota littera τ glossas Photianas efficere possem.

Illas autem sedecim adnotationes ex Etymologico M. huc ad litteram transferri non opus esse censeo, cum certis argumentis me iam unicuique persuasisse confidam. Attamen, ut cuilibet occasio sit illos locos comparandi, enumerabo eos atque adiciam nomina et locos lexicographorum, qui uel similia uel alia praebent.

1) Et. M. p. 743, 56: *τάγυρι*. Hesychius s. u. *ταγύρια* similia. 2) Et. M. p. 745, 33: *τανύποδας*. Hesychius s. u. *τανύποδας Ἐριννῦς* similia. 3) Et. M. p. 745, 48: *τανύπτερος*. Lexicogr. Bachm. [AGr. I. p. 381, 29] eadem, sed sub lemmate *τανυπτέρυγος*. Hesychius s. u. *τανύπτερος* similia. 4) Et. M. p. 746, 5 s. u. *τάπητες* [pars prior]. Hesychius s. u. *τάπησι* similia. Et. Gud. p. 521, 57 s. u. *τάπης* [1]) et p. 521, 60 s. u. *τάπητες* alia. 5) Et. M. p. 746, 15 s. u. *ταραντεῖνον*. Hesychius s. u. *ταραντῖνον* similia. 6) Et. M. p. 746, 16 s. u. *Ταραντιναὶ βαφαί*. Hesychius s. u. *Ταραντῖναι· αἵματι βαφαί* cett. alia. 7) Et. M. p. 747, 14 s. u. *τάρταρος* [inde a uerbis *οἱ δὲ* usque ad '*λέγουσι*']. Desunt omnes. 8) Et. M. p. 747, 48 s. u. *ταυροφάγον*. Hesychius s. u. *ταυροφάγος* similia. 9) Et. M. p. 751, 4 s. u. *τελισκόμενος*. Lexicogr. Bachm. [l. c. p. 383, 21] eadem, sed sub lemmate *τελισκόμος*. 10) Et. M.

---

1) Praebet Et. Gud. hoc loco ueriloquium uocis *τάπης*, quod legitur in parte altera glossae Etymologici M. auctore Orione appellato, cuius quidem loco, cum expositio in illius lexico desit, certe cum cod. V Ori nomen scribendum est.

p. 751, 5 s. u. τελευτικίσαι. Hesychius s. u. τελευτικίσαι similia. 11) Et. M. p. 751, 8 s. u. τελεσθῆναι. Antiatticista [Bekk. AGr. I. p. 114, 28] fere eadem. 12) Et. M. p. 751, 11 s. u. τελετή [pars prior]. Hesychius s. u. τελεταί plura, ex quibus Photius sua depromere potuit neque uero Photii articulo non aspecto Etymologus, qui ad litteram cum Photio conspirat. Etymologus Gud. p. 524, 50 similia. 13) Et. M. p. 751, 26 s. u. Τελμισσεῖς. Hesychius s. u. Τελμισεῖς alia. 14) Et. M. p. 752, 6 s. u. τένθης. Et. Gud. p. 525, 52 s. u. τένθης est multo uberior, unde uel e cuius fonte Etymologum M. hausisse non est ueri simile conl. Et. M. et Phot. 15) Et. M. p. 752, 7 s. u. τένοντας. Lexicogr. Bachm. [l. c. p. 384, 15] et Hesychius s. u. τένοντες similia, item Ed. Gud. p. 526, 17 s. u. τένοντα. 16) Et. M. p. 753, 10 s. u. τερμινθὸς καὶ τέρμινθος. Hesychius s. u. τέρμινθος habet solam priorem glossae Etymologi M. partem, quae conuenit. — Cum omnibus autem locis congruit Photius.

Antequam hanc paragraphum absoluam, breuiter illos Etymologi M. articulos attigerim, in quibus Photius ab illo laudatur. Omissis his tribus glossis p. 418, 49 Et. M. s. u. ἡγητορία, ubi Etymologus eadem praebet ac Photius, Et. M. p. 505, 19 s. u. κερασβόλον, quae Photii lexico aliqua quidem ex parte debetur[1]), Et. M. p. 529, 50 s. u. κορεσθῆναι, quae in Photio periit[2]), mihi est agendum de articulis Et. M. p. 540, 4 s. u. Κρόνος, Et. M. p. 613, 4 s. u. ὀβολός, Et. M. p. 654, 39 s. u. παρέμενος [cod. V. et Flor.]. — Quorum articulus 'Κρόνος' in Etymologico Gud. p. 586, 21 ad litteram una cum Photii nomine, eo omisso in schol. ad Hes. Theog. u. 459 reperitur. Glossas autem, ὀβολός et παρέμενος, quae solae supersunt, neque in Photii lexico neque usquam in lexicographorum uel grammaticorum uel scholiastarum collectionibus, quas perscrutabar, reperire potui. Propterea autem

1) Quamquam patriarchae nomen, cum solo in cod. Flor. legatur, librarii errore huc ex articulo 'Κρόνος' translatum esse Miller l. c. p. 201 adn. 4 mauult.

2) Cf. Phot. ed. Pors. I. p. 176, ed. Nab. proll. p. 5 et p. 350.

mihi consequens esse non uidetur, ut Photius in nullo omnino opere has uoces interpretatus sit, cum aliter explicari non possit, cur Etymologus M. illis expositionibus Photii nomen subiunxerit. Neque uero cum Nabero efficiendum est Photium ipsum *λέξεων συναγωγήν* non confecisse, sed eius librarium aliquem, qui, cum posthac turbatum uerborum ordinem emendaret, has glossas, quae in Photii lexico aut non leguntur aut minus uberes exstant quam in Suidae aliorumque lexicis, omisisse — quam coniecturam, cum Freyer[1]) satis iam refutarit, hoc loco breuiter perstringo.

§ 2. Duas glossas Etymologici M. rhetoricas in Photio deesse aliasque multo uberiores in Etymologico M. quam in Photii lexico exstare demonstratur.

Naber cum coniecturam illam admodum artificiosam proposuerit, qua doceat, Photii lexicon, quale nunc habeamus, decurtatum esse, glossas, quas hac paragrapho examinaturus sum, maximi momenti atque ponderis esse negauit et nonnullas prorsus neglexit. Causa enim, cur duae glossae rhetoricae in Photii lexico desint aliaeque multo uberiores in Etymologico M. exstent quam in Photio, Nabero est Photius decurtatus. Cum fieri non possit, ut huic suspicioni accedam, quoniam Freyerum, ut modo dixi, sequor, illae glossae mihi singularem eximiamque auctoritatem nanciscuntur: conclamant et affirmant Etymologum haudquaquam in componendis glossis rhetoricis Photii lexico usum esse. Quod ne Boysenum quidem fugisse uidetur, qui quidem tantum abest, ut illis articulis summum pretium addici concedat, ut in medio relinquat, qui, cum Photium nos decurtatum habere ipse neget, illud fieri possit, et acquiescat his in uerbis [p. 69]: 'exceptis glossis '*σφαδάζειν* et *ζύγαστρον*', quorum supplementa unde fluxerint, nondum scio, Etymologus glossarum ceterarum supplementa uel totas glossas ex Etymologico Gud. recepit.' Quae cum ita sint, Boy-

1) L. c. p. 288 sqq. adv. Nab. proll. p. 164 sqq.

senum adduci necesse esse puto, ut formulas rhetoricas non Photium sed Etymologum Gud. uel alios, qui illa additamenta praebent, indicare suspicetur. At cum illa, quae glossis rhetoricis mediis quoque inserta u. c. gl. *ζύγαστρον* inueniuntur, omnino introducit, ipse declarare mihi uidetur sese Etymologi M. rationem excerpendi ignorasse. Ac profecto facile ille intellegere potuit Etymologum semper articulum, quem in farraginem recepturus est, fideliter describere uel excerpere eique adnectere adnotationem nouam alius cuiusdam lexicographi uel suam ipsius doctrinam, nunquam autem illa noua articulo prius descripto medio inserere. Ea autem, quae Boysen de supplementis excogitauit, quibus glossae rhetoricae uberiores sint quam Photianae adnotationes, falsissima esse, in singulis glossis, quas infra enumerabo, accurate ostendam.

Glossae rhetoricae Etymologici M. in Photii lexico desunt hae:

Et. M. p. 761, 46 s. u. *τολύνιον· τὸ καλούμενον Κρατίνειον μέτρον πολυσύνθετον ἀπὸ τοῦ Μεγαρέως Τολύνου· ἔστι δὲ προγενέστερος Κρατίνου. ῥητορική.* et Et. M. p. 785, 44 ....*ὅθεν καὶ ὕφαλος ἄνθρωπος λέγεται (ὡς ἐγῷμαι)*[1] *ὁ κεκρυμμένος καὶ πανοῦργος. ῥητορική.* — Quarum priorem in Photio desiderari iam Boysen uidit et p. 69 addit: ʽnisi forte illud *ῥητορική* librarii errore non sub finem uocis *τολύπευμα* [quae glossa in Etymologico M. sequitur] sed sub finem glossae illius antecedentis [quae est glossa *τολύνιον*] posita sitʼ. At omisit Boysen et in cod. Flor. Milleri p. 283 eadem legi et in codicibus V *ῥήτορος* et DM $\overset{\eta}{\rho}$ glossae *τολύνιον* subiuncta esse, contra sub fine glossae *τολύπευμα* neque in cod. Flor. neque in libris a Gaisfordio conlatis ullum uestigium illius formulae inueniri. — Plane autem fugit Boysenum illa altera glossa rhetorica, quam Etymologus M. adiunxit Photianae expositioni de uoce *ὕφαλοι* p. 785, 43: *ὑποθαλάσσιοι κεκρυμμέναι πέτραι. ὅθεν καὶ ὕ. ἄ.*

1) Cf., quae Naber de hac formula recte adnotat proll. p. 168, et hui. diss. § 7, 8: ... *μοι δοκεῖ.*

Glossarum, quae multo uberiores exstant in Etymologico M. quam in Photii lexico, principatum quae teneant, dignae sunt duae: de uocibus *ἕνδεκα* et *ἐσχάρα*, quas et Naber et Boysen neglexerunt.

De illo Atheniensium magistratu, qui uocantur *οἱ ἕνδεκα*, tradit

Etymologus p. 338, 31 haec: *Κληρωτοὶ ἄρχοντες ἦσαν οὗτοι, προεστηκότες τοῦ δεσμωτηρίου· καὶ τοὺς ἀπαγομένους κακούργους ἐπὶ θάνατον παραλαμβάνοντες ἐζημίουν· τοὺς δὲ ἀμφισβητοῦντας εἰσῆγον εἰς τὸ δικαστήριον· καὶ τὸ γνωσθὲν περὶ αὐτῶν ἔπραττον. Εἰσῆγον δὲ καὶ τὰ ἀπογραφόμενα χωρία, οἰκίας· καὶ τὰ δημόσια εἶναι δόξαντα παρεδίδουν τοῖς πολίταις. Εἰσῆγον δὲ ἐνίας ἐνδείξεις. ῥητορική.*

Compara Photii obseruationem, quae cum in fine litterae *ε* conlocata sit, non una cum priore parte huius litterae periit: ***Περὶ τῶν ἕνδεκα.*** *Ἕνδεκα ἄνδρες ὑπὲρ τετταράκοντα ἔτη γεγονότες, κλήρῳ τὴν ἀρχὴν ταύτην ἐλάμβανον· ἐπεμελοῦντο δὲ τῶν ἐν δεσμωτηρίῳ· κλέπτας δὲ καὶ λωποδύτας καὶ ἀνδραποδιστάς, εἰ μὲν ἐπ' αὐτοφώρῳ λάβοιεν, ἐκόλαζον θανάτῳ· εἰ δὲ ἀντιλέγοιεν, εἰς κρίσιν καθίστων.*

Res manifesta est: Etymologus M. non modo uerbis inde a '*καὶ τὸ γνωσθέν*' usque ad '*ἐνδείξεις*' plenior est quam Photius, uerum etiam parte priore ita cum patriarcha discrepat, ut, quamuis sua uterque ex communi fonte deriuarit, nunquam Etymologus hanc glossam rhetoricam ex Photio describere potuerit.

Altera glossa legitur Et. M. p. 384, 10: ***ἐσχάρα·*** *Ἰλιάδος κ' 'πυρὸς ἐσχάραι.' ἀντὶ τοῦ πυραί, πυρκαϊαί. — δηλοῖ δὲ ἡ λέξις καὶ τὴν ἑστίαν καὶ τὸν ῥύπον καὶ τὸ κατθὲν ἕλκος καὶ τὸν βωμόν, ὡς παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Ἡρακλεῖ. καὶ τὴν κυρίως λεγομένην ἐσχάραν φασὶ καλεῖσθαι*

Photius praebet hac de uoce quinque expositiones:

1) ***ἐσχάρα·*** *ἡ ἐπὶ γῆς ἑστία στρογγυλοειδής· ἀφ' ἧς ἐσχάρας λέγομεν καὶ τὰ κοῖλα καὶ περιφερῆ ἕλκη· ὁ δὲ βωμός, τὸ ἐν ὕψει ἐστὶ πρὸς θυσίαν οἰκοδόμημα.*

2) ***ἐσχάρα·*** *ἐσχάραν φησὶ καλεῖσθαι Λυκοῦργος καὶ Ἀμμώνιος τὴν μὴ ἔχουσαν ὕψος, ἀλλ' ἐπὶ γῆς*

ἐστίαν, τὴν μὴ ἔχουσαν ὕψος, ἀλλ' ἐπὶ γῆς ἱδρυμένην ἢ κοίλην· παρὰ τὸ καὶ τοὺς ἰατροὺς τὰ ἐν τῷ σώματι κοῖλα ἕλκη ἐσχάρας καλεῖν. ῥητορική.	*ἱδρυμένην ἢ κοίλην· παρὸ καὶ τοὺς ἰατροὺς τὰ ἐν σώματι κοῖλα ἕλκη ἐσχάρας καλεῖν.* 3) *ἐσχάραι πυρός· ἐπὶ ἐδάφους ἀνθρακιαί.* 4) *ἐσχάρας· τὰ τῶν γυναικῶν αἰδοῖα.* 5) *ἐσχάριον· θυμιατήριον κοῖλον.*

Naberi et Boyseni sententia hoc exemplo optime confirmaretur et praecipue Boyseni supplementa defenderentur, si glossae partem priorem usque ad nomen *Ἡρακλεῖ* ex alio opere, ex alio reliqua fluxisse demonstraretur. Enimuero Etymologum M. et Photium in parte posteriore, quae finitur formula *ῥητορική*, ita concordantes uidemus, ut formula ad Photium solum — id quod illi affirmant — spectet. Sed uiris illis doctis spem bonam certamque fere praecidit Eustathius. Etenim forte iste commentator seruauit in commentariis ad Iliadem p. 815, 10 eandem obseruationem de uoce *ἐσχάρα* atque Etymologus M., quam ex alterutrius atticistae lexico rhetorico depromptam esse infra ostendam[1]). Eustathius autem l. c. haec tradit: *τὸ δὲ ἐσχάρα κατὰ τοὺς παλαιοὺς ὡς ὁμώνυμον σημαίνει πολλά. λέγεται γὰρ οὕτω καὶ ὁ βωμός, ὡς παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Ἡρακλεῖ· δηλοῖ δέ φασιν ἡ λέξις καὶ ῥύπον καὶ καυθὲν ἕλκος καὶ τὴν κυρίως δὲ λεγομένην ἐσχάραν τὴν μὴ ἔχουσαν ὕψος ἀλλ' ἐπὶ γῆς οὖσαν ἢ κοίλην, ὅθεν καὶ τὰ ἐν σώματι κοῖλα ἕλκη ἐσχάραι ἰατρικῶς καλοῦνται.* — Utut autem est, id constat non solum et Eustathium et Etymologum hanc obseruationem eadem forma in suo fonte inuenisse, uerum etiam et Photium et auctorem illius expositionis Eustathianae communi fonte scil. Ammonio in posteriore glossae parte conscribenda usos esse.

Conuerto me ad illas duas adnotationes '*ζύγαστρον* et *σφαδάζειν*', quarum supplementa, quibus Etymologus uberior est quam Photius, unde fluxerint, Boysen ignorat.

---

1) § 5, 1.

Et. M. p. 412, 29: ζύγαστρον· τὸ κιβώτιον, ὥς φησι Σοφοκλῆς 'κοίλῳ ζυγάστρῳ'. κυρίως ἡ ξυλίνη σορός· παρὰ τὸ ἐνεζεῦχθαι καὶ ἐνδεδέσθαι ἀλλήλαις τὰς σανίδας [cod. Flor. p. 141 addit: ἢ παρὰ τὸ ἐζυγῶσθαι τὰς σανίδας]. παρὰ Δελφοῖς δὲ ζύγαστρον καλεῖται τὸ γραμματοφυλάκιον. ῥητορικὴ ἡ λέξις.

conl. Phot. s. u. ζύγαστρον· κιβωτός· κυρίως δὲ ἡ ξυλίνη σορός· παρὰ τὸ ἐζυγῶσθαι· οὕτως Εὐριπίδης· παρὰ Δελφοῖς δὲ ζύγαστρον καλεῖται τὸ γραμματοφυλάκιον.

Etymologi ergo et Photii uerba inter se ita opposita sunt: 1) τὸ κιβώτιον — κιβωτός; 2) ὥς φησι Σοφοκλῆς 'κοίλῳ ζυγάστρῳ' — οὕτως Εὐριπίδης; 3) κυρίως ἡ ξυλίνη σορός — κυρίως δὲ ἡ ξυλίνη σορός; 4) παρὰ τὸ ἐνεζεῦχθαι καὶ ἐνδεδέσθαι ἀλλήλαις τὰς σανίδας — παρὰ τὸ ἐζυγῶσθαι; 5) παρὰ Δελφοῖς δὲ ζύγαστρον καλεῖται τὸ γραμματοφυλάκιον — conuenit ad litteram Photius. Quae cum ita sint, primo obtutu unumquemque intellegere necesse est et Photium et Etymologum M. ex eodem opere, ubi eadem uel paulo uberior quam in Etymologico M. forma glossae exstabat, doctrinae suae scaturigines deriuasse neque uero fieri posse, ut Etymologus Photii glossam descripserit. Boyseno autem, si scire cupiat, 'unde fluxerint illa supplementa: 'κοίλῳ ζυγάστρῳ' 'παρὰ τὸ ἐνεζεῦχθαι καὶ ἐνδεδέσθαι ἀλλήλαις τὰς σανίδας', hoc enuntiare possum. Euoluat enim mihi iste Eust. comment. ad Il. p. 956, 4 et uideat eandem fere expositionem ibi legi eamque ex Pausania atticista haustam, ex cuius lexico etiam Etymologum M. non solum supplementa, sed totum articulum sumpsisse infra confirmabo[1]).

De uerbo σφαδάζειν exhibet Et. M. p. 737, 15 haec: ... ἐν δὲ τῷ ῥητορικῷ λεξικῷ εὗρον τὸ σφαδάζειν σημαίνειν τὸ δυσθανατεῖν, ματαίως σπᾶσθαι, χαλεπαίνειν, μετ' ὀργῆς στενάζειν, ὡς Εὐριπίδης· 'εἰ μὲν τόδ' ἦμαρ πρῶτον ἦν κακουμένῳ· εἶκος σφαδάζειν [ἦν] ἄν'· [cod. Flor. Mill. p. 275 καὶ Πλάτων· 'διὰ παντὸς βίου σφαδᾷ'].

Photius s. u. σφαδάζειν· θράσσειν, δυσθανατεῖν, ματαίως σπᾶσθαι, χαλεπαίνειν, μετ' ὀργῆς στενάζειν.

1) § 4, 8.

Quamquam hoc loco iisdem certis argumentis atque in superiore glossa indicare non possum Etymologum M. totam glossam ex uno fonte hausisse, tamen non uereor illud opinari, praesertim cum uix quemquam contrariam sententiam demonstrare posse putem atque Boysen ipse concedat sese ignorasse, unde Etymologus testimonia adiunxerit.

Audiamus porro Photium et Etymologum de uoce *ἑσμός* agentes, quorum ille haec praebet: *ἑσμός· πληθύς· ὄχλος· κυρίως τῶν μελισσῶν· παρὰ τὸ ἅμα πετομένας ἵεσθαι*, Etymologus p. 383, 9: *ἑσμός· κυρίως τὸ πλῆθος τῶν μελισσῶν παρὰ τὸ ἅμα πετομένας ἵεσθαι. ὡς γὰρ ἀπὸ τοῦ τίθημι, θετός· καὶ βίβημι, βασμὸς καὶ βαθμός· καὶ ἵστημι, στήσω, στασμὸς καὶ σταθμός· οὕτως καὶ ἵημι ἥσω ἑσμός. ἢ παρὰ τὸ ἕπεσθαι τῷ βασιλεῖ τὰς μελίσσας· ὡς γὰρ παρὰ κόμπω, κόμπος· λείπω, λιμός· οὕτως ἕπω, ἑσμός. Καταχρηστικῶς δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ πλήθους καὶ ὄχλου λαμβάνεται. λέγεται δὲ ἑσμὸς ὑπὸ Ταναγραίων καὶ ἡ γεννῶσα. ῥητορική.*

Cum et Naberum censentem Photium esse decurtatum, et Boysenum, aliunde fluxisse Etymologi M. supplementa, in errore uersari praedicarim, hanc Etymologi et Photii glossarum dissimilitudinem hunc in modum definire poterimus: glossa Etymologi ex tribus partibus constat: uocis *ἑσμός* uis propria, originatio, uis translata[1]), cui formula *ῥητορική* subiuncta est. Atqui translata et propria artissime cohaerent et originatio, quae media inter has notiones legitur, secundum ea, quae p. 192 sq. exposui de Etymologi ratione excerpendi, ex eodem fonte manauit, ex quo significatio propria et translata. Ergo consequens est, ut formula ad totam adnotationem pertineat neque Etymologus Photium consuluerit. In hac quoque glossa Boysenum certe fugit non solum Photium et Etymologum, uerum etiam Orionem[2])

---

1) Quam explicandi rationem reperire potes in glossa Et. M. *ζύγαστρον* et in gl. Et. Gud. p. 212, 24, cf. p. 198. adn. 1.

2) Cuius uerba haec sunt [p. 60, 8]: *ἑσμός· ἐπὶ τοῦ πλήθους τῶν μελισσῶν. παρὰ τὴν ἕσιν ὁμοῦ ποιεῖν καὶ μὴ διεστάναι ἀπ' ἀλλήλων. ὅθεν Ὅμηρος* [reliqua desunt].

et Etymologum Gud.[1]) omnes ex eodem communi fonte hausisse, alios autem alia excerpsisse. Nam hoc Boysenum cuiquam persuasisse uix contenderim, supplementa, quae uocat, Etymologum M. glossae rhetoricae ex Etymologico Gud. et Orione deprompta inseruisse, quibus ipsis Etymologus M. insuper multo uberior est.

Glossa optimae frugis est Photii de uoce *ἤλυσις· πορεία*, quacum conferas Suidae adnotationem *ἤλυσις· ἔλευσις. ἄφιξις. ἔφοδος. πορεία* et Hesychii *ἤλυσις· ἔλευσις. πορεία. σύνοδος* et Etymologi M. p. 341, 5 *καὶ ἤλυσιν, τὴν ἔλευσιν.* Quas glossas et Hesychius et Photius et Etymologus et Suidas in opera transtulerunt ex ipso fonte antiquo, qui fere integer restituitur glossa Suidae coniuncta cum Hesychii '*σύνοδος*' et Etymologi M. glossa extrema: *Αἰσχύλος ἐν Ἀργείοις· 'Καπανεύς μου καταλείπεται λοιποῖς ἀκέραυνος ἀρούρων ἐπηλυσίων ἀπέλιπεν'. οἱ δέ, τὰ κατασκηφθέντα. οὕτως εἰς τὸ ῥητορικόν.* Itaque iterum atque iterum fieri non potest, ut Etymologus formula *εἰς τὸ ῥητορικόν* Photii lexicon intellegi uelit.

Et. M. p. 790, 5 *φαινόλης· χιτών· οἱ δὲ παλαιοὶ ἐφεστρίδα. ὡς τό· 'καὶ τὸν φαινόλην ἀποδύσασθαι'. τουτέστι τὸ ἱμάτιον. παρὰ τὸ φαίνεσθαι ὅλον. ῥητορική.* — Naber et Boysen statuentes notam *ῥητορική* significare *συναγωγήν* Photii, in angustias magnas adducuntur. Neque enim verba Etymologi M., quibus formula subscripta est, sunt Photii, qui cum solis uerbis prioribus Etymologi M. [*χιτών· οἱ δὲ παλ. ἐφεστρ.*] conspirat, sed Etymologi Gud. Leguntur enim in illius lexici p. 547, 50 haec: *φαινόλην· ὡς· 'καὶ τὸν φαινόλην ἀποδύσασθαι'· τουτέστι τὸ ἱμάτιον· παρὰ τὸ φαίνεσθαι ὅλον* cett.,

---

1) Exstant in Et. Gud. duo articuli, p. 212, 24: *ἑσμός· κυρίως ἐπὶ τοῦ σμήνους τῶν μελισσῶν. καὶ τὸ τὴν ἕσην ὁμοῦ ποιεῖν καὶ μὴ διεστάναι ἀπ' ἀλλήλων· διὸ καὶ Ὅμηρος 'μελισσάων ἀδινάων'* [Il. B. 87], *παρὰ τὸ ἄδδην καὶ τὸ ἀθρόως πετᾶσθαι ἀγεληστὶ διὸ καὶ βοτρυδὸν δὲ πέτονται. καταχρηστικῶς δὲ τὸ πλῆθυς. ἑσμὸς δὲ ὑπὸ Ταναγραίων καὶ ἡ γεννῶσα καλεῖται* et ibidem linea 31: *ἑσμός· τὸ πλῆθος τῶν μυιῶν, παρὰ τὸ ἕπεσθαι ἀλλήλαις ἢ παρὰ τὴν ἕσην, ὡς τίθημι, θήσω, θεσμός, δίδημι, δήσω, δησμός· οὕτως ἵημι, ἥσω, ἑσμός.*

quae huc non spectant. Rectam autem uiam huius difficultatis tollendae ingredi uidebimur, conicientes, cum Etymologus M. procul dubio hoc loco Photii lexicon formula notare noluerit neque uero omnino Etymologum Gud. his notis indicarit: et Photium et Etymologum Gud. et Magnum alterutro non inspecto ex eodem communi fonte sua deprompsisse.

Consimilis est glossa de ulceribus serpentibus, quem morbum ἑρπῆνα uel ἑρπήνην appellant. Etymologus M. haec p. 377, 4 tradit sub uocis forma ἑρπήν· ὄνομα πάθους. παρὰ τὸ ἕρπω, ἑρπήν. ἔστι δὲ πάθος χαλεπόν· ἀπὸ τοῦ ἕρπειν καθ' ὅλου τοῦ σώματος. ἐπιπλατύνεται γὰρ τῷ σώματι οὐκ εἰς ὄγκον, ἀλλ' εἰς πλάτος καὶ μῆκος. λέγεται δὲ καὶ ἑρπήνη ὡς εὗρον εἰς τὸ λεξικόν. — Cum ut p. 310, 46 ita hoc loco summa probabilitate ad uocem λεξικόν supplendum sit ῥητορικόν propterea, quod Etymologus praeter lexicon quoddam Iliados [p. 416, 21; 553, 7; 744, 40], de quo hic cogitare nulla re cogimur, aliis lexicis usus non est nisi rhetoricis, illud Naberianum iubet nos expositionem Etymologi M. de ulceribus serpentibus ex Photio petitam esse arbitrari. Neque uero omnia. Etenim uerba ineuntia [ἑρπήν]· ὄνομα πάθους· παρὰ τὸ ἕρπω, ἑρπήν ex alio opere descripta esse atque sequentia, quia haec fere eadem aliis quidem uerbis docent, Naberum ipsum opinari existimo. Quibus uerbis addit Etymologus expositionem maioris pretii: ἔστι δὲ πάθος χαλεπόν· ἀπὸ τοῦ ἕρπειν καθ' ὅλου τοῦ σώματος. ἐπιπλατύνεται γὰρ τῷ σώματι οὐκ εἰς ὄγκον, ἀλλ' εἰς πλάτος καὶ μῆκος. — Luculenter apparet haec omnia arte esse coniuncta, haudquaquam priora 'ἔστι δὲ π. χ. ἀπὸ τ. ἕρπ. καθ' ὅλ. τ. σώματος' ex alio lexico, ex alio reliqua in Etymologicum M. recepta esse. Denique ex lexico rhetorico i. e. auctoribus Nabero et Boyseno ex Photii libro Etymologus didicit ἑρπήν nominis loco etiam formam ἑρπήνη adhiberi, id quod adicit his uerbis: λέγεται δὲ καὶ ἑρπήνη ὡς εὗρον εἰς τὸ λεξικόν. Sed ne hoc quidem exemplo illa Naberi et Boyseni sententia probatur. Etenim quamquam Photius illud lemma ita exhibet, ut Etymologus sine dubio uerbis λέγεται δὲ καὶ cett. Photium indicare possit, et quamquam Etymologus et

Photius consentiunt in uerbis ἔστι δὲ πάθος usque ad ʻσώματοςʼ, tamen obseruationem Etymologi, quippe quae plenior sit uerbis ʻἐπιπλατύνεται γὰρ τῷ σώματι οὐκ εἰς ὄγκον, ἀλλ' εἰς πλάτος καὶ μῆκος, non ex Photii[1]), sed alius cuiusdam lexicographi opere fluxisse oportet. Huc accedit, quod in codice V Etymologici M. reuera glossa Photii de hac uoce ʻἑρπήνηʼ legitur — omissa formula ῥητορική. Quomodo haec Naber et Boysen explicabunt?

Iam finem huius paragraphi faciant glossae Et. M. p. 386, 49 ἐτήσιοι et Et. M. p. 784, 40 ὑπωμοσία, quas, quamquam a Photio paucis tantum uerbis discrepant, tamen hoc loco ceteris exemplis addere liceat.

§ 3. Etymologum M. in multis glossis rhetoricis lectionem rectam, Photium falsam exhibere, ergo corruptelas quasdam communes ad fontem communem referendas esse confirmatur.

Quoniam paragraphis prima et altera documentis satis luculentis ostendi, glossas Etymologi M. rhetoricas ex Photii explicationibus ortas non esse, hac extrema capitis primi quaestione tertium Naberi et Boyseni argumentum, quod ex corruptelis ducunt Etymologo M. et Photio communibus, paucis tantum infringam, praesertim cum Freyer l. c. p. 288 sqq. istam leuem argumentationem Naberi, qua proll. p. 165 demonstrare studet, a Suida quoque Photium esse compilatum, grauissime castigarit. Itaque statim accingamus nos ad glossas rhetoricas enumerandas, quarum aliae demonstrabunt Etymologum M. doctrinam ueterem praebere integram, Photium autem corruptam, aliae cum Suidae glossis comparatae palamfacient corruptelas iam in fonte omnibus — Photio, Etymologo, Suidae — communi infuisse[2]).

1) Cf. lexicogr. V. Bekk. [AGr. I. p. 256, 18] ubi eadem exstant. Verba ἐπινέμεσθαι καὶ τρέφειν Naber in ʻὑπονέμεσθαι καὶ ἕρπειν' recte correxisse uidetur.

2) Nam si probatur corruptelas Photio et Suidae communes in fonte

Etymologus habet s. u. *ζύγαστρον*[1]) lectionem rectam *Σοφοκλῆς*, cuius Trach. u. 692 haec leguntur: *κοίλῳ ζυγάστρῳ δῶρον· ὥσπερ εἴδετε.* Apud Photium autem in nominis *Εὐριπίδης* locum nomen *Σοφοκλῆς* restituendum esse manifestum fit ex Eustathii loco p. 956, 6, ubi uerba *κοίλῳ ζυγάστρῳ* una cum cetera Photii et Etymologi expositione commemorantur.

Etymologus docet p. 410, 20 de uoce *ζειραί*[2]) haec: *χιτῶνες ἀνακεκολπωμένοι ἢ ἀνάκωλοι.* Quam lectionem ueram apud Photium deprauatam uidemus in '*ἀνακεκολαμμένοι*' uerbum, quod, cum in graecitate omnino non exstet, Naber in '*ἀνακεκολλημένοι*' mutare maluit, cui quidem languidae emendationi lectionem Etymologi praeferendam esse extra omnem dubitationem est. Conferas praeterea lexicogr. V. Bekk. l. c. p. 260, 31: *ζειρά· ζώνης εἶδος. ἢ ἔνδυμά τι, ὃ ἐπενεδύνοντο μετὰ τοὺς χιτῶνας ὥσπερ ἐφεστρίδα· ὅπερ καὶ μᾶλλον.*

Et. M. p. 341, 5 s. u. *ἐνηλύσια* recte traditur uerbum *κατασκηφθέντα,* quod in Photii lexico s. u. *ἠλύσιον* in [*Πολέμων δὲ Ἀθηναίους φησὶ*] *τὸ κατασκαφὲν* [*χωρίον καλεῖν*] corruptum est. Quod uitium cum in Hesychii quoque lexico sub eodem lemmate redeat, perantiquum est. Conferas Suidam[3]), qui eadem ex eodem fonte atque Hesychius et Photius descripsit.

Lectiones discrepantes conspicies conlatis Et. M. p. 747 init.: *ταῤῥοὶ καὶ ταρσοί· τάλαροι*[4])... et Photio *ταῤῥοί· τάλαροι καὶ ταρσοὶ*.... Photii igitur uerba in ordinem redigenda esse, quem Etymologus praebet, luce clarius est, quon-

---

antiquo iam inuentas esse, hoc etiam de Etymologi M. glossis rhetoricis statuere poterimus, quas ex Photio non fluxisse demonstrauimus.

1) Cf. hui. diss. p. 196. et § 4, 8.

2) Cf. § 5, 11.

3) Quod Suidae scripturae mendum Küster Etymologico M. non inspecto ingeniose correxit atque addidit aut librarios locum hunc apud Hesychium et Suidam corrupisse aut Hesychium et Suidam, cum ista excerperent, corruptis codicibus usos esse.

4) Cf. § 5, 6. Praeterea ordines adnotationum singularium apud Photium et Etymologum inter se discrepant.

iam Eustathius ex eodem opere atque Etymologus sua suffuratus idem lemma exhibet p. 1625, 17 [1]) ... *ὅτι ταῤῥοὶ καὶ ταρσοὶ τάλαροι.*

Doctrina singularis inest in Etymologi M. glossa *υβρις* [2]) [p. 774, 13]· *ἡ μετὰ προπηλακισμοῦ καὶ ἐπηρείας αἰκία· αἰκία δέ, πληγαὶ μόνον. Λυσίας ἐν τῷ περὶ αἰκίας πρὸς Ἰσοκράτην· 'καίτοι τίς οὐκ οἶδεν ὑμῶν, ὅτι τὴν μὲν αἰκίαν χρημάτων ἐστὶ μόνον τιμῆσαι; τοὺς δὲ ὑβρίζειν δόξαντας ἔξεστιν ὑμῖν θανάτῳ ζημιοῦν'. ῥητορική. Αἰκίαι* igitur sunt uerbera sola, quae, ut ex Lysiae fragmento apparet, pecunia multabantur, *ὕβρις* autem est uerberatio cum contumeliis coniuncta, quae, quia illo delicto multo grauior putabatur, morte puniri poterat. Quae expositio in Photii lexico foede inquinata comparet: *ὕβρις· ἡ μετὰ προπηλακισμοῦ καὶ ἐπηρείας καὶ αἰκίας· αἰκία δὲ* cett.

Quid ergo? possumusne his in glossis easdem corruptelas statuere? Tantum abest, ut Etymologus M. ex codice Galeano, id quod Boysen [3]) commendat, Photii doctrinam deprompserit, ut patriarchae scrinia omnino eum non compilasse pateat.

Glossarum, quibus eaedem apud Photium, Etymologum,

---

1) Cf. Rindfleischium, frg. Aelii D. et Paus. no. 333.

2) Cf. Meier-Schömann, att. Proc. iterum ed. Lipsius p. 398.

3) Ut hanc sententiam Boysen confirmet [p. 69], glossis ineptissimis Et. M. p. 381, 2 *ἐσάλευε* et p. 790, 8 *φελόνης* utitur. Nam ut id missum faciam, illum uirum doctum quinque adnotationibus, quas ascripsi, redargui, glossae *φελόνης* soli codices D et V notam addunt atque eam, ut facillime fieri potuit, ex glossa antecedente *φαιλόνης*. Priori autem articulo unus codex Flor. [l. c. p. 128] subiungit: *σημαίνει δὲ ἡ λέξις ... ῥητορική*, quibus ex uerbis haudquaquam cum Boyseno conicere uelim uerbum *ἡ λέξις* cum nota *ῥητορική* coniungendum esse. Cum enim Suidas sub eadem uoce declaret enunciatum huius glossae extremum ex his uerbis constare: *σημαίνει δὲ ἡ λέξις τὸ τὰς ἐλπίδας ἐπὶ τούτοις εἶχεν ...*, eodem iure et maiore uerisimilitudine '*ἡ λέξις*' ad uerbum '*σημαίνει*' reuocatur, id quod Boysen nullis argumentis negare poterit. Huc accedit, quod apud Etymologum nota *ἡ λέξις ῥητορική* pro summa uarietate formularum usitata non est [cf. Meier opp. acad. II, p. 115 sq.]. Quibus perpensis haec Etymologi glossa ex Photio, qui modo uerba *σημαίνει δέ* praebet omissis uerbis *ἡ λέξις*, manasse non potest.

Suidam corruptelae antiquae sunt, quia res manifesta est, paucas attulisse sufficiat.

Et. M. p. 789, 19 s. u. *φατνώματα*[1]· *σανιδώματα, στέγη διάγλυφα*: cum hac glossa concinunt expositiones Photii et Suidae etiam lectione falsa *στέγη*, cuius loco legas *στέγης* genetiuum coll. Eust. p. 547, 2: *στέγης διάγλυφα*, cum *φατνώματα* non sint tecta laqueata sed lacunaria tecti.

Et. M. p. 771, 50 s. u. *τυντλάζειν· εἰς πηλὸν ἐμβαίνειν ἢ ἐπιῤῥαίνειν πηλῷ. τύντλος γὰρ ὁ πηλώδης τόπος ἢ πηλὸς καὶ τάραχος. καὶ τυντλώδους ἀντὶ τοῦ ὑλώδους. ῥητορική. ἢ τυντλάζειν αὐτὸ καὶ αὐτὸ λέγειν.* Ubi nota *ῥητορική*, quamquam *ὑλώδους* uitium in Photio reperitur, tamen nobis non persuadebit, hanc glossam esse Photii. Etenim in Photio glossae partes ita continuatae sunt, ut agmen ducat adnotatio *τυντλάζειν· εἰς πηλὸν ἐμβαίνειν· Ἀριστοφάνης* et sequatur *τυντλάζειν· ἐπιῤῥαίνειν πηλῷ. τύντλος γὰρ ὁ πηλώδης τόπος*, tum — quod maxime animaduertas, quia haec pars in Etymologico M. post notam *ῥητορική* locum tenet — *τυντλάζειν· αὐτὸ καὶ αὐτὸ λέγειν*[2]), deinde *τύντλος· πηλὸς καὶ τάραχος· Μένανδρος*, postremo *τυντλώδους· ὑλώδους*. Peruelim scire, quomodo Naber et Boysen explicaturi sint, cur Etymologus articulos non secundum ordinem Photii descripserit neque expositioni extremae, quam ex Photio fluxisse negari nequit, formulam *ῥητορική* subiunxerit. At ne dicant illi uiri docti hoc exemplum suo genere singulare esse, glossam consimilem adde Et. M. p. 798, 28: *φορά· ἡ κατὰ ὅλον τόπον ἐναλλαγή· καὶ μάλιστα ἡ μὴ δυναμένη ἐφ' ἑαυτῆς στῆναι ὅταν ἐθέλῃ. ῥητορική. καὶ φοράδην τὸ ὁρμητικῶς φερόμενος*, quarum utraque adnotatio apud Photium legitur[3]). Qua occasione oblata praeter glossam supra laudatam de uoce *ἑρπήν*, quam ex Photio

---

1) Cf. § 5, 10.

2) Hanc glossam mendosam esse non opinor coll. gl. Phryn. [AGr. Bekk. p. 65, 15]: *τυντλώδης καὶ ληρώδης λόγος, οἷον ὁ πεπατημένος καὶ κοινός.* Cf. Hesych. s. u. et ea, quae M. Schmidt ibidem [tom. IV. p. 186. no. 1646] adnotauit.

3) Cf. exemplum eiusdem generis *ἐφεκτοὺς τόκους.* § 9, I, 5. — Cf. § 5, 15.

depromptam non esse p. 199 demonstraui, hoc loco denuo premo codicem V Etymologici M. etiam expositionem Photii de uoce *ἑρπήνη αὐτολεξεί* descriptam praebere neque uero formula *ῥητορική* notatam. Quae cum ita sint, Etymologus M. glossas Photianas manifestissime a glossis rhetoricis disiungit, quamobrem nos quoque eas disiungere cogimur. Attamen corruptelam *ὑλώδους* non ex Photii lexico in Etymologicum M. irrepsisse sed ex antiquiore fonte cum ex iis, quae modo exposui, patet tum ex Hesychii et Suidae lexicis intellegitur, ubi sub eodem lemmate idem mendum *ὑλώδους* exstat. Quod uiri docti in '*ἰλυώδους*' uel minore probabilitate in '*πηλώδους*' mutauerunt.

Vitiis refertus est articulus Et. M. p. 787, 17, Photii, Suidae s. u. *φάλος*· [*ἐν δὲ τῷ ῥητορικῷ λεξικῷ εὗρον σημαίνειν τὴν λέξιν τὸ φάλος*]· *βῶλον ἢ λόφον ἢ ὑπερέχουσαν πέτραν ἐν θαλάσσῃ*. Patet solam notionem *λόφος* lemmate *φάλος* explicari ob eamque causam notiones *βῶλον* et *ὑπερέχουσαν πέτραν ἐν θαλάσσῃ* ex hac glossa esse eiciendas.

Correxit autem Bernhardy[1]) hanc glossam ita, ut una diuisa sit in tres: *φάλος· λόφος*; *πάλος· βόλος* uel *φάρος· βόλος*; *ὕφαλος*· [*ἡ*] *ὑπερέχουσα πέτρα ἐν θαλάσσῃ*. Cui emendationi praeferam medicinam leniorem a Mauricio Schmidt ad Hesych. s. u. *φαλλός* adhibitam, qui censet glossarum rationem hanc fuisse: *φάλος· λόφος*; *ὕφαλος· βόλος. ὑπερέχουσα πέτρα ἐν θαλάσσῃ*, et similitudine *πέτρας ὑφάλου* probabiliter conicit *βόλον ὕφαλον*. Utramque autem rationem Bernhardyi improbandam esse inde apparet, quod neque intellegitur, quomodo glossa *πάλος· βόλος* aduersus alphabeti ordinem huc irrepserit, et *φάρος* i. e. pallium neque uerbo *βῶλος* neque *βόλος* definitur.

Cf. alias glossas u. c. *τερθρεία* Et. M. p. 752, 47 coll. Phot. et Suid. cett.

---

1) In adn. ed. Suid. s. u. *φάλος*.

Caput II.

tymologum M. glossas rhetoricas ex Aelii Dionysii et ausaniae atticistarum lexicis rhetoricis deprompsisse demonstratur.

4. De Aelio Dionysio ab Etymologo M. laudato et e glossis rhetoricis, quibuscum plane conuenit alteruter atticista apud Eustathium.

Et. M. p. 227, 35: *γεραῖραι· παρὰ Ἀθηναίοις γυναῖκές νες ἱεραί, ἃς ὁ βασιλεὺς καθίστησιν ἰσαρίθμους τοῖς βωμοῖς ῦ Διονύσου διὰ τὸ γεραίρειν τὸν θεόν. Οὕτω Διονύσιος ὁ λικαρνασσεύς.* Verbis extremis Etymologum declarare sese xicon atticistae inspexisse unusquisque concedet — Boyseno cepto. Qui uir doctus: 'Dionysium, inquit [p. 72], Etymologo auctorem fuisse, ut indicari uidetur loco illo s. u. *γεραῖραι,* ι tamen propterea est negandum, quod, si comparabis Dio'sii fragmenta cum glossis Etymologici M.[1]) nullam inuenies Dionysio profectam, quae ab hoc ipso neque uel a Photio l a lexicogr. V. Bekk. uel ab Etymologo Gud. uel ab Heroano uel a Diogeniano Etymologo M. sit tradita'. — At miserne hoc argumentum corruere uidemus uel propter solam hanc timae frugis et quantiuis pretii glossam de uoce *γεραῖραι.* am etsi praeter Aelium Dionysium apud Etymologum M. llux, Harpocration, Hesychius, lexicographus V. Bekk. de illo stituto agunt, tamen eorum nemo Etymologo M. fons fuit.

1) Scil. omnibus, non cum solis glossis rhetoricis, quas Photii esse um falso putare cap. I. demonstraui. Earum autem glossarum, quae lentur ex Aelio Dionysio manasse, sed reuera ex illis lexicographis tranriptae sunt — Boysen enumerat uiginti quattuor —, plerasque ei conlo atque eas, quae in medio Etymologico M. comparent, ubi glossae etoricae desiderantur, quas ad unam omnes ex Aelio D. fluxisse equim persuasum habeo. Sane admodum mirum esset, si Etymologus M., i multa opera Aelianae doctrinae plena excerpsit, ne hac quidem in rte illius atticistae uestigia se offerrent. Cf. quae dixi p. 176 adn. 1.

Potius de ratione inter hos lexicographos intercedente cum Freyero [p. 259 extr. sq.] statuendum est Aelium Dionysium, Pollucem [p. 347 ed. Bekk. *αὗται ἄρρητα ἱερὰ Διονύσῳ ἔθυον μετ' ἄλλης θεωρίας. καθίστη δὲ αὐτὰς ὁ βασιλεὺς οὔσας τέσσαρας καὶ δέκα*], Harpocrationem [p. 79, 4 ed. Dind. *γεραραὶ αἱ τῷ Διονύσῳ ἱερωμέναι γυναῖκες*] eundem fontem esse secutos, Hesychium autem [*ἱέρειαι κοινῶς· ἰδίως δὲ αἱ τῷ Διονύσῳ τῷ ἐν Λίμναις τὰ ἱερὰ ἐπιτελοῦσαι, τῷ ἀριθμῷ ιδ'*] et lexicographum V. [p. 231, 32 fere eadem atque Hesych.] et Etymologum M. Dionysiana aliis uerbis reddere.

Quod ad Pausaniae atticistae nomen attinet, fateor me toto Etymologico M. ne uestigium quidem eius inuenisse. Attamen si demonstratum est, Aelium Dionysium inter fontes Etymologi M. fuisse, cum per se uerisimillimum est, tum luculenter ex multis glossis rhetoricis apparebit etiam Pausaniae scrinia ab Etymologo compilata esse. Cf. Naberi proll. p. 39, Rindfleisch. l. c. p. 22, Freyer. l. c. p. 250 sq.

Glossarum rhetoricarum, quibuscum conueniunt atticistae apud Eustathium, primum enumerabo eas, quae cum fragmentis Aelii Dionysii, deinde quae cum fragmentis Pausaniae plane concordant.

1. Et. M. p. 192, 2 *βατήρ· ἡ ἀρχὴ τῶν τοῦ πεντάθλου σκαμμάτων. 'αὐτὸν κέκρουκας τὸν βατῆρα τοῦ λόγου' φησί τις οἷον τὸ ἐπικαιρότατον καὶ τὸ πρῶτον. ῥητορικὴ δέ ἐστιν ἡ λέξις* [cod.: *ῥηματική*, quod sine dubio in *ῥητορική* emendandum est]. Prorsus conspirat cum Etymologo Suidas, ex parte lexicographus V. p. 224, 12, deest Photius. Hac in glossa rhetorica Etymologum Aelianum lexicon inspexisse Eustathius p. 1404, 55 affirmat [Rdfl. no. 96]: *ἔτι ἀπὸ τοῦ βάλλειν καὶ βαλβίδες. οὐ μόνον αἱ ἐπὶ ἀφέσεως δρομέων γραμμαὶ κατὰ Αἴλιον Διονύσιον, ἀλλὰ καὶ ὅσαι ἐν φρέασι καὶ ἄλλοις τοιούτοις ἐγκοπαί φησι καὶ ἐξοχαὶ δι' ὧν κατίασιν εἰς αὐτά. αἷς βαλβίσιν, ὁμοιόν τι κατὰ ἔννοιαν καὶ ὁ βατήρ, ὅς ἦν ἀρχή φησι* [scil. *Αἴλ. Διον.*] *τοῦ τῶν πεντάθλων σκάμματος. ὅθεν καὶ παροιμία· 'αὐτὸν κέκρουκας τὸν βατῆρα τοῦ λόγου', ὡς οἷον εἰπεῖν· τὸ πρῶτον καὶ ἐπικαιρότερον.*

2. Et. M. p. 196, 7: *βῆ· τὸ μιμητικὸν τῆς τῶν προβάτων φωνῆς, οὐχὶ βαὶ λέγεται Ἀττικῶς. Κρατῖνος Διονυσαλεξάνδρῳ· ʽὁ δʼ ἠλίθεος, ὥσπερ πρόβατον, βῆ βῆ λέγων* [cod. Flor. p. 64: *λέγων βῆ βῆ*] *βαδίζει.ʼ ῥητορικὴ δέ ἐστιν ἡ λέξις.* Quam adnotationem esse Aelii Dionysii intellegitur ex Eust. p. 1721, 27 [Rdfl. no. 98]: *ἰστέον δὲ ὅτι μάλιστα τὸ βῆ φωνῆς προβάτων ἐστὶ σημαντικόν. καὶ φέρεται παρὰ Αἰλίῳ Διονυσίῳ καὶ χρῆσις Κρατίνου τοιαύτη· ʽὁ δʼ ἠλίθεος — βαδίζειʼ* coll. Eust. p. 768, 14. Neque aliena praebet Suidas s. u. *βῆ*. Antiatticista autem [Bekk. AGr. p. 86, 3] alia exhibet, Photius deest.

3. Et. M. p. 222, 52: *γεώλοφος· ἔστι δὲ ὄρος, ὕψωμα γῆς· καλοῦσι δʼ οὕτως καὶ τὸν παχὺν καὶ ἀναίσθητον ἄνθρωπον. ἐκ τοῦ ῥητορικοῦ.* Euidentissime sane ex his elucet formulam *ἐκ τοῦ ῥητορικοῦ* spectare nonnisi ad atticistas coll. schol. Theocr. I, 12: *λέγει δὲ Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς ὅτι γεώλοφός ἐστιν ὁ ὑψηλὸς τόπος* et Eust. p. 962, 22 [Rdfl. no. 115] .... *χρήσιμον καὶ τὸ τοῦ Αἰλίου Διονυσίου εἰπόντος ὅτι γεώλοφον οἱ παλαιοὶ καλοῦσι τὸν παχὺν καὶ ἀναίσθητον ἄνθρωπον.* Scholiasta igitur compilauit illius explicationis partem priorem de propria uocis ui, Eustathius alteram de notione translata, Etymologus autem praebet expositionem integram atque eam ex lexico rhetorico, quod quidem Aelii Dionysii fuisse concedas oportet. Conferas etiam Suidam, qui eadem atque Etymologus in lexicon transfudit. Photius deest.

4. Et. M. p. 312, 18: *ἐγρηγόρσιον· τὸ ποιοῦν ἐγρηγορέναι εἴτε βρῶμα εἴτε ἄλλο τι τοιοῦτον. Φερεκράτης ἐγρηγόρσιον τουτέστι πανσινύσταλον. ῥητορική.* Etymologo autem Aelii Dionysii doctrinam ignotam non fuisse docet Eustathius, qui ex illius lexico rhetorico haec descripsit [p. 1493, 53 = Rdfl. no. 303]: *μάλιστα δὲ ὁμοιότερον πρὸς τὸν ῥηθέντα Ὁμηρικὸν κρατῆρα] τὸ παρὰ Αἰλίῳ Διονυσίῳ πανσινύσταλον εἴτε βρῶμά φησιν εἴτʼ ἄλλο τοιοῦτον. τὸ δὲ πανσινύσταλον ὅμοιόν φασι τῷ ἐγρηγόρσιον, ὃ δηλοῖ ποιοῦν ἐγρηγορέναι καὶ ὡς εἰπεῖν νηφάλιον.* Photius deest, etiam sub litt. *π*, item sub utraque uoce lexicographus V. Bekk. et Bachm. atque Suidas.

5. Et. M. p. 315, 37: *ἐδέατρος*· *τὸ μὲν ὄνομα Ἑλληνικόν*· *ἡ δὲ χρῆσις Περσική. ἦν δὲ προγεύστης τὸ πρῶτον καὶ προήσθιε τοῦ βασιλέως εἰς ἀσφάλειαν*· *ὕστερον δὲ ἐνομίσθη ἐδέατρον καλεῖν τὸν ἐπιστάτην τῆς ὅλης διακονίας καὶ παρασκευῆς. οὕτως εἰς τὸ πρῶτον λεξικόν*· *ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ εὗρον οὕτως*· *ἐδέατρος ὁ ἐπὶ τῶν ἐδωδίμων* [corr. Sylburg; codd. *διδύμων*] *καὶ τῆς τοιαύτης παρασκευῆς. ῥητορική.* Cuius sit illud *πρῶτον λεξικόν* [scil. *ῥητορικόν*, ut nota *ῥητορική* in fine articuli addita declarat], non iam dubium erit coll. Eust. p. 1403, 40 [Rdfl. no. 156] [1]): *ἐκ τοῦ αὐτοῦ δὲ ῥήματος* [scil. *ἔδω*] *καὶ ὁ παρὰ Αἰλίῳ Διονυσίῳ ἐδέατρος. περὶ οὗ λέγει ἐκεῖνος, ὅτι τὸ μὲν ὄνομα Ἑλληνικόν, ἡ δὲ χρεία Περσική. ἦν δέ φησι προγεύστης προεσθίων τοῦ βασιλέως εἰς ἀσφάλειαν*· *ὕστερον δὲ ἐνομίσθη ἐδέατρον καλεῖν τὸν ἐπιστάτην τῆς ὅλης διακονίας καὶ παρασκευῆς.* Negari sane nequit, Eustathii uerba, quae ex Aelii Dionysii lexico arrepta esse ipse profitetur, eadem esse atque quae Etymologus ex priore lexico rhetorico desumpta tradit. Utrum autem *δεύτερον λεξικόν* de altera recensione Aeliani lexici intellegendum sit — quod mihi quidem uerisimilius uidetur — an lexicon Pausaniae, quod Etymologus post Aelii librum inspexit, in dubio relinquendum est.

Glossae similes, in quibus uerba *ἐν ἑτέρῳ* et *ζήτει εἰς τὸ πρῶτον* leguntur, sunt p. 315, 53 s. u. *ἐδεύετο*· *ἀντὶ τοῦ ἐνδεὴς ἦν ἢ ἐγένετο ἐνδεής*· *οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης* [*Α* 468]. *παρὰ τὸ δεύω. τοῦτο παρὰ τὸ δέω. ἐν ἑτέρῳ σημαίνει τὸ ἐκορέννυτο, εὐωχεῖτο. ῥητορική* et p. 54, 14 s. u. *ἀκτή*· *ἡ Ἀττική*· *οἱ μὲν ἀπό τινος βασιλεύοντος Ἀκταίωνος*· *οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ τὰ πλείονα μέρη εἰς θάλασσαν ἐκνενευκέναι σημαίνει δὲ τρία. λέγεται δὲ καὶ ὁ καρπὸς παρὰ τὸ κατάγνυσθαι ἐν τῷ ἀλήθεσθαι Δημήτερος ἀκτήν. ζήτει εἰς τὸ πρῶτον. ἀκτὴ*

1) Fragmento Aelii Dionysii, quod Rindfleisch l. c. transcribit, uerba antecedentia praemittenda sunt: *ἐκ τοῦ ἔδειν δὲ καὶ ἡ τερηδὼν θηρίδιόν φασι ξυλοφάγον, οὗ ἡ χρῆσις καὶ παρὰ Ἀριστοφάνει ἐν ἱππεῦσιν. τείρει γὰρ καὶ ἔδει τὸ παραπεσόν*, sequitur fr. no. 156. Cf. Phot. s. u. *τερηδών*; praeterea puto fragmenta no. 156. 158. 226 in unam glossam cum lemmate *ἔδω* esse coniungenda.

καὶ ὁ αἰγιαλὸς τῆς θαλάσσης, ὁ παρὰ θάλασσαν καὶ πετρώδης τόπος. παρὰ τὸ ἄγω τὸ κλάνω. παρὰ τὸ κατάγνυσθαι καὶ κλᾶσθαι εἰς αὐτὴν τὰ κύματα. Ubi quamquam substantiuum *λεξικόν* intellegendum esse constat, tamen cum ex similibus expositionibus, quae in Etymologico Gud. p. 30, 18 et 21 [*ἀκτή*] et in lexico Bachm. p. 206, 10 [*ἐδεύετο*, conspirant Suid. Zon. Phauor.] seruatae sunt, certi quidquam colligi non possit, eas hoc loco attulisse satis habeamus.

6. Et. M. p. 771, 16: *τρυσίππειον· ἔγκαυμα ἵππου γεγηρακότος ἐπὶ τῆς γνάθου, τρόχῳ ὅμοιον. οὕτως Εὔπολις. ῥητορική.* Ex Aelii Dionysii lexico haec desumpta esse, Eustathius declarat p. 1517, 4 [Rdfl. no. 338]: *τείρω, τρύω] ἀφ' οὗ καὶ τρυτάνη ἐπὶ ζυγοῦ, ἡ τειρομένη τῷ βάρει τῶν ὄγκων. ἀπ' αὐτοῦ δὲ καὶ τρύμη παρὰ τῷ κωμικῷ, ὁ πανοῦργος καὶ ἰτητικὸς καὶ κατ' ἐκεῖνον εἰπεῖν, ἴτος, ὅ ἐστιν ἰταμός. ἐξ αὐτοῦ δὲ καὶ τρύσιππον, ὃ τοῖς τετρυμμένοις καὶ ἀρχήστοις ἵπποις ἐπιβάλλεται. ἢ κατὰ Αἴλιον Διονύσιον τρυσίππειον τετρασυλλάβως ἔγκαυμα ἵππου γεγηρακότος ἐπὶ τῆς γνάθου ὅμοιον τρόχῳ. φέρει δὲ αὐτὸς καὶ χρῆσιν Εὐπόλιδος ταύτην· 'ἀλλ' ὥσπερ ἵππῳ μοι ἐπιβαλεῖς τρυσίππειον'.* Omnia autem, quae ex Eustathio transcripsi, ad Aelium referenda esse contra Rindfleischium, qui sola *ἐξ αὐτοῦ δὲ καὶ κτλ.* Aeliana esse censet, statuendum est secundum Photium s. u. *τρυτάνη· ὁ ζυγός* et s. u. *τρύμη· πανοῦργος· Ἀριστοφάνης.*

7. Et. M. p. 322, 31: *ἐκ κλίμακος· ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσιν, ὁπότε χρονοτριβοῖεν οἱ πύκται, κλίμαξ εἰσεφέρετο, ὥστε διαστάντας καὶ χώραν λαβόντας μένειν ἐν ταύτῃ, ἕνεκεν τοῦ μὴ ὑφίστασθαι τὰς φερομένας πληγὰς περιτρέχοντας ἀλλὰ μένοντας ἐπὶ τούτου* [corr. in *τοῦ αὐτοῦ*] *τῇ ποιᾷ τῶν χειρῶν ἐκτάσει φυλάττεσθαι. ἐκ τοῦ ῥητορικοῦ.* Atticista apud Eustathium p. 1324, 54 haec docet [Rdfl. no. 171]: . . . *ὁποῖον καὶ Παυσανίας ἱστορεῖ λέγων ὅτι ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσιν, ὅτε χρονοτριβοῖεν οἱ πύκται, κλίμαξ εἰσεφέρετο, ὥστε διαστάντας καὶ χώραν λαβόντας ἐκείνους μένειν ἐν ταύτῃ ἕνεκεν τοῦ μὴ περιίστασθαι τουτέστιν ὑφίστασθαι τὰς φερομένας πληγὰς περιτρέχοντας ἀλλὰ μένοντας ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τῇ ποιᾷ τῶν*

χειρῶν ἐκτάσει φυλάττεσθαι. καὶ ἐλέγετο τοῦτο· ἐκ κλίμακος παροιμιαζόμενον ἴσως ἐπὶ τῶν ἐκ προμηθείας τινὸς λαμβανόντων ἐν πόνοις ἄνεσιν.

8. Et. M. p. 412, 29: ζύγαστρον· τὸ κιβώτιον, ὥς φησι Σοφοκλῆς 'κοίλῳ ζυγάστρῳ'. κυρίως ἡ ξυλίνη σορός· παρὰ τὸ ἐνεζεῦχθαι καὶ ἐνδεδέσθαι ἀλλήλαις τὰς σανίδας [cod. Flor. p. 141 addit: ἢ παρὰ τὸ ἐζυγῶσθαι τὰς σανίδας]. παρὰ Δελφοῖς δὲ ζύγαστρον καλεῖται τὸ γραμματοφυλάκιον. ῥητορικὴ ἡ λέξις. Hanc glossam Etymologus e Pausaniae lexico deprompsit, quem uide apud Eustathium p. 956, 4 [Rdfl. no. 207 et 208]: ... ἔστι καὶ σανδαλίου ζυγὸς κατὰ Παυσανίαν τὸ συνέχον τοὺς δακτύλους· καὶ κιβωτοῦ δέ, ὡς δηλοῖ τὸ ζύγαστρον ἡ ξυλίνη σορὸς παρὰ τὸ ἐζυγῶσθαι οἷον· κοίλῳ ζυγάστρῳ ... Παυσανίας δὲ οὕτω φησί· ζυγώσω ἀντὶ τοῦ καθέξω, δαμάσω. Cuncta igitur neque sola, quae Rindfleisch l. c. transcripsit, Pausaniae debentur coll. Eust. p. 1604, 14: οἱ δὲ παλαιοί[1]) φασι καὶ ὅτι ζύγαστρον ἡ κιβωτός. καὶ ζυγῶσαι τὸ συναρμόσαι. καὶ κεῖται ἡ ζυγάστρου λέξις καὶ παρὰ Λυκόφρονι. ἕτεροι δέ φασιν, ὅτι ξυλίνη σορὸς τὸ ζύγαστρον παρὰ τὸ ἐζυγῶσθαι et coll. Phot. s. u. ζυγός· τοῦ σανδαλίου τὸ συνέχον τοὺς δακτύλους et s. u. ζύγαστρον· κιβωτός· κυρίως δὲ ἡ ξυλίνη σορός· παρὰ τὸ ἐζυγῶσθαι· οὕτως Εὐριπίδης [corrigas in Σοφοκλῆς]· παρὰ Δελφοῖς δὲ ζύγαστρον καλεῖται τὸ γραμματοφυλάκιον. Procul autem dubio Pausaniae ea quoque danda sunt, quae apud Eustathium antecedunt p. 956, 1 de notione uocis ζυγός· ἰστέον δὲ ὡς πολλαχῶς ὁ ζυγός. διὸ καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ διάφορα· ζυγὸς γὰρ ἵππων, ὅθεν καὶ ἵππος ζύγιος, ζυγὸς βοῶν καὶ τοιούτων τινῶν, ἀφ' οὗ τροπικῶς οἱ ὁμόζυγοι καὶ τὸ διαζύγιον καὶ τὸ ζυγομαχεῖν, ὅ ἐστιν ἀντερίζειν· ζυγὸς ἐπὶ σταθμοῦ, καθ' ὃν ζυγοστατοῦντες λέγονται ἀδικεῖν τινες ἐν ζυγοῖς· ζυγὸς ἐπὶ νηός, ἐξ οὗ ζύγιοι ἐρέται. Conferas Photium s. u. ζυγομαχεῖ et ζύγιοι ἐρέται, qui Eustathio uberior est. — Quod autem ad explicationem uocis ζύγαστρον attinet, id constat et Photium et Etymologum et

1) Cf. p. 211 adn.

Eustathium e Pausania sua hausisse. Conferas praeterea, quae supra p. 196 et 201 exposui.

§ 5. De glossis rhetoricis, quibuscum conueniunt atticistae apud Eustathium, Photius uel discrepat uel congruit.

1. Et. M. p. 384, 10: *ἐσχάρα· Ἰλιάδος κ' ʻπυρὸς ἐσχάραιʼ ἀντὶ τοῦ πυραί, πυρκαϊαί. — δηλοῖ δὲ ἡ λέξις καὶ τὴν ἑστίαν καὶ τὸν ῥύπον καὶ τὸ κανθὲν ἕλκος καὶ τὸν βωμόν, ὡς παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Ἡρακλεῖ. καὶ τὴν κυρίως λεγομένην ἐσχάραν φασὶ καλεῖσθαι ἑστίαν τὴν μὴ ἔχουσαν ὕψος, ἀλλ' ἐπὶ γῆς ἱδρυμένην ἢ κοίλην. παρὰ τὸ καὶ τοὺς ἰατροὺς τὰ ἐν τῷ σώματι κοῖλα ἕλκη ἐσχάρας καλεῖν. ῥητορική.* Quacum glossa rhetorica contendas Eustathii locum p. 815, 10, qui fere ad litteram omnia exhibet, quae illo Etymologici M. loco leguntur: . . . *τὸ δὲ ἐσχάρα κατὰ τοὺς παλαιοὺς ὡς ὁμώνυμον σημαίνει πολλά. λέγεται γὰρ οὕτω καὶ ὁ βωμός, ὡς παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Ἡρακλεῖ· δηλοῖ δέ φασιν ἡ λέξις καὶ ῥύπον καὶ κανθὲν ἕλκος καὶ τὴν κυρίως δὲ λεγομένην ἐσχάραν τὴν μὴ ἔχουσαν ὕψος ἀλλ' ἐπὶ γῆς οὖσαν ἢ κοίλην, ὅθεν καὶ τὰ ἐν σώματι κοῖλα ἕλκη ἐσχάραι ἰατρικῶς καλοῦνται. ἡ δὲ κωμῳδία καὶ τὸ γυναικεῖον μόριον οὕτω καλεῖ.* Quibus examinatis minime dubitabis, quin Etymologi et Eustathii glossae ad communem fontem reuocandae sint. Atque hunc fontem fuisse atticistae alterutrius lexicon rhetoricum formula *κατὰ τοὺς παλαιούς* cognoscitur, quod argumentum paucis significasse satis habeo, cum Freyer in dissertationis epimetro de Aelii Dionysii et Pausaniae atticistarum formulis *οἱ παλαιοί, παρὰ τοῖς παλαιοῖς, κατὰ τοὺς παλαιούς* copiose locutus sit et ostenderit utrumque atticistam illis usum esse [1]), quamobrem, ut equi-

---

1) Cf. Freyerum p. 373 dicentem: '. . . nihil dico nisi hoc, hanc formulam apud atticistas adeo usitatam esse, ut hac formula tanquam duce ad redintegrandam atticistarum doctrinam uti possimus . . .' et p. 344 adn.: '. . . Unde licet conicere iam Didymum illam formulam apud atticistas usitatissimam adhibuisse . . .'. Contra hanc Freyeri sententiam nuper Leopoldus Cohn [Philol. Anz. XV. p. 51] pugnauit argumenta Freyeri singula

dem opinor, si non omnes, at certe plurimae et Eustathii et aliorum grammaticorum obseruationes, quibus illae formulae insertae sunt, ad atticistas redeunt [1]). — Aliorum autem grammaticorum nullus haec omnia, quae apud Etymologum M. et Eustathium arte coniuncta reperimus, eadem ubertate repetiit: Moeris, Herodianus, Phrynichus, Pollux, Hesychius, Orion, lexicogr. Bachm., Etymologus Gud. aut desunt aut alia exhibent; ex eodem fonte atque atticista i. e. ex Ammonio quodam Lampriensi [2]) hauserunt Harpocration, Ammonius [*περὶ ὁμοίων κ. διαφ. λεξ.*], Eustathius [p. 1564, 28]; ex atticista sua habent scholiasta Eur. Phoen. u. 284 et Hom. Ven. A Il. *K* u. 418 [ed. Dind. I. p. 363], ex atticista uel ex Harpocratione eiusue epitoma Photius [cf. p. 37], Suidas, Zonaras. — Illum autem fontem communem praebet fere integrum Harpocration s. u. *ἐσχάρα· Λυκοῦργος ἐν τῷ περὶ τῆς ἱερείας. Ἀμμώνιος ἐν τοῖς περὶ βωμῶν ἐσχάραν φησὶ καλεῖσθαι τὴν μὴ ἔχουσαν ὕψος ἑστίαν, ἀλλ' ἐπὶ γῆς ἱδρυμένην κοίλην, παρ' ὃ καὶ τοὺς ἰατροὺς τὰ ἐν τοῖς σώμασι κοῖλα ἕλκη ἐσχάρας καλεῖν.* Unde intellegitur Ammonium Lampriensem [cf. Amm. ed. Valck. p. 32/34: *καθὰ καὶ Ἀμμώνιος ὁ Λαμπριεὺς ἐν πρώτῳ περὶ θυσιῶν*] in libro, quem de aris conscripsit, etiam de uocis *ἐσχάρα* notionibus egisse et testimonium Lycurgi ex eius oratione de sacerdote femina attulisse.

2. De ueterum Atheniensium magistratu '*οἱ ἕνδεκα*' Etymologus M. p. 338, 31 haec explicat: *κληρωτοὶ ἄρχοντες ἦσαν οὗτοι, προεστηκότες τοῦ δεσμωτηρίου· καὶ τοὺς ἀπαγομένους κακούργους ἐπὶ θάνατον παραλαμβάνοντες ἐζημίουν· τοὺς δὲ ἀμφισβητοῦντας εἶσῆγον εἰς τὸ δικαστήριον· καὶ τὸ*

---

ne uerbo quidem attingens aut refutans — quod opus fuisset, si coniecturam illam redarguere uoluisset — sed in uniuersum disserens. Summa igitur Freyeri, quam modo exscripsi, nequaquam a Leopoldo Cohn refutata est.

1) Hoc argumentum insuper sustentari puto uerbis *ὡς ὁμώνυμον σημαίνει πολλά*, cum comparatis atticistarum fragmentis Rdfl. no. 283. 188. 31. 20 [cf. Eust. p. 823, 26]. 32. 252. 47 [cf. Eust. p. 1636, 47]. 276 [cf. Eust. p. 1496, 53]. 113 [cf. schol. Luc. ed. Iacob. p. 219] satis luculenter appareat atticistas explicationes de uerborum homonymiis admodum in deliciis habuisse. 2) Cf. Paulyi encycl. tom. I, 1. p. 868.

γνωσθὲν περὶ αὐτῶν ἔπραττον. εἰσῆγον δὲ καὶ τὰ ἀπογραφόμενα χωρία, οἰκίας· καὶ τὰ δημόσια εἶναι δόξαντα παρεδίδουν τοῖς πολίταις. εἰσῆγον δὲ ἐνίας ἐνδείξεις. ῥητορική. Similia adnotauit lexicogr. V. Bekk. l. c. p. 250, 4: ἕνδεκα τίνες εἰσί· κληρωτοὶ ἄρχοντες ἦσαν, ἕνδεκα τὸν ἀριθμόν, προϊστάμενοι τοῦ δεσμωτηρίου. καὶ τοὺς ἀγομένους ἐπὶ κακουργήμασι παρελάμβανον κλέπτας καὶ ἀνδραποδιστὰς καὶ φονεῖς. καὶ τοὺς μὲν ὁμολογοῦντας θανάτῳ ἐζημίουν, τοὺς δὲ ἀμφισβητοῦντας εἰσῆγον εἰς δικαστήριον, quibuscum fere ad uerbum congruit schol. Arist. ad uesp. u. 1108. Adde lexicogr. V. Bekk. p. 310, 15 sub lemmate τίνες ποίων δικαστηρίων εἶχον τὴν ἡγεμονίαν· ... οἱ ἕνδεκα τοὺς κλέπτας καὶ τοὺς λωποδύτας καὶ ἀνδραποδιστὰς ὁμολογοῦντας μὲν ἀποκτιννύουσιν, ἀντιλέγοντας δὲ εἰσάγουσιν εἰς τὸ δικαστήριον κ. τ. λ. Neque aliena habet Photius s. l. περὶ τῶν ἕνδεκα [ed. Pors. I, 49]· ἕνδεκα ἄνδρες ὑπὲρ τετταράκοντα ἔτη γεγονότες, κλήρῳ τὴν ἀρχὴν ταύτην ἐλάμβανον· ἐπεμελοῦντο δὲ τῶν ἐν δεσμωτηρίῳ· κλέπτας δὲ καὶ λωποδύτας καὶ ἀνδραποδιστάς, εἰ μὲν ἐπ᾽ αὐτοφώρῳ λάβοιεν, ἐκόλαζον θανάτῳ· εἰ δὲ ἀντιλέγοιεν, εἰς κρίσιν καθίστων. Quae omnia ex communi fonte uidentur descripta esse, quem perlucentem agnosces in glossa Eust. p. 1595, 38: ... θεσμοθέται] κυριεύοντές φασι τοῦ δικάζειν καὶ χειροτονεῖν· ἐκεῖ δὲ καὶ ἄρχοντες ἕτεροι ἕνδεκα ἐπιμελούμενοι τοῖς ἐν δεσμωτηρίῳ καὶ ἐνήγοντό φασιν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ταύτην κλέπται τε καὶ ἀνδραποδισταί. τῶν δὲ ῥηθέντων Ἀθήνησιν ἐννέα ἀρχόντων κατὰ Παυσανίαν τρεῖς μὲν ἦσαν ἄρχων, πολέμαρχος καὶ βασιλεύς. οἱ δὲ ἕξ θεσμοθέται. Totam igitur obseruationem esse Pausaniae conicio contra Rindfleischium, qui tantum extrema uerba inde a 'τῶν δὲ ῥηθέντ. Ἀθ.' in collectionem recepit. Neque enim solum uerisimillimum uidetur esse in uerbo φασί audiri τοὺς παλαιούς, praesertim cum postea Pausanias laudetur, uerum etiam ex multis Pausaniae fragmentis scimus hunc expositiones ad leges et instituta publica Atheniensium pertinentes in deliciis habuisse [cf. Rdfl. l. c. p. 23 et fr. no. 160. 189]. — Qui factum sit, ut fere omnes, qui Pausaniam excerpsere, hoc de magistratu eadem quidem,

sed aliis uerbis seruarint, enucleare non possumus. Forsan hoc loco propterea, quod Etymologus solus hac de uoce multo copiosior est quam ceteri, de editione altera lexici Pausaniae cogitandum sit, quae quin ab Eustathio p. 408, 11 commemoretur, dubium non est uerbis quidem his: ... *ὥς φησι Παυσανίας ... ἐν ἑτέρῳ δὲ ῥητορικῷ λεξικῷ γράφει* [scil. *Πανσανίας*] ... [Rdfl. no. 143]. Neque uero illud *γράφει* cum Giesingio in quaestt. de schol. Plat. p. 20 adn. 2 in *'γράφεται'* mutandum esse censeo nisi omnibus, quae huc spectant, exploratis, cum inuestigari fortasse possint, quae huic rei satis obscurae aliquid lucis afferant.

3. Et. M. p. 789, 33: *φαῦλον· σημαίνει δέκα· τὸ ἁπλοῦν Εὐριπίδης Λικυμνίῳ· φαῦλον ἄκομψον τὰ μέγιστ' ἀγαθόν· ἁπλοῦν καὶ ἀπονήρευτον λέγεται· ἔστι δ' ὅτε τίθεται καὶ ἐπὶ τοῦ κακοῦ καὶ τοῦ τυχόντος. Πλάτων περὶ ψυχῆς· φαῦλον πρᾶγμα, ἔφη, ζητεῖτε. καὶ φαῦλον πρᾶγμα ἔσται· τὸ τυχὸν πρᾶγμα. καὶ ἐπὶ τοῦ ἁπλῶς πρὸς τῷ οὐ τὸ τυχόν.* [*Πλάτων*]*· πρᾶγμα δ' ἔσται, ὡς ἔοικεν, οὐ φαῦλον, οὐδὲ μικρᾶς δεόμενον ἀρετῆς. τάττοιτο δ' ἂν καὶ ἐπὶ τοῦ μοχθηροῦ, ὅταν ἀντιδιαστέλληται πρὸς τὸ σπουδαῖον. τεθείη δ' ἂν καὶ ἐπὶ τοῦ μεγάλου. Σοφοκλῆς Αἰχμαλώτισιν· εἰ μικρὸν ὢν τὰ φαῦλα νικήσας ἔχω. καὶ ἐπὶ τοῦ ῥᾳδίου Πλάτων Πολιτειῶν πρώτῳ· καὶ φαῦλόν γε, ἔφη, ἴσως αὐτοῖς προστάζομεν· καὶ τούτου δ' ἔτι ἐγὼ φαυλότερον. τάττεται καὶ ἐπὶ τοῦ μικροῦ καὶ εὐκαταφρονήτου ὡς Δημοσθένης. καὶ ἐπὶ τοῦ ταπεινοῦ καὶ πένητος καὶ ἀδόξου καὶ ἀνοήτου. ῥητορική* [1]), et p. 789, 25: *φαυλία· ἡ κότινος καὶ ἁπλῶς εἶδος ἐλαίας. ῥητορική* [1]). Quibuscum

1) Ne hic quidem commemorare omittam glossas ex Photio nullo pacto manassse collatis glossis Et. M. p. 789, 26 *φαύλια μῆλα* et ibid. l. 27 *φαυλίζει*, quae quidem ex Photii lexico depromptae illam formulam non exhibent, et comparato ordine glossarum Etymologi et Photii:

Et. M.	1. *φαυλία ... ῥητορική*	Phot.	1. *φαύλια μῆλα*
	2. *φαύλια μῆλα ...*		2. *φαυλία*
	3. *φαυλίζει ...*		3. *φαῦλον*
	4. *φαῦλος* ... conuenit Et. Gud. 550, 26		4. *φαῦλον* conu. attic.
	5. *φαῦλον ... ῥητορική.*		5.–6. *φαῦλος* conueniunt Harp. et Hesych.
			7. *φαυλίζει.*

compara atticistam apud Eustathium p. 1356, 57 [1]): σημείωσαι δὲ ὅτι πολλαὶ λέξεις, πάλαι ποτὲ μέσως λεγόμεναι, ὕστερον ἐπὶ οὐκ ἀγαθῷ ἐδέχθησαν, ὥσπερ καὶ μιαρὸς παρὰ τοῖς μεθ' Ὅμηρον ὁ λυμάτων ἄξιος, ὅ ἐστι ῥυπαρός, λυμεών, ἀκάθαρτος, οὕτω καὶ ἅγιος παρὰ τοῖς παλαιοῖς οὐ μόνον ὁ καθαρός, ἀλλὰ καὶ ὁ μιαρὸς διὰ τὸ τοῦ ἄγους διπλόσημον· ἐξ οὗ καὶ ὁ ἐναγὴς καὶ ὁ εὐαγής. καὶ αὖ πάλιν ὁ ἐξάγιστος καὶ τὰ τούτῳ ἐναντία, ἡ ἁγιστεία καὶ τὸ καθαγιάζειν. οὕτω καὶ φαῦλον οὐ μόνον τὸ κακόηθες ὡς παρὰ Δημοσθένει δηλοῖ τό· οὐ γὰρ εἰ φαύλοις ὑμεῖς συμμάχοις χρῆσθε, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀγαθόν, ὡς Εὐριπίδης· φαῦλον, κόμψον, τάχιστον [lectionem integr. cf. in Etymologi articulo], οὐδὲ μόνον ἐπὶ μεγέθους, ὡς τὸ φαῦλον στόμα, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ σμικρότητος, ὅθεν καὶ φαύλη ἐλαία ἡ μικρόκαρπος, ἡ καὶ φαυλία, γινομένη φασὶν ἐκ κοτίνου κοπέντος καὶ μεταφυτευθέντος. λέγεται δέ φασι φαῦλον καὶ τὸ ἁπλοῦν καὶ μέτριον, καὶ φαύλως τὸ ἁπλῶς καὶ ἡσυχῇ. Ἀριστοφάνης· φαύλως φέρει νῦν τὸ κακόν. Cf. scholiastam Plat. p. 337B. Etymologus igitur, qui longe optimam huius glossae formam praebet, ipsam atticistae, ut propter permulta testimonia opinor, Aelii Dionysii doctrinam αὐτολεξεί descripsit, Eustathius autem et scholiasta Plat. pro usu illam excerpsere uel circumcidere.

4. Et. M. p. 784, 40 s. u. ὑπωμοσία· τὸ ὑπερτίθεσθαι δίκην καὶ ἀναβάλλεσθαι προφάσει χρώμενον ἀποδημίᾳ ἢ νόσῳ ἤ τινι τῶν παραπλησίων μεθ' ὅρκου οὕτως ἐλέγετο· καὶ τὸ ποιεῖν τοῦτο ὑπόμνυσθαι. ῥητορική. Quamquam cum hac obseruatione certum fragmentum alterutrius atticistae contendere non possum, tamen non dubito hanc glossam rhetoricam glossis ἐσχάρα, ἕνδεκα, φαῦλον adnectere, cum quadam uerisimilitudine probari possit atticistas hac de re egisse et cum Photii glossa etiam hic deterior sit. Qui glossa 1 haec exhibet: ὑπωμοσία· τὸ ἀναβάλλεσθαι δίκην τινὰ ἤ τι ἄλλο, προφάσει τινὶ χρώμενον μεθ' ὅρκου. Uberior est Harpocration, cuius uerba repetierunt Photius gl. 3 et Suidas: ὑπωμοσία· τὸ ὑπερτίθε-

1) Freyer p. 380. Giesing p. 44.

σθαι δίκην, προφάσει χρώμενον ἀποδημίᾳ ἢ νόσῳ ἢ τινι τῶν παραπλησίων μεθ' ὅρκου οὕτως ἐλέγετο· καὶ τὸ ποιεῖν τοῦτο ὑπόμνυσθαι. Qui articulus, quamquam proxime accedit ad Etymologi explicationem — deest solum uerbum *ἀναβάλλεσθαι* —, tamen in Etymologicum M. non transiit. Potius statuendum est secundum doctam Freyeri quaestionem l. c. p. 257 sqq. de ratione inter atticistas et Harpocrationem intercedente, Harpocrationem et atticistam eundem fontem secutos esse, dein Photium in glossa 1 et Etymologum atticistam, Photium gl. 3 et Suidam Harpocrationem excerpsisse. Alterutrum autem atticistam, quem Aelium Dionysium fuisse censet Freyer p. 333, de uocibus *ἀντωμοσία ὑπωμοσία ἐξωμοσία* pluribus uerbis disseruisse elucet ex illo eximio loco Eustathii p. 1660, 45: *. . . ὀμῶ ὀμόσω . . . περὶ οὗ φασιν οἱ παλαιοὶ ὅτι συνωμότης . . . ἔτι δὲ καὶ τὴν ἀντωμοσίαν καὶ τὴν ὑπωμοσίαν καὶ τὴν ἐξωμοσίαν, ὧν κατὰ τοὺς αὐτοὺς* [scil. *παλαιοὺς*] *ἀντωμοσία μὲν ἦν δίκη ἀντωμοσμένη . . . ὑπωμοσία δέ φασιν* [scil. *οἱ παλαιοί*] *ἐστιν ἀπόδοσις αἰτίας, δι' ἣν οὐκ ἀπήντησέ τις πρὸς τὴν δίκην.*

5. Et. M. p. 756, 34: *Τηθή· . . . ἐν δὲ τῷ ῥητορικῷ εὗρον σημαίνειν τὴν λέξιν μάμμην ἢ πατρὸς ἢ μητρὸς μήτηρ,* quibus addit cod. Flor. l. c. p. 280: *ἡ δὲ πατρὸς ἀδελφὴ τηθίς, ἡ νῦν θεία* et Et. M. p. 366, 11: *ἐπιτηθή· ἡ τῆς τηθῆς μήτηρ. ὥστε εἶναι τὴν μὲν τηθὴν μητρὸς ἢ πατρὸς μητέρα· τὴν δὲ ἐπιτηθὴν τῆς τοῦ πατρὸς μητέρος καὶ τῆς μητρὸς μητέρα. ἤγουν ὡς ἐπίπαππος. Θεόπομπος Παμφίλῃ·*

'αὕτη δ' ἐκείνη πρότερον ἐξηπίστατο
παρὰ τῆς ἐπιτηθῆς'. ῥητορική.

Quibus de glossis atticistae cum Freyer l. c. p. 246 sq. et in addend. satis copiose disputauit, superuacaneum uidetur eadem recoquere. Attamen ut summam eius disputationis paucis exponam, haec repetere mihi liceat. Ex Eust. p. 316, 10: *ὡς δηλοῖ καὶ ὁ ἐν τῷ περὶ συγγενικῶν ὀνομάτων ὧδέ πως διαστείλας· τήθη ἐστὶν ἡ τοῦ πατρὸς μήτηρ, ὡς ἡ Ἀερόπη τῷ Ὀρέστῃ καὶ ἡ τῆς μητρὸς δὲ μήτηρ ὡς τῷ αὐτῷ ἡ Λήδα*

... τηθὶς δὲ ἀνάλογόν τι τῷ θείῳ, πατρὸς γὰρ ἀδελφὴ ἡ μητρός comparato cum p. 648, 53: ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τοῖς Ἀριστοφάνους τοῦ γραμματικοῦ Συγγενικοῖς εὕρηται ... apparet Aristophanem Byz. librum περὶ συγγενικῶν ὀνομάτων composuisse[1]). Quem fere integrum Aelium Dionysium in lexicon rhetoricum recepisse discimus ex Eust. p. 971, 29 ... ὡς δηλοῖ Αἴλιος Διονύσιος ... λέγει δὲ ἐκεῖνος ὁ τὰ ῥηθέντα Συγγενικὰ ἐκγραψάμενος coll. p. 565, 18—34. Constat igitur adnotationes omnes, quae sunt de uocibus τήθη et τηθίς apud Hesychium, lexicographum V. Bekk., Photium, scholiastam Arist. [Lys. u. 549], Etymologum ad Aelium Dionysium reuocandas esse, qui sua Aristophani Byz. debuerit. Verba autem Aristophanis erant haec secundum Eust. p. 971, 25: ... ὥς φησί τις ἀποσημειωσάμενος ὀνόματα συγγενικά, ὅς λέγει [scil. Αἴλ. Διον. cf. supra] καὶ ὅτι τήθη μὲν ἡ τῆς μητρὸς καὶ τοῦ πατρὸς μήτηρ, ἐπιτήθη δὲ ἡ ὑπὲρ αὐτὴν καθ᾽ ὁμοιότητα τοῦ πάππου κτλ., quibuscum compone illos lexicographos, quos modo commemoraui.

6. Et. M. p. 747 initio: ταῤῥοὶ καὶ ταρσοί· τάλαροι καὶ τὰ πλατύσματα τῶν κωπῶν [codd. praeter Flor. καρπῶν]. αὐτὸ τὸ πτέρωμα καὶ Θουκυδίδης οὕτως. ῥητορική. Ibidem linea 3: τάῤῥωμα· τὴν κωπηλασίαν. οὕτως Ἀριστοφάνης. ῥητορική. Ibid. lin. 5: ταρσοί· τὰ ἀγγεῖα τῶν τυρῶν καὶ τὰ ἔξω τῶν κωπῶν καὶ ταρσοῖς· πτεροῖς ἄκροις. ταρσός· ἐκ μέρους ἢ τὸ πλάτος τοῦ ποδός, ἢ τὸ ἄκρον τῆς χειρός. ῥητορική.

Adeamus Eustathium, qui p. 1625, 14 Pausaniae et Aelii Dionysii scrinia compilauit: οἱ δὲ παλαιοὶ τὸν τοιοῦτον ταρσὸν καὶ ταῤῥὸν λέγουσιν, οἱ μεθ᾽ Ὅμηρον δηλαδή, ἐν οἷς καὶ ὁ κωμικός, οἵ καί φασιν ὅτι ταῤῥὸς τὸ τυροκομεῖον· καὶ ὅτι ἄῤῥιχοι μὲν κόφινοι σταφυλοφόροι, ταῤῥὸς δὲ ἀγγεῖον πλεκτὸν ὡς ψίαθος ἐκ καλάμων, ἐν ᾧ τυρεύουσιν. καὶ κρεμαστὴρ δέ φασιν ἐλέγετο ταῤῥός, ἐφ᾽ οὗ τυροὺς ἔτερσον.

1) Cf. Dittrich, 'Aristoph. u. Byz., Bücher über die Verwandschaftsnamen und Benennungen des Lebensalters' in Philol. I. p. 226 ff.

ὅθεν καὶ τρασιά, οὗ σῦκα ψύγεται. ἐλέγετο δέ φασι ταρσὸς καὶ τὸ ἄνω τοῦ ποδὸς ἢ καὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρός. Αἴλιος δὲ Διονύσιός φησιν ὅτι ταῤῥοὶ καὶ ταρσοί· τάλαροι καὶ τὰ πλατύσματα τῶν κωπῶν. ἕτεροι δὲ ὅτι ταῤῥοὶ κρεμάστρα καλαμίνη καὶ τὰ τῶν τυρῶν ἀγγεῖα καὶ τὰ τῶν λαχάνων. καὶ τάρωμα ἡ κωπηλασία. ταῤῥὸς γάρ φασιν ὁ στοῖχος τῶν κωπῶν, ἐπεὶ πτεροῖς ἐοίκασιν. καὶ σημείωσαι ὅτι κατὰ τοιαύτην τινὰ ὁμοιότητα καὶ ἐπὶ ὄρνεων πτέρυγος ὁ ταρσὸς λέγεται. Quae omnia atticistarum esse doctrinam, docent *οἱ παλαιοί* [cf. Freyerum de hoc Eust. loco agentem l. c. p. 354] et *ἕτεροι*. Censeo autem partem priorem ab initio usque ad '*καὶ τὰ πλατύσματα τῶν κωπῶν*' Aelio Dionysio, alteram inde a uoce *ἕτεροι* Pausaniae restituendam esse. Uterque igitur fere eadem tractauit ita tamen, ut Etymologi articulum *ταῤῥοὶ καὶ ταρσοί· τάλαροι* usque ad uerba *Θουκυδίδης οὕτως* fragmentum Aelii esse, uerba sequentia usque ad uoces *ταρσοῖς· πτεροῖς ἄκροις* Pausaniae, uerba autem reliqua *ταρσός· ἐκ μέρους κτλ.* Aeliana agnoscenda sint.

7. Et. M. p. 783, 26: *ὑποσακίζειν*[1]*· ὑπεξαίρειν ἀναλογοῦν καὶ ὑποσακίζειν τῆς ὁδοῦ φασίν, ἤτοι τὸ προκόπτειν καὶ ἀναλογοῦν*, quocum articulo conuenit Photius etiam in corruptelis, quas quidem ad fontem communem reuocandas esse ex Eustathii loco uitiis inquinato elucet: p. 940, 16 [= Rdfl. 325] ... *καθά φησιν Αἴλιος Διονύσιος. Ὅθεν καὶ σακεύειν φησὶ τὸ ὑλίζειν ὡς Ἡρόδοτος χρήματ' ὑποσακιζόμενοι· καὶ ὑποσακίζειν τῆς ὁδοῦ τὸ προκόπτειν καὶ ὑφαιρεῖσθαι.* Quae rectissime Meierum emendasse sic '*σακεύειν· τὸ ὑλίζειν ὡς Ἡρόδοτος. καὶ χρήμαθ' ὑποσακίζεσθαι· ἀναλοῦν καὶ ὑφαιρεῖσθαι. καὶ ὑποσακίζειν τῆς ὁδοῦ· προκόπτειν*, breui mihi notandum est. Itaque etiam Photii et Etymologi glossae mutandae sunt, ut loco uerborum *ὑπεξαίρειν ἀναλογοῦν* scribamus '*ὑφαιρεῖσθαι ἀναλοῦν*'[2]) et *ἀναλογοῦν* extremum omittamus.

---

1) Non omittam in Etymologici M. codd. exstare lemmata: *ὑποσκιάζειν, ὑποσικάζειν, ὑποσκάζειν*, in Photio autem recte legi: *ὑποσακίζειν*.

2) Neque igitur Naberi coniectura *ἀνὰ λόγον* pro *ἀναλοῦν* in textum recipienda est.

Lexicographorum autem superstitum tacent omnes praeter Phrynichum, qui aut ex Aelio Dionysio aut ex fonte utrique communi haec seruauit [Bekk. AGr. I. p. 68, 30]: *ὑποσακίζεται τὰ χρήματα ἀντὶ τοῦ ὑπαναλίσκεται ὑποκενοῦται* [cf. quae in Eustathii, Photii, Etymologi articulos recepi]· *ἀπὸ τῶν τὰ σακία κενούντων, ἢ ἀπὸ τῶν τοῖς σακίοις διηθουμένων οἷον οἴνου ἢ τινος τοιούτου. ὑποσακίζεται οὖν τὰ χρήματα οἷον ὑποῤῥεῖ.*

8. Et. M. p. 780, 29: *ὑπήνη· . . . . ἐν δὲ τῷ ῥητορικῷ λεξικῷ εὗρον σημαίνειν τὴν λέξιν μύστακα, γένειον, πώγωνα· ἡ τοῦ ἄνω χείλους τρίχωσις.* Atticistas de barbae nominibus scripsisse luculenter ex compluribus Eustathii adnotationibus elucet, quarum maxime notabiles hae sunt: p. 1496, 59: *ἐν δὲ ῥητορικῷ λεξικῷ εὕρηνται καὶ μάστακες αἱ ἀκρίδες καὶ λέγεται κεῖσθαι τοῦτο παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν Φινεῖ. ἐκεῖ δὲ* [scil. *ἐν ῥητ. λεξ.*] *ἐμφέρεται καὶ ὅτι μάσταξ αἱ ἐπὶ τοῦ ἄνω χείλους τρίχες· πάππος δ᾽ αἱ ἐπὶ τοῦ κάτω . . . . Αἴλιος δὲ Διονύσιος, καὶ μασταρύζειν φησὶ τὸ κακῶς μασᾶσθαι καὶ βλακικῶς*, et p. 1353, 56: *. . . ὑπήνη δὲ ἢ κοινῶς τὸ γένειον κατά τινας ἢ καὶ ἄλλως μύσταξ μέν φασιν αἱ τοῦ ἄνω χείλους τρίχες, αἱ δὲ κάτω πάππος· τὸ δὲ ἐξ ἀμφοῖν ὑπήνη. καὶ ὁ κωμικὸς οὕτω νοεῖ, ἐν οἷς λέγει μολύνειν τινὰ τὴν ὑπήνην.* Quae omnia ex atticistarum lexicis deprompta esse ostendit Photius, qui hasce glossas exhibet: *μάστακας· τὰς ἀκρίδας· Σοφοκλῆς; μασταρύζειν· τὸ κακῶς μασᾶσθαι· Κυρηναῖοι; πάππος· αἱ ἐπὶ τοῦ κάτω χείλους τρίχες; μύσταξ δὲ αἱ ἐπὶ τοῦ ἄνω.* Inde igitur licet perspicere Aelium Dionysium de barba haec composuisse: *μάσταξ· αἱ ἐπὶ τοῦ ἄνω χείλους τρίχες. πάππος· αἱ ἐπὶ τοῦ κάτω. ὑπήνη· τὸ ἐξ ἀμφοῖν*, quibus non dissimilia sunt Pollucis uerba II, 80: *αἱ δὲ ὑπὸ ῥινὶ τρίχες μύσταξ καὶ ὑποῤῥίνιον καὶ προπωγώνιον ἡ πρώτη βλάστη· αἱ δὲ πρὸς τῷ κάτω χείλει πάππος, τὸ δὲ ἐξ ἀμφοῖν ὑπήνη.* — Sin autem hanc Aelianam explicationem cum Etymologi articulo contendemus, tantam dissimilitudinem inueniemus, ut Etymologus nequaquam sua ex lexico Dionysiano descripserit, potius censeamus necesse sit

fontem fuisse Pausaniam. Ac profecto hic atticista in Eustathii loco altero p. 1353 latet. Neque enim hic solam Dionysii expositionem repetitam esse, uerum etiam istis uerbis alia opposita uidemus, quae sunt: *ὑπήνη δὲ ἣ κοινῶς τὸ γένειον κατά τινας*, quae Pausaniam prodere suspicor. Verba autem commemorata obscura sunt, cum neminem futurum esse existimem, qui mihi dicat, quid sit: ‘*ὑπήνη* est *κοινῶς* barba labri inferioris [= *γένειον*]’, quoniam ex Hesychio [*ὑπήνη ὅς ἐστιν ὑπὸ τὴν ῥῖνα τόπος*] scimus *ὑπήνην* in labro superiore fuisse. Exspectamus potius nos lecturos esse aut *ὑπήνη δὲ ἣ κοινῶς κατά τινας* aut, ut apud Photium, Etymologum, Suidam: *ὑπήνη δὲ ἣ κοινῶς μύσταξ, γένειον, πώγων κατά τινας*, id quod optime confirmatur Hesychii glossa *ὑπήνη· γένειον ἤτοι πώγων, ἄλλοι μύσταξ ἄλλοι ὑπήνη, ὅς ἐστι ὑπὸ τὴν ῥῖνα τόπος.*

9. Et. M. p. 771, 11: *τρύζει· ψιθυρίζει, γογγύζει, ἀσήμως λαλεῖ· παρ᾽ ὃ καὶ ἡ τρυγών, ἐπεὶ ἀσήμως φθέγγεται καὶ γογγυστικῶς. ῥητορική.* Hac in expositione agnosco Aelii Dionysii doctrinam collato Eustathio p. 229, 21: *καίτοι φασὶν οἱ παλαιοὶ ὅτι ἁπλῶς μὲν τιτίζουσιν οἱ νεοσσοί, καθεστιόμενοι δὲ τρίζουσιν. ἔστι δὲ τρίζειν τὸ λεπτὸν ἠχεῖν κατὰ τὰς νυκτερίδας, αἳ καὶ αὐταὶ τρίζειν λέγονται, ὡς ὁ ποιητὴς ἐν τῷ τέλει τῆς Ὀδυσσείας φησί. τὸ μέντοι τρύζειν, ἀφ᾽ οὗ ἡ τρυγών, τραχυφωνότερόν ἐστιν. σημείωσαι δὲ ὅτι ἐκ τοῦ τιτίζειν τίτις κατὰ Αἴλιον Διονύσιον βραχὺ ὀρνίθιον ἢ καὶ πᾶν φησι μικρὸν ὀρνίθιον ὑπὸ τῶν παλαιῶν οὕτω καλεῖται. ἕτερος δέ τις κτλ.* Patet igitur obseruationem de uerbis onomatopoieticis *τιτίζειν τρίζειν τρύζειν*, quae est usque ad pronomen *ἕτερος*, ex Dionysiano lexico depromptam esse, cui explicatio persimilis adiuncta est *ἑτέρου* cuiusdam i. e., cum Aelius Dionysius antecedat, Pausaniae. Cum Etymologi glossa concinunt praeter Photium etiam lexicographus Bachm. et Suidas.

10. Et. M. p. 791, 8: *φέψαλος· σπινθὴρ ὁ ἀναφερόμενος ἐκ τῶν καιομένων ξύλων. ῥητορική.* Neque aliena habet Eustathius p. 1802, 63: *φέψαλοι γάρ φασι* [scil. *οἱ παλαιοί*] *καὶ φεψάλυγες, ὧν χρῆσις καὶ παρὰ Λυκόφρονι· σπινθῆρες*

ἀναφερόμενοι ἐκ τῶν καιομένων ξύλων, his praemissis: δηλοῖ ὁ γράψας [scil. Ἀριστοφ. in Acharn. u. 279 ed. Mein.]· ἡ ἀσπὶς ἐν τῷ φεψάλῳ κρεμήσεται, ἀμεληθεῖσα δηλονότι διὰ τὸ εἰρήνην εἶναι. παράφρασις δὲ πάντως τοῦ καπνοῦ προκεῖσθαί τι τὸ ἐν φεψάλῳ κρέμασθαι. Conueniunt cum Etymologi glossa Photius et lexicogr. Bachm., Suidas inter alia etiam illa habet.

11. Et. M. p. 789, 19: φατνώματα· σανιδώματα, στέγη διάγλυφα. Conuenit Eustathius p. 547, 2: τῆς δὲ φάτνης πρωτόθετον τὸ φαγεῖν ἢ τὸ πάσασθαι κατὰ τοὺς παλαιούς, ὅ ἐστι γεύσασθαι. ὅθεν καὶ φατνωτόν φασι [scil. οἱ παλ.] τὸ σανιδωτὸν καὶ φατνώματα σανιδώματα, στέγης διάγλυφα· κτλ., qui, ut supra p. 203 monui, rectam lectionem praebet: στέγης διαγλ. Congruunt cum Etymologo Suidas et Photius. Hesychius habet φατνώματα· σανιδώματα nec plura.

12. Et. M. p. 410, 20: ζειραί· χιτῶνες ἀνακεκολπωμένοι ἢ ἀνάκωλοι. Ξενοφῶν· καὶ ζειρὰς μέχρι τῶν ποδῶν ἐπὶ τῶν ἵππων ἔχουσιν, ἀλλ' οὐ χλαμύδας. οὕτως εἰς τὸ ῥητορικόν. Cf. supra p. 201, ubi mihi premendum erat, Etymologum solum lectionem integram ἀνακεκολπωμένοι seruasse, quam Photius, Suidas, Timaeus in 'ἀνακεκολαμμένοι' corruperunt. Glossam autem ex alterutrius atticistae lexico rhetorico manasse docet Eustathius p. 837, 40: οὕτω δέ φασι καὶ ζεῖρα ἐξ ὁμοίας τροπῆς ἐγένετο, συγκειμένη καὶ αὐτὴ παρὰ τὸ δεῖν ἤτοι δεσμεῖν καὶ τὸ εἴρειν. σημαίνει δέ φασι [scil. οἱ παλ.] ζώνην καὶ χιτῶνα καὶ χλαμύδα, ἣν μέχρι καὶ ἐσάρτι παραφθείροντες οἱ Λυκιανοὶ ἡμίζαρον λέγουσιν. Similia apud lexicographum V. Bekk. l. c. p. 260, 31: ζειρά· ζώνης εἶδος. ἢ ἔνδυμά τι, ὃ ἐπενεδύνοντο μετὰ τοὺς χιτῶνας ὥσπερ ἐφεστρίδα· ὅπερ καὶ μᾶλλον. Neque aliena sunt, quae Hesychius de hac uoce tradit.

13. Et. M. p. 755, 38: τευτάζειν· πραγματεύεσθαι ἢ σκευωρεῖσθαι ἢ στρατεύεσθαι [corr. στραγγεύεσθαι] καὶ πολὺ διατρίβειν ἐν τῷ αὐτῷ. Λυκόφρων. Οὕτω καὶ Δίδυμος, προσθεὶς ὅτι ἐνίοτε σημαίνει καὶ τὸ φροντίζειν. Ἡρακλέων δὲ καταμεμψάμενος Λυκόφρονός [Phot.: -ονα] φησιν εἶναι τὸ ἐπιστρεφῶς τι πράττειν ἢ ἐνεργεῖν. [Phot. addit: καὶ Ἀρτεμίδωρος τὸ φροντίζειν. Φρύνιχος Μύσταις· 'μάστιγα δ' ἐν

χερσὶν ἔχων τευτάζεται'.] Πλάτων Ξάνθαις· 'ἦν δὴ θόρυβος τευταζόντων'. ἀντὶ τοῦ πραγματευομένων ἢ διατριβομένων. καὶ ἐν Τιμαίῳ· [Phot. addit: 'τῷ μὲν οὖν περὶ τὰς ἐπιθυμίας ἢ φιλονεικίας] τετευτακότι' ἀντὶ τοῦ [Phot. οἷον] διατετριφότι. γράφεται καὶ τεταυτακότι. Τηλεκλείδης· 'πάντες δὲ τευτάζουσιν οἱ διάκονοι'. ἀντὶ τοῦ πραγματεύονται, σκευωροῦνται. [Phot. addit: Φερεκράτης· 'ὁ δὲ παῖδα καλεῖ καὶ τευτάζει τούτῳ δεῖπνον παραθεῖναι'.] σημαίνει καὶ τὸ σπουδάζειν [Phot. addit: πολιτείας ζ'] καὶ τὸ ἡσυχάζειν· καὶ τευτάζων τὸ αὐτὸ ἀεὶ λέγων, φλυαρῶν. ῥητορική. Inspecto Eustathio p. 968, 3 [Rdfl. no. 335]: εἴ γε τευτάζειν λέγεται κατὰ Αἴλιον Διονύσιον τὸ ἐπὶ πολὺ προσεδρεύειν τῷ αὐτῷ πράγματι et Photio s. u. ταυτάζειν· στραγγεύεσθαι, ἐπὶ πολὺ διατρίβειν ἐν τῷ αὐτῷ· ὅτε δὲ φροντίζειν intellegemus omnia, quae ex Etymologico M., Eustathio, Photio gl. 1 et 2 ascripsi, eidem auctori i. e. Aelio Dionysio tribuenda esse. Ac profecto illa Photii in codice bibl. 152 narratio de Aeliani lexici recensione altera ad hunc Etymologi M. et Photii longiorem articulum, quem refertissimum uidemus testimoniis, et ad Photii et Eustathii expositionem tenuem quam optime quadrat. — De Boetho autem, qui teste Nabero huius glossae auctor fuit, Giesing l. c. p. 31 sqq. satis copiose disseruit et Naberum redarguit, ut nihil reliquerit, quod addam.

14. Et. M. p. 429, 43: ἡμεροκαλλές· ἄνθος σπειρόμενον ὁ Δίδυμός φησιν. οὐκ ἔστι δὲ ἄνθος ἀλλὰ φοινικοῦν ἔριον διαπεποικιλμένον, ᾧ χρῶνται πρὸς τὰς ἱερουργίας Ἀθήνησιν ὡς Θεόδωρος ὁ Πανάγης προσαγορευόμενος ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Κηρύκων γένους· λέγει δέ, ὅτι καλεῖται ἡμεροκαλλὲς διὰ τὰ πεπλύσθαι καὶ βεβάφθαι ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. κάλλη δὲ προσαγορεύεται τὰ ἄνθη. ῥητορική. Quam doctissimam obseruationem atticistae alterutri restituendam esse apparere mihi uidetur non solum ex Eustathio p. 1049, 37: Ἰστέον δὲ ὅτι φλὸξ παρὰ τοῖς παλαιοῖς καί τι ἄνθους εἶδος ... ἡμεροκαλλὲς λεγόμενόν φασι οὕτω, ἐπειδὴ νυκτὸς φυὲν ἅμα ἡλίῳ ἀνιόντι θάλλει, uerum etiam ex Didymo et Theodoro laudatis, quorum illius libros atticistas excerpsisse notissimum est. De

fonte autem, quem atticistae in expositionibus de floribus secuti sint, infra disseram.

15. 16. In fine huius paragraphi adiungam glossas Etymologici M. rhetoricas p. 764, 41: *τράχηλος· ... οὕτως Ὧρος·*] *ἐν δὲ τῷ ῥητορικῷ λεξικῷ τράχηλοι εὗρον σημαίνειν τῶν θαλασσίων πορφύρων. οὕτω Ποσίδιππος*, et p. 798, 28: *φορά· ἡ κατὰ ὅλον τόπον ἐναλλαγή· καὶ μάλιστα ἡ μὴ δυναμένη ἐφ᾽ ἑαυτῆς στῆναι ὅταν ἐθέλῃ. ῥητορική.* Atticistas autem his de uocibus egisse dicit Eust. p. 1531 initio, ubi ex eorum lexicis longam expositionem de spina eiusque partibus transcripsit, et p. 1452, 15, ubi Pausaniae uerba nonnulla de radice uerbi *φέρ-ειν* et de iis uocibus leguntur, quae inde deriuantur. Quamquam quidem istis locis Etymologi M. uerba non reperiuntur, tamen facile intellegitur atticistas etiam has uoces attigisse.

§ 6. De glossis Etymologici M. rhetoricis, quibuscum consentiunt atticistae apud Eustathium, quae quidem omnes apud Photium desiderantur.

1. Et. M. p. 362, 51: *ἐπίπαστα· τὰ ἐπιπασσόμενα τῷ ἔτνει* [uulg. *ἔντει*] *ἄλφιτα. Ἀριστοφάνης Ἱππεῦσιν· 'ἐπίπαστα λείχων δημόπρατα ὁ βάσκανος'. ῥητορική.* Aelius Dionysius apud Eustathium p. 1278, 54 [Rdfl. no. 300]: *πάσσειν*] *ἐξ οὗ καὶ τὸ ἀλίπαστον καὶ τὸ παρὰ Αἰλίῳ Διονυσίῳ παστά, ἔτνος δηλαδὴ ἀλφίτοις μεμιγμένον· καὶ ἐπίπαστά φησιν αὐτὰ τὰ ἄλφιτα.* Uberiora aliunde, ut uidetur, exhibent scholiasta Arist. ad equ. u. 103 et Suidas, quibuscum contendas Pollucem VI, 10.

2. Et. M. p. 187, 38: *βάναυσος· κυρίως πᾶς τεχνίτης διὰ πυρὸς ἐργαζόμενος· βαῦνος γὰρ ἡ κάμινος. ῥητορική.* Similia exhibet Photius s. u. *κρίβανον.* Eadem atque Etymologus recepit Suidas: *βάναυσος* et paulo uberiora lexicographus V. Bekk. l. c. p. 222, 20 s. u. *βάναυσοι.* Sua autem et lexicographum V. et Photium et Etymologum et Suidam ex Aelii Dionysii lexico rhetorico in opera sua deriuasse perspicuum est ex Eust. p. 1511, 13: *κρῖ ... ὅπερ ἀποκοπὲν ἐκ*

τοῦ κρίμνον, ἄλλα τέ τινα παράγει καὶ τὸν κρίβανον, ὅς ἐστι κριθῶν βαῦνος τουτέστι κάμινος κατὰ Αἴλιον Διονύσιον, ὃς καὶ κλίβανος λέγεται καθ' ὁμοιότητα τοῦ κεφαλαργία κεφαλαλγία. ὡς δὲ βαῦνος καὶ ἑστία λέγεται ὅ ἐστι κάμινος ἀφ' ἧς καὶ ὁ βάναυσος, ἡ Δωρικὴ ἐν Πελοποννήσῳ γλῶσσα μέχρι καὶ νῦν δηλοῖ. Conferas praeterea scholiastam Plat. p. 176 C, qui similia habet, apud Giesingium l. c. p. 62.

3. Et. M. p. 35, 10: αἱμασιά· τὸ ἐκ χαλίκων ᾠκοδομημένον τειχίον, ἤγουν φραγμός. ἀπὸ τοῦ αἱμάττεσθαι τοὺς ὑπερβαίνοντας ὑπὸ τῶν ἐπικειμένων ἀκανθῶν τοῖς σωροῖς τῶν λίθων [ὡς παρὰ Νικάνδρῳ· 'τρόχμαλά θ' αἱμασιά τε καὶ ἰλύος ἐρέοντες']. ἔστι δὲ καὶ ῥητορικὴ ἡ λέξις. οὕτως Ὠρίων. Audiamus atticistas apud Eustathium p. 1851, 25: αἱμασιὰ δὲ κατὰ τοὺς παλαιοὺς τειχίον ἐκ χαλίκων ὅμοιον φραγμῷ. καὶ ἄλλως δὲ κατὰ τοὺς αὐτοὺς ἐκ χαλίκων οἰκοδομή, τειχίον, θριγκος. Αἴλιος δὲ Διονύσιος εἰπὼν καὶ αὐτός, ὅτι αἱμασιὰ τὸ ἀπὸ χαλίκων τειχίον ἐπάγει· ἥν τινες καὶ ἅρπεζαν, ὡς καὶ Ἴωνες. δηλοῖ δέ φησι τοῦτο καὶ Ἡρόδοτος, quibuscum conferas, quae Eustathius ex atticistis descripsit p. 883, 50 et 1959, 42. Cum priore autem loco Eustathiano concinunt lexicogr. Bachm. (Bekk. AGr. p. 356, 6) et Suidas s. u. αἱμασιά. Omnia autem ex Aelio Dionysio translata sunt, quibus apud Eustathium p. 1851, 23 alia quaedam antecedunt procul dubio Aelianis opposita. Quod efficitur ex uerbis Αἴλιος δὲ Διονύσιος εἰπὼν καὶ αὐτός ... φησι i. e. postquam Aelius Dionysius ipse quoque de uoce αἱμασιά uerba fecit eaque fere, quae antecedunt una cum formula κατὰ τοὺς παλαιούς, commemorat cett. Hinc igitur manifestum est formulam loco nominis Pausaniae exstare ob eamque causam Etymologum uerba τὸ ἐκ χαλίκων usque ad uocem φραγμός e Pausaniae lexico excerpsisse. Quae in Etymologico secuntur, sunt ex Orionis lexico p. 8, 19.

4. Et. M. p. 233, 44: γλαφυρόν· ... ἔστι δὲ καὶ ῥητορική· γλαφυρὰ φόρμιγξ, ἡ γεγλαμμένη καὶ κεκοιλαμμένη. καταχρηστικῶς λέγεται γλαφυρὸς ἄνθρωπος. παρὰ τὸ γλάπτω ἢ παρὰ τὸ γλάφω γλύφω, γλάφος ὡς θρύπτω, τρύφος. καὶ ὡς

δάσος δασύς, πάχος παχύς. οὕτω γλάφος γλαφύς. καὶ γλαφὺ **τὸ κοῖλον** σπήλαιον ἄντρον. 'γλαφὺ πετρῆεν' Ἡσίοδος.

5. Et. M. p. 322, 52: ἐκλώζετε· κλωσμὸν ἔλεγον τὸν γι**νόμενον** ἐν τῷ στόματι ψόφον· ᾧ πρὸς τὰς ἐκβολὰς ἐχρῶντο **τῶν ἀκροαμάτων**, ὧν οὐχ ἡδέως ἤκουον. ἐκ τοῦ ῥητορικοῦ.

Quam glossam huc traho atque antecedenti adnecto pro**pterea**, quod etiam atticista has uoces quamquam uariis locis, **tamen una** eademque ratione tractauit, quod sequitur ex illo **Eustathii** insigni loco p. 1504, 19, quem totum hic afferre operae **pretium** est: γλάφειν δὲ ὅτι τὸ κοιλαίνειν δηλοῖ καὶ ὡς λειότερόν **ἐστι τοῦ** γράφειν κατὰ τὴν ἐκφώνησιν, ἐδηλώθη καὶ ἀλλαχοῦ. **καὶ ὅτι** ἐπὶ λογικῆς τινος γραφῆς ἔστιν ὅτε τίθεται, ὡς δηλοῖ **παρὰ** Παυσανίᾳ τό· τὸν ἄνδρ' ἀπωσάμην τε κἀπεγλαψά**μην**, οἱονεὶ ἀπέξεσα καὶ ἀπήλειψα ὡς ἀπὸ βιβλίου. δῆλον **δὲ καὶ** ὅτι ἀπὸ τοῦ τοιούτου ῥήματος γίνεται τὸ γλαφυρὸν **σπήλαιον** καὶ τό· γλαφὺ πετρῆεν. ἤδη δὲ καὶ αὐτὸ τὸ γλύ**φειν**. μᾶλλον μὲν οὖν, ὥσπερ προϋπόκειται τὸ γρῶ τοῦ παρα**γώγου** γράφω, οὕτω καὶ τὸ γλῶ τοῦ γλάφω τε καὶ τοῦ γλύφω. **ἔστι** δὲ ὁμοιότητα τῆς τοῦ γράφω καὶ γλάφω, τοῦ μὲν τραχυ**φωνίας** τοῦ δὲ λειότητος, εὑρεῖν καὶ ἐν τῷ κρώζειν καὶ κλώζειν. **τραχύτερον** γὰρ ὁ κρωγμὸς τοῦ κλωγμοῦ, ὧν κρωγμὸς μέν ἐστιν ὁ τῆς κορώνης ἦχος. κλωγμὸς δὲ κατὰ τοὺς παλαιοὺς ὁ ἐν θεάτρῳ διὰ στόματος πρὸς τὸν οὐρανίσκον ἀποτελούμενός φασι ψόφος, ᾧ πρὸς τὰς ἐκβολὰς ἐχρῶντο τῶν ποιητῶν. καὶ κλώζειν τὸ οὕτω ἐκβάλλειν ἐκ τῶν θεάτρων καὶ ἔστιν ἕτερον συριγμοῦ ὁ κλωγμός, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ περικλώζεσθαι καὶ περισυρίττεσθαι. De uoce γράφειν Eustathius antea, ut ipse addit uerbis ἐδηλώθη ἀλλαχοῦ, disputauit: p. 633, 43 et p. 171, quae omnia ex Pausania fluxerunt, cum, ut hoc solum afferam, Pausaniae fragmentum de uoce γραῦς p. 633, 43 [γραῦς· κοινῶς μὲν ἡ παλαιὰ γυνὴ καὶ πολιὰ τῷ χρόνῳ — ... καὶ ἡ χρόνῳ διεφθαρμένη γραῦς] redeat. Quibus ex duabus adnotationibus sequitur atticistas originationem quoque uocum accuratissime obseruasse. Hinc igitur patet inter fragmenta eorum non solum uerba ὠνοματοπεποίηται [Eust. p. 564 extr. παππύζειν], ἔχει τι ὀνοματοποιίας [Eust. p. 584, 21: κύμβαχος ... Παυ-

σανίας], *τίθεται ῥῆμα κατὰ ὀνοματοποιίαν* [Eust. p. 178, 33: *γλάφειν*], *κατὰ μίμησιν ἤτοι ὀνοματοποιίαν* [Eust. p. 229, 28: *τιτίζειν — Πανσ.*], *μίμησίς ἐστι τῆς φωνῆς* [Eust. ibid.], uerum etiam aduerbia *τραχύτερον* et *λειότερον* [Eust. p. 1504, 19: *γλάφειν γράφειν*], *τραχυφωνότερον* [Eust. p. 229, 26: *τραχύτερον* ibid. lin. 29], *μιμητικῶς* [Eust. p. 768, 13: *βλόψ.., ὁ τῆς κλεψύδρας ἦχος, ... καὶ βῆ ... μίμησιν προβάτων φωνῆς*] multa alia persaepe legi [1].

Expositionem de uocibus *κρώζειν — κλώζειν* Pausaniae praeter Eustathium et Etymologum M. alii in opera recepere, quorum sunt Hesychius et Photius s. u. *κλώζειν*, lexicogr. V. Bekk. p. 258 s. u. *ἐκκλώζεται*, Suidas s. u. u. *ἐκλώζετε* et *κλώζεται*. Ex eodem denique fonte ac Pausanias sua deprompserunt Pollux IV, 122 et Harpocration s. u. *ἐκλώζετε*.

6. Et. M. p. 356, 52: *ἐπηλυγάζονται· ἐπισκιάζονται, ἐπικρύπτονται. λύγην γὰρ καλοῦσιν οἱ Ἀττικοὶ τὴν σκιάν, ἢ τὴν σκοτίαν. τινὲς δὲ ἀπὸ τῶν λύγων· διὰ γὰρ τούτων σχοίνους πλέκουσι. ῥητορική.* Quae secuntur, ex parte quidem etiam atticistis danda esse, quamquam formula omissa, ex Eustathio perspicuum erit, dico uerba: *ἐπηλυγασάμενος ἀντὶ τοῦ προβαλόμενος, ἐπίπροσθεν ποιησάμενος, ὥστε σκοτισθῆναι. ἡ λύγη γὰρ ἡ σκοτία καὶ ἡ σκιά. ἔστι τὸ ὄνομα παρὰ τῷ φιλοσόφῳ* — siue haec Etymologus ex ipso lexico rhetorico deprompsit siue in fonte aliquo inter atticistas et se ipsum interponendo repperit. Sed utut est, id negari nequit Etymologo articulum Aelii Dionysii his de uocibus notum fuisse, coll. Eustathio p. 809, 42: *διὸ παρὰ Αἰλίῳ Διονυσίῳ* [cf. Rdfl. no. 272 et Fr. p. 359] *κεῖται τὸ λυκοφιλίως ἀντὶ τοῦ ὑπόπτως, ὑπούλως, ὡς φέρει καὶ Μενάνδρου χρῆσιν ταύτην· λυκοφίλιοι μέν εἰσιν αἱ διαλλαγαί. δῆλον δὲ ὡς ἡ ῥηθεῖσα ἀμφιλύκη καὶ ἐκ τοῦ λύγη γίνεται, ὃ σημαίνει κατὰ τοὺς παλαιοὺς τὴν σκιάν. προσλαβὼν δὲ τὸ η ποιεῖ τὴν ἠλύγην, ὃ δηλοῖ σκέπην, σκιάν, ἐξ οὗ ἐπηλυγασάμενος παρὰ Πλάτωνι ὁ προβαλόμενος καὶ ἐπισκιασάμενος. ὅτι δὲ καὶ*

1) Cf. App. § 6, 5.

νυκτερινοὶ κύνες λέγονται οἱ λύκοι, ἔστιν εὑρεῖν ἐν τοῖς παλαιοῖς. Quorum nonnulla habent etiam Photius s. u. λυκοφιλίως; ἠλύγη; νυκτερινοὶ κύνες, scholiasta Plat. p. 320 B s. u. ἐπηλυγασάμενος [cf. Gies. l. c. p. 13], Suidas sub eadem uoce.

7. Et. M. p. 247, 36: δανά· τὰ ξηρὰ ξύλα. οὕτω καὶ εἰς τὸ ῥητορικόν· οἷον 'διά τε ξύλα δανὰ κεάσαι' [Callim. u. ο 321] . . . ἢ παρὰ τὸ δαίω τὸ καίω, τὰ εἰς καῦσιν ἐπιτήδεια, εὔκαυστα θέρμα. Optime concinit Pausanias apud Eustathium p. 1241, 48 [Rdfl. no. 124]: Παυσανίας δὲ δανὰ τὰ τοιαῦτα ξύλα καλεῖσθαι δηλοῖ. φησὶ γάρ· δανά, εὐκέαστα [corrigendum est cum Meiero ex Hesychii glossa: δανά, ξηρά, καύσιμα ξύλα et ex Etymologi lectione recta in εὔκαυστα], ξηρὰ παρὰ τὸ δαίεσθαι. Suidas: δανά· τὰ ξηρὰ ξύλα.

8. Et. M. p. 349, 43: ἐξωμίς· χιτὼν ἅμα τε καὶ ἱμάτιον· ἦν γὰρ ἑτερομάσχαλος καὶ ἀναβολὴν εἶχεν ἣν ἀνεδοῦντο κοσύμβην· διόπερ καὶ οἱ κωμικοὶ ἐπ' αὐτῆς, ποτὲ μὲν ἔνδυθι, ποτὲ δὲ ἀναβάλλου φασίν. ἦν δὲ τῶν δούλων ὁ τοιοῦτος χιτών· ὁ δ' ἀμφιμάσχαλος τῶν ἐλευθέρων καὶ ἀστῶν οὐκ ἐπισκεπάζειν τοὺς βραχίονας· οἱ δὲ νεώτεροι καὶ θοιμάτιον ἐξωμίδα τὸ μικρὸν καὶ εὐτελές. ῥητορική. Qua in glossa rhetorica inesse atticistarum doctrinam censebis coll. Eustathio p. 1166, 51: σημείωσαι δὲ ὅτι περὶ χιτώνων καὶ τοιαῦτά φασιν οἱ παλαιοί· χιτὼν ὁ ζωστὸς καὶ γυναικεῖος· ὁ δὲ ἀνδρεῖος χιτωνίσκος, ὅ τινες ἐπενδύτην, τὸ δὲ βραχὺ χιτωνισκάριον· χιτώνιον δὲ καὶ χιτωνάριον λεπτὸν ἔνδυμα γυναικεῖον πολυτελές. Μένανδρος· 'λελουμένη γὰρ ἡ 'ταίρα, καὶ διαφανὲς χιτωνάριον ἔχουσα'. Ἀριστοφάνης· 'ἔνδυς τὸ γυναικεῖον τοδὶ χιτώνιον'. ταῦτα Αἴλιος Διονύσιος, παρ' ᾧ καὶ ὅτι χορταῖος ὁ δασὺς καὶ μαλλωτὸς χιτών. καὶ πάλιν, χορταῖος, χιτὼν ποδήρης, ἔχων χειρίδας. ἀλλαχοῦ δὲ ὅτι χιτῶνος εἶδος καὶ ἡ ἐξωμίς. ἐξωμὶς γάρ φησι χιτὼν ἅμα καὶ ἱμάτιον τὸ αὐτό. Aelium autem Dionysium uberius in lexico suo hac de ueste egisse declarat Etymologus coll. scholiasta Luciani [ed. Iacob. 87 uel Bachm. AGr. II. p. 331/2] et Photio s. u. ἑτερομάσχαλος et schol. Arist. ad uesp. u. 444 s. u. ἐξωμίδιον. Scholiasta autem Luc. haec ex Aelio Dionysio descripsit: ἐξωμίς] τὸ δὲ ἦν

χιτὼν παχὺς καὶ τραχύς, ἅτε ἄγναπτος, κατὰ τὴν ἀριστερὰν χεῖρα ῥαφὴν οὐκ ἔχων, δι' ὃ καὶ ἕτερον μάσχαλος ἦν. ἀχειρίδωτος δὲ ὢν τοὺς ὤμους παρεῖχε γυμνοὺς ὁρᾶσθαι, παρ' ὃ καὶ ἐξωμὶς ἐκαλεῖτο, οὐ μόνον δὲ χιτὼν ἡ ἐξωμὶς ἀλλὰ καὶ περίβλημα [cf. Freyerum l. c. p. 264 adn. 3]. Omnium ergo expositionis Aelianae formarum est Etymologi M. descriptio in glossa rhetorica asseruata longe integerrima et copiosissima.

9. Et. M. p. 348, 48: *ἐξούλης· ὄνομα δίκης. οἱ δίκην νικήσαντες* [uulg. *κινήσαντες*] *ὥστε ἀπολαβεῖν χώραν ἢ οἰκίαν, ἔπειτα ἐμβατεύειν κωλυόμενοι, ἢ ἐμβατεύσαντες* [cod. *μὴ ἐμβ.*] *ἐξελαυνόμενοι δίκην εἰσάγουσι πρὸς τοὺς ἐξελαύνοντας, ἢ οὐκ ἐῶντας ἐμβατεύειν· καὶ αὕτη ἡ δίκη καλεῖται ἐξούλης ἀπὸ τοῦ ἐξίλλειν ὅ ἐστι κωλύειν. οἱ γὰρ παλαιοὶ τὸ κωλύειν καὶ ἀπελαύνειν ἐξίλλειν ἔλεγον. ῥητορική.* Hanc Etymologi glossam fortasse Pausaniae esse restituendam, ex Eustathio discimus [cf. praeterea p. 945, 4 et p. 1353, 63] p. 1769, 34 [Rdfl. no. 246]: ... *Παυσανίας φησίν, ὡς ..., καθὰ καὶ ἐξούλης φησὶ* [scil. *Παυσανίας* paulo ante laudatus] *δίκη ἡ τῆς ἐξείρξεως.* Multo copiosior est Harpocration, qui eundem uel alium fontem atque Pausanias secutus est. Cum Harpocratione autem consentit Suidas gl. 2, cum Etymologo idem gl. 3. Aliena praebet eius glossa prior, itemque lexicographus V. Bekk. p. 252, 15 et auctor lexici IV. Bekk. p. 188, 7.

10. Et. M. p. 199, 23: *βλαισός· παραλυτικός. οὕτως εἰς τὸ ῥητορικόν.* Eandem glossam reperimus apud lexicographum Bachm. [Bachm. AGr. I. p. 180, 3] et apud Suidam, qui adiunctam habet obseruationem de differentia adiectiuorum *βλαισός* et *ῥαιβός* hisce uerbis: *βλαισός· παραλυτικός. διαφέρει βλαισὸς καὶ ῥαιβός· ὁ μὲν ἀπὸ τῶν γονάτων διεστραμμένος τοὺς πόδας· ὁ δὲ αὐτὰς τὰς κνήμας.* Omnes glossographos, quos commemoraui, colligam Aelii Dionysii lexicon adiisse, ex quo Eustathius hausit, quae exstant p. 914, 46: ... *ἀντήλιον. τὸ δὲ ἦν δέρμα περὶ τὰς ὄψεις τῶν ἵππων, ὥς φησιν Αἴλιος Διονύσιος, ὅπερ οἱ θεωρικοὶ πάρωπον λέγουσιν. ἰστέον δὲ ὅτι, ὥσπερ γελοῖον καταγαγεῖν εἰς πόδας τὸ ὑπώπιον οὕτω καὶ τὸ ἀναγαγεῖν εἰς ὀφθαλμοὺς τὸ ῥαιβόν. ῥαιβοὶ*

ἐν γὰρ οἱ ἐῤῥαισμένοι τὴν βάσιν καὶ ῥαιβοὶ πόδες οἱ ἀπεναντίας τοῖς βλαισοῖς, ῥαιβότης δὲ ἐπὶ ὀφθαλμοῦ ἄνω ποιεῖ ὁ ασι τὼ κάτω.

11. Et. M. p. 257, 24: *δέρτρον*· ... ἐν δὲ τῷ ῥητορικῷ ξικῷ εὗρον σημαίνειν τὸν ἐπίπλουν, τὴν ὑπὸ τὴν σάρκα ιμέλην· ἢ τὸν ὑποκείμενον τῷ ἥπατι ὑμένα· ἢ τὴν δοράν. λλοι δὲ τὸ ὑπὸ τῶν ἰατρῶν λεγόμενον ἦτρον[1]), Ἀρίσταρχος τὸ δέρμα καὶ πάντα τὸν χρῶτα τὸν πρὸ τοῦ ἥπατος. Atticista apud Eustathium p. 1700, 3: καὶ ἄλλως δὲ *κατὰ τοὺς αλαιοὺς* γοργότερον εἰπεῖν, δέρτρον ἡ ὑπὸ τὴν σάρκα πιλη, ἢ ὁ ὑποκείμενος ὑμὴν τῷ ἥπατι, ἢ ὁ ἐπίπλους ἢ ἡ ρά, ἢ τὸ ἦτρον, ἄλλοι δὲ τὸ ἐφήβαιον δέρτρον εἶπον. Ἱπποάτης δὲ ἐν τῷ περὶ τραυμάτων φησίν· οὐ σαρκοφυήσει ἐνρου τὸ λεπτὸν δέρτρον.

12. Et. M. p. 57, 25: *ἀλάστωρ*· ... κατὰ μὲν Χρύσιππον ν φιλόσοφον ἐπὶ τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ φονέως ἀπὸ τῆς ἐλάως, ὁ ἄξιος τοῦ ἐλαύνεσθαι διὰ φόνον· ἢ ἀπὸ τοῦ ἀλᾶσθαι πλανᾶσθαι. ἢ ὁ ἄλαστα δρῶν· κατὰ δὲ Ἀπολλόδωρον ἀπὸ ῦ ἀλιτεῖν, ὅ ἐστιν ἀλιτανεύτως ἀδικεῖν. Μήποτε δέ ἐστιν διὰ μέγεθος τῶν πεπραγμένων αὐτῷ λιτῆς μὴ καταξιούενος· ἢ ὁ τοιαῦτα τολμήσας πράττειν, ὧν μὴ ἔστιν ἐπιλασθαι. ἐπὶ δὲ τοῦ Διὸς οἷον ἀλάστωρ. Ζεὺς ἀπὸ τοῦ τοῖς ἄλαστα πάσχουσιν ἐπαμύνειν. ἢ ὁ τὰ ἄλαστα [τουτέστι τὰ λεπὰ] τηρῶν. Μένανδρος· 'ὁ δ' ἀλάστωρ ἐγώ | καὶ ζηλόπος ἄνθρωπος' καὶ 'δαιμόνων ἀλαστόρων'. οὕτως εὗρον εἰς λεξικὸν τὸ ῥητορικόν. Atticista apud Eustathium p. 474, 22: αρὰ δὲ τοῖς ὕστερον καὶ Ζεὺς ἀλάστωρ, ὃν ἐλάνθανεν οὐδέν, ὁ τοῖς ἄλαστα πάσχουσιν ἐπαμύνων *κατὰ τοὺς παλαιούς*. ινῶς μέντοι ἀλάστωρ φασὶν ὁ ἁμαρτωλὸς ἢ κατὰ Χρύιππον ὁ φονεὺς διὰ τὸ ἄξιος εἶναι ἀλᾶσθαι ἢ ἀπελαύνεσθαι. αρύτερον δὲ ἡ λέξις καὶ ἐπί τινων δαιμόνων κεῖται· 'δαίονες γὰρ ἀλάστορες' οἱ κακύνοντες et apud eundem p. 763, 26: ῥῥινῦς ... ζητητέον ἐν *τοῖς παλαιοῖς*, παρ' οἷς ... καὶ εἰ ὁρῶσαι πάντα τὰ ἐν βροτοῖς πάθη, καὶ ὡς εἰπεῖν ἄλαστοι.

---

1) Cod. ἶτρον. Confusio litterarum procul dubio ex appellatione litrae η, quam itacismum uocant, orta est.

ὅθεν καὶ Ζεὺς ἀλάστωρ καὶ φθόνος καὶ δαίμων ἀλάστωρ ἐπενοήθη λέγεσθαι. Cum Etymologi articulo conspirat fere ad uerbum lexicographus Bachm. [Bekk. AGr. p. 374, 22].

13. Et. M. p. 160, 50: *ἀσφάραγος· λέγεται δὲ καὶ τὸ ἀκανθῶν ὑποφυόμενον βλάστημα. ἔστι δέ τι καὶ βοτάνης εἶδος ἀσφάραγος, πρὸς τὰς καθάρσεις ἐπιτήδειον. οὕτως μὲν οἱ Ἀττικοὶ διὰ τοῦ φ· οἱ δὲ λοιποί, μὴ ἀκριβοῦντες, διὰ τοῦ π λέγουσιν. καὶ ἁπλῶς τὰ τῶν λαχάνων ὄρμενα ἀσπαράγους καλοῦσιν. οὕτως εὗρον ἐν τῷ λεξικῷ τῷ ῥητορικῷ.* Eadem ex illo lexico rhetorico Suidas in farraginem recepit, quae atticistis tribuenda esse uidebis coll. Eustathio p. 1220, 59: *. . . φησὶ γοῦν τις τῶν παλαιῶν ὅτι ἀσφάραγος ἐν τῷ φ τὸ ἐκ τῶν ἀκανθῶν ἀναφυόμενον, τὸ δὲ ἐκ τῆς κράμβης ὄρμενον. ὁ[δ' αὐτὸς λέγει καὶ ὅτι ἀσφοδέλου τὴν ῥίζαν Θεόφραστος καλεῖσθαί φησιν ἐπιμενίδιον.* et p. 899, 13: *ἐλέγετο δέ φασιν ὄρμενος καὶ ὁ τῆς κράμβης ἀσφάραγος παρὰ Ἀττικοῖς διὰ τὸ ἐξορεύειν καὶ βλαστάνειν . . . λέγεται δὲ Κρατῖνος καὶ Θεόπομπος καὶ τοὺς τοιούτους ἀσφαράγους γράφειν διὰ τοῦ φ.* Auctor autem, ex cuius opere hae expositiones de plantis in lexica rhetorica atticistarum manauerunt, fortasse Theophrastus '*ἐν τοῖς περὶ φυτῶν*' statuendus est. Conferas enim Eust. p. 948, 23: *σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι Ὁμήρου εἰπόντος κύαμοι μελανόχροες, γράφουσι οἱ παλαιοί, ὅτι τοὺς κυάμους ὡς μέλανας οὐκ ἐσθίουσιν οἱ ἱερεῖς* cett., ubi *Θεόφραστος* et *οἱ παλαιοί* laudantur. Cui adicias uelim locum, quem modo ex Eustathio p. 1220, 59 tractaui et quem supra p. 222 de uoce *ἡμεροκαλλές* ex eodem Eustathio apposui [p. 1049, 37], denique scholiastam Aeschin. II, 21 [cf. Freyerum p. 298]: s. u. *ὁλοσχοίνῳ· οἱ μὲν λέγουσιν ἁπλῶς σχοίνῳ, φασὶ δὲ ὡς οἱ Ἀττικοὶ ὁλόσχοινον αὐτὸ καλοῦσιν. οἱ δέ φασιν ὅτι εἶδός ἐστι φυτοῦ ἱμαντώδους, ὡς περὶ τῶν λύγων λέγει ὁ ποιητής . . .* et Photium s. u. *ὁλόσχοινος· ἡ σχοῖνος καὶ Δημοσθένης καὶ οἱ ἄλλοι* et lexicogr. V. Bekk. p. 287, 3: *ὁλόσχοινος, ἣν λέγομεν ἡμεῖς* [cf. Cobet. Mnem. X, 75] *σχοῖνον, ἐκ γῆς ἀναφυομένην ὥσπερ καλάμην* — cum Harpocratione = Suida: *ὁλοσχοίνῳ· Αἰσχίνης ἐν τῷ περὶ τῆς παρα-*

πρεσβείας, Θεόφραστος δὲ τρία εἴδη σχοίνου φησίν· ὧν ὁ τρίτος μεγέθει καὶ εὐσαρκίᾳ διαφέρων ὁλόσχοινος καλεῖται. Cognoscimus igitur hanc quoque atticistarum doctrinam a scholiasta Aesch., Photio, lexicographo V. asseruatam summa probabilitate ad Theophrastum reuocari.

14. Et. M. p. 200, 13: *βληχρόν· τὸ ἀσθενὲς παρ' Ὁμήρῳ καὶ Ἀλκαίῳ καὶ ἄλλοις· Πίνδαρος δὲ ἐπὶ τοῦ ἰσχυροῦ αὐτὸ λέγει. ἐκ τοῦ ῥητορικοῦ.*, quae in breuius contracta Etymologus iam protulit p. 3, 27 s. u. *ἄβληχρον· βληχρόν, τὸ ἀσθενές* ... [sunt Orionis, id quod indicat: *οὕτως Ὠρίων*] *ἔστι δὲ ῥητορικὴ ἡ λέξις.* Cum priore Etymologi loco quam accuratissime concinit Suidas s. u. *βληχρόν.* Quibus collatis cum Eustathii uerbis [p. 705, 62]: *βληχρὸν γὰρ τὸ ἀσθενές, ὡς Ἀλκαῖος· 'βληχρῶν ἀνέμων ἀχείμαντοι πνοαί' κτλ.* quamquam neque atticista alteruter neque *οἱ παλαιοί* laudantur, tamen Aelio Dionysio uel Pausaniae uindicarim hanc quoque glossam rhetoricam, ita tamen ut atticista sua una cum Herodoro et Apione ex Heraclidis Milesii libro aut Heraclidis doctrinam ex Herodori et Apionis lexico in lexicon rhetoricum transtulerit. Verbis enim, quae supra ex Eustathio exscripsi, haec praemissa sunt: *ἐν δὲ τοῖς Ἡροδώρου καὶ Ἀπίωνος φέρεται ὅτι Ἡρακλείδης μὲν ὁ Μιλήσιος βαρύνει τὴν λέξιν, λέγων ὡς βληχρόν ἐστι τὸ ἰσχυρόν, καὶ ἐν συνθέσει ἄβληχρον ὡς ἄκακον. ἡ δὲ παράδοσις ὀξύνει. βληχρὸν γὰρ τὸ κτλ.*

15. Et. M. p. 2, 29: *ἀβάκησαν· 'τῷ δ' ἴκελος κατέδυ Τρώων πόλιν· οἱ δ' ἀβάκησαν', ἠγνόησαν καὶ ἠσυνέτησαν. ἔστιν δὲ ῥητορικὴ ἡ λέξις.* Eodem fonte usi sunt Suidas *ἀβάκησαν· ἠγνόησαν, ἠσυνέτησαν* et lexicogr. Bachm.: *ἀβακήμων· ἀσύνετος, ἄλαλος.* Atticista apud Eustathium haec tradit [p. 1494, 61]: *τὰ μέντοι ἐναντία τοῦ ἀβακεῖν βάβαξ ἤτοι λάλος, μαινόμενος, ἄσωτος, γάλλος κατὰ τοὺς παλαιούς, οὗ χρῆσις καὶ παρὰ Λυκόφρονι. ὁ δ' αὐτὸς καὶ βαβάκτης ἐκ τοῦ βάζειν. ὅθεν καὶ βάκχος φασὶν ὁ μανιώδης καὶ ἀκρατής. ὁ μέντοι ἄβαξ ἀνάπαλιν, ὡς ἐν ῥητορικῷ κεῖται λεξικῷ, τὸν ἄλαλον δηλοῖ καὶ ἀσύνετον καὶ ἄπειρον, παρὰ τὸ μὴ βάζειν. δηλοῖ δέ φασι καὶ σανίδιον ὁ ἄβαξ, ὅθεν ἀβάκιον ἐφ'*

οὔ ψηφίζουσι. δῆλον δὲ ὅτι οὐκ ἂν χρῄζοι τῆς λέξεως τοῦ ἀβακεῖν, ὁ καταλογάδην γράφων.

16. Et. M. p. 187, 27: *βαμβαίνω*· διστάζει, τρέμει τοῖς ποσί, καὶ ὑπὸ τρόμου ἠχεῖ τοὺς ὀδόντας καὶ τῇ γλώσσῃ ἀσήμως φθέγγεται. ἔστι δὲ καὶ ῥητορικὴ ἡ λέξις. Suidas eadem habet omissis uerbis καὶ ὑπὸ τοῦ τρόμου ἠχεῖ τοὺς ὀδόντας. Eustathius ex atticistis excerpsit haec p. 812, 43: τὸ δὲ *βαμβαίνειν* ὅ ἐστι· συγκρούειν τοὺς ὀδόντας, ἀπὸ τοῦ κατὰ στόμα ψόφου *κατὰ τοὺς παλαιοὺς* ἐσχημάτισται. καὶ ἔστι φασὶ δυσερμήνευτον. συμβαίνει δὲ τοῖς ῥιγοῦσι καὶ τοῖς ὑποπτήσσουσι καὶ θέλουσι μὲν λαλῆσαί τι, ἀπορουμένοις δὲ καὶ ὑποτρέμουσι καὶ οὕτω τοὺς ὀδόντας συρρήσουσιν ... ἰστέον δὲ ὅτι *ἐν ῥητορικῷ τινι λεξικῷ* φέρεται βαμβαλίζειν τὸ τρέμειν ὑπὸ ψύχους κτλ.

17. Et. M. p. 324, 28: *γλίσχρος*· ... εἰς δὲ τὸ ῥητορικὸν λεξικὸν εὗρον σημαίνειν τὴν λέξιν ἐμπαθές, κολλῶδες. καὶ γλίσχρος ἀτυχής, φειδωλός, σκνιφός, πάνυ ῥυπαρός. Conueniunt Suidas s. u. γλίσχρον et lexicogr. V. Bekk. p. 233, 6. Notioni autem γλίσχρος, qui est auarus homo, procul dubio in lingua Graeca suppeditabant tot uerba quot in lingua nostra, quae omnia atticistas congessisse cum per se uerisimillimum est [conferas enim eorum expositiones de hominibus stultis et fatuis apud Freyerum l. c. p. 306 sqq.], tum apparere mihi uidetur ex Eustathio p. 1828, 9: ἐνταῦθα δὲ χρήσιμα *ἐκ τῶν παλαιῶν* καὶ τὸ κίμβιξ ὁ ῥυπαρὸς κτλ.

18. Et. M. p. 198 extr.: *βλάξ*· ... εἰς δὲ τὸ λεξικὸν τὸ ῥητορικὸν εὗρον ἐγὼ εἰρῆσθαι τὴν λέξιν ἀπὸ ἰχθύος τινός, ὁμοίου σιλούρῳ, ἀχρήστου ὄντος, ὡς μηδὲ κύνα αὐτῷ χρήσασθαι. Πολιτείας δ'· 'βλακικόν τε ἡμῶν τὸ πάθος' ὡς εἰ λέγοι πνευμονίαν [sic Suid., Et. M. cod. πνευμονιᾶν]. ἀπὸ τοῦ θαλαττίου ζῴου, ὄντος ἀναισθήτου. οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ πρὸς τῇ Κύμῃ χωρίου τῆς Βλακείας, οὗ μέμνηται καὶ Ἀριστοτέλης. καὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ δὲ τέλος τι βλακεννόμιον, ὃ οἱ ἀστρολόγοι τελοῦσι, διὰ τὸ τοὺς μωροὺς εἰσιέναι πρὸς αὐτούς. Cuncta autem, quae ex Etymologico M. apposui, ex eodem libro manasse optime Suidas confirmat, qui inter alia etiam eadem

que Etymologus tradit: *βλᾶκα· ... εἴρηται δὲ ἀπὸ ἰχθύος* que ad uerba *διὰ τὸ τοὺς μωροὺς εἰσιέναι πρὸς αὐτούς ...*)nueniunt praeterea lexicographus Bachm. et scholiasta Lu-ıni [mortt. XXVIII]. Omnes autem secutos esse Aelium Dio-'sium uel Pausaniam coniciam ex Eustathio p. 1405, 32: ... *ἐν ς τηρητέον καὶ ὅτι ἐκ τοῦ βάλλω καὶ ἐν συγκοπῇ βλῶ καὶ ιραγωγῇ βλάζω γίνεται βλὰξ βλακός, ὁ καταβεβλημένοις οἷον ὶ μὴ δυνάμενος ὀρθοῦσθαι διὰ τρυφὴν ἢ καὶ εὐήθειαν*]. *ʽεν φασὶ καὶ βλὰξ ἰχθὺς τέλεον ἀχρεῖος ὡς μηδέν τι ζῷον θίειν αὐτοῦ. καὶ βλακεύεσθαι δὲ τὸ μωραίνειν,* ita ut, quia raque obseruatio et Etymologi et Eustathii inter se consentit que ob eam causam eidem auctori restituenda est, expositio ymologi ex altera Aelii uel Pausaniae lexici recensione xerit, Eustathii autem uerba priorem editionem prodant.

19. Et. M. p. 27, 43: *αἰγίλιψ· ʽἥ τε κατ᾿ αἰγίλιπος πέ-ης δνοφερὸν χέει ὕδωρ᾿. δύσβατος καὶ ὑψηλὸς τόπος γέγονε παρὰ τὸν λείψειν μέλλοντα, λείψ· καὶ ἀποβολῇ τοῦ ε λίψ, ὶ ἐν συνθέσει μετὰ τῆς αἴξ γίνεται αἰγίλιψ εἰς ἣν καὶ αἴξ δύναται ἀναβῆναι. οὕτως Ὠρίων. ἔστι δὲ καὶ ῥητορικὴ ἡ ξις.* — Cum Orion, cuius [secundum uerba *οὕτως Ὠρ.*] haec)ssa est, in lexico nihil praebeat, cum praeterea lexicographi ıkk. et Bachm. desint, sufficiat dicere atticistas hac de uoce isse, id quod elucet ex Suida s. u. *αἰγίλιψ* et ex Etymo-ʒico Gud. p. 14, 5 coll. Eust. p. 733, 35: *αἰγίλιψ δὲ πέτρα, ις διὰ τὸ τοῦ ὕψους δυσανάβατον καὶ ὑπὸ αἰγὸς λείπεται* p. 307, 28: *ἐν δὲ ῥητορικῷ λεξικῷ φέρεται οὕτως· αἰγί-ψ ἀπρόσβατος κτλ.* Quae tamen omnia satis praesidii non aebent ad atticistae uerba accurate determinanda.

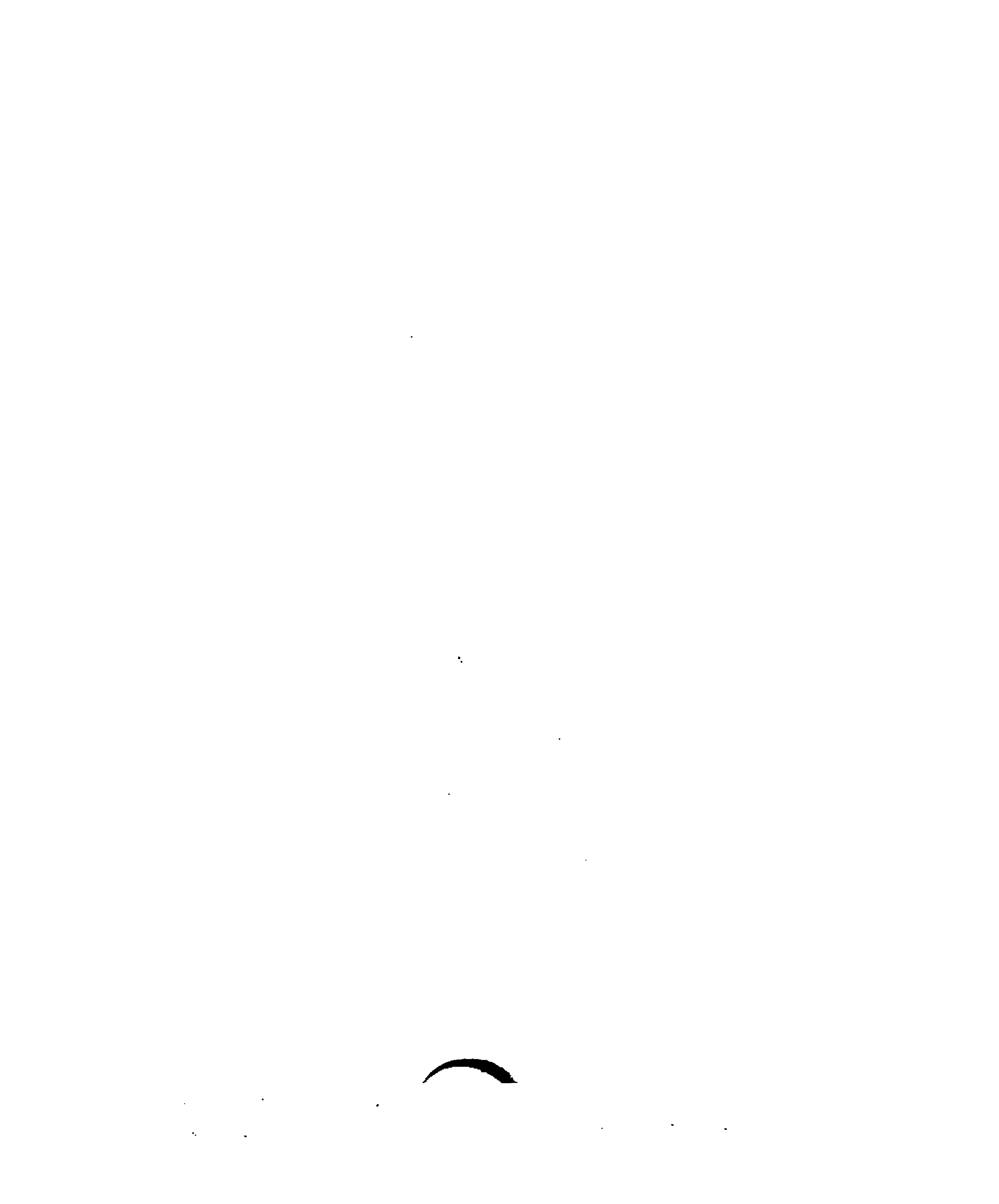
20. Et. M. p. 7, 47: *ἀγέρωγος· ῥητορικὴ ἡ λέξις· σημαίνει τὸν αὐθάδη, παρὰ τὸ ἄγαν αὐχεῖν. ἢ ὁ ἔντιμος καὶ ἀν-εῖος παρὰ τὸ ἄγαν γερουχεῖν. Ὠρίων* [quae secuntur sunt ymolog. Gud. p. 4, 14, Orionis lexici p. 5, 16, Etym. Gud. 4, 12]. Propter Orionem post glossae rhetoricae expositio-m laudatum incertum est, utrum atticistae doctrina confusa cum Orionis aliqua adnotatione, quae exstat in excerptis 'ionis [cf. lex. etym. ed. Sturz. p. 611, 25: *ἀγέρωχος· ὁ ἄγαν*

αυχῶν ἢ ὁ ἄγαν περοεχων, quod corrigendum est in γερουχῶν], an cuncta, quae formulam ῥητορικὴ ἡ λέξις secuntur, Orionis sint. Equidem pro certo habeo atticistae uerba adhuc in illa explicatione inesse et ex Orione originationem adiunctam esse, coll. Suida s. u. ἀγερωχία. ... καὶ ἀγέρωχος· ἔντιμος ἀνδρεῖος et lexicographo Bachm. [l. c. p. 326, 9]: ἀγέρωχος· ἔντ. ἀνδρ. et lexicographo V. Bekk. [p. 209, 25]: ἀγέρωχοι· οἱ ἔντιμοι, ἐπὶ γέρως ὀχούμενοι κτλ. Atticistae autem alterutrius sapientiam redolet quam maxime Eustathii locus p. 314, 43: ἀγέρωχος]. δηλοῖ δέ φασιν οὕτως ἡ λέξις τοὺς σεμνούς, ὡς Ἀλκμὰν βούλεται. Ἀλκαῖος δέ φασι καὶ Ἀρχίλοχος ἀγέρωχον τὸν ἄκοσμον καὶ ἀλαζόνα οἶδε. Quacum notione extrema contendas iterum illam Suidae adnotationem, cuius in fine etiam 'ἢ ἀγέρωχος· ὁ ἀλαζών' leguntur.

(Cetera propediem edentur in 'Studiorum philologicorum Lipsiensium Vol. VIII').

VITA.

Natus sum Carolus Guilelmus Henricus Heyden Ostriciae, n oppidulo Saxonico, Id. Sept. a. h. s. LX patre Augusto, uem ante hunc annum praematura morte mihi ereptum esse ehementer doleo, et matre Guilelma e gente Philippi, qua dhuc uiua saluaque maxime gaudeo. Fidem profiteor euanelicam. Primis litterarum elementis inde ab anno h. s. LXVI striciae, dein ab anno LXX, postquam pater Zittauiam transnigrauit, ibi imbutus ab autumno anni LXXII fere nouem nnos gymnasio Zittauiensi interfui, unde maturitatis testimonio structus tempore paschali anni LXXXI Lipsiam me contuli. bidem per VIII semestria studiis philologis operam nauaui et equentaui scholas, quas habuerunt uiri doctissimi Curtius, ckstein, Gardthausen, Heinze, Hildebrand, Lange, Lipsius, uerbeck, Ribbeck, Springer, Strümpell, Voigt, Wenck, Zarncke. odalis proseminarii philologi fui per quattuor semestria, per uo senior, seminarii philologi per duo semestria sodalis ordiarius, seminarii historici rectore Gardthauseno senior per uattuor semestria, seminarii paedagogici rectore Eeksteinio enior ab autumno anni LXXXIII usque ad hoc tempus. Praeerea quod exercitationibus societatis antiquariae Lipsianae et hilologae Ribbeckianae per terna semestria, palaeographicae ardthausenianae per unum semestre interfui, ualde gaudeo. uibus omnibus uiris doctissimis praecipue Eeksteinio, Lipsio, ibbeckio, Gardthauseno optime de me meritis gratias et unc ago et semper habebo quam maximas.

Stanford University Libraries
3 6105 124 429 916

